

စိတ်ကူးလေပွေ (၁)

သိပ်ကို ပေါ်ပြူလာဖြစ်နေတဲ့ ပေါ်ပြူလာကျာနယ်ထဲမှာ အပတ်စဉ်ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးသွားမယ် လို့ စိတ်ကူးလိုက်မိပါတယ်။ ဘာအကြောင်းတွေ ရေးမယ်ဆိုတာကို စဉ်းစားလိုက်တော့ စိတ်ကူးတည့်ရာ ရေးချင်ရာရေးမယ်လို့ တွေးလိုက်မိပါတယ်။ အဲလဆိုတော့ အခုပေါ်ပြူလာမှာအပတ်စဉ်ရေးမယ့် ဆောင်းပါးတွေကို ဘယ်လိုနာမည်ပေးမလဲ တွေးလိုက်တဲ့အခါ "စိတ်ကူးလေပွေ" ဆိုတဲ့ နာမည်ဟာ ဘယ်လိုကနေ ဘယ်လို ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲဝင်လာဦး မသိဘူး။ ဒါနဲ့ပဲ အဲဒီလို နာမည်ပေး၊ ရေးချင်ရာတွေ ရေးဦးမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်မိလျက်သား ဖြစ်သွားပါတယ်။ မြန်မာစာပေ စကားလုံးအသုံးအနှုန်းမှာကော စိတ်ကူးလေပွေဆိုတဲ့ အခေါ်အဝေါ်ဟာ ရှိရဲ့လားဆိုတာတော့ ကျွန်တော်သေချာမသိပါဘူး။

စိတ်ကူးလေပွေဆိုတဲ့ စကားလုံး ဘယ်လိုပေါ်လာလဲဆိုတာ ရှင်းပြပါဦးမယ်။ မိတ္ထီလာခရိုင် ဝမ်းတွင်းမြို့သား အညာသားကျွန်တော်ဟာ အညာမှာနေရောက်ပြီဆိုရင် နေပူပူ နေ့လည်ခင်းမှာ လေပွေတွေ မွေ့ပြီး ဖုံလုံးကြီးပေါ်တာကို ဟိုနားမှာတွေ့လိုက်၊ ဒီနားမှာတွေ့လိုက်နဲ့ အမြဲလိုတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ အညာလေပွေ တွေ ဟိုဒီပြေးလွှားနေတာစိတ်ဝင်စားဖို့ ကောင်းတဲ့ အညာရဲ့မြင်ကွင်း တစ်ခုပါ။ အဲဒီလို ကလေးဘဝက တွေ့ခဲ့ရတဲ့ အညာနေ့ လေပွေ မြင်ကွင်းတွေဟာ ကျွန်တော့်စိတ်ထဲမှာ အမြဲစွဲနေပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ရောက်ချင်ရာရောက်မယ့် အကြောင်းအရာတွေကို ဆောင်းပါး ရေးမယ်လို့ စဉ်းစားလိုက်တော့ ရင်တွင်းမှာ အောင်းနေတဲ့ ဖျောက်မရအောင် မှတ်သားထားတဲ့ ဟိုဒီရွှေ့လျားနေတဲ့ အညာကလေးတွေကို အလိုလို စဉ်းစားမိသွားပြီး "စိတ်ကူးလေပွေ" ဆိုတဲ့ စကားလုံးလေးတွေခေါင်းထဲမှာ ပေါ်လာတာထင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အခုရေးတဲ့ ဆောင်းပါးစုတွေကို "စိတ်ကူးလေပွေ" လို့ နာမည်လေးပေးလိုက်မိပါတယ်။

လေပွေဆိုတာကို အင်္ဂလိပ်လို ဝှားလ်ဝင်း(ဒ်) whirlwind လို့ ခေါ်ပါတယ်။ Whirlwind ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကတော့ a column of air moving rapidly round and round in a cylindrical or funnel shape လို့ ပြောပါတယ်။ ဆိုလိုတာက ကန်တော့လိုအပေါ်ကျယ် ဖင်ရှူးနဲ့ တဟုန်ထိုး ဟိုရွှေ့ဒီရွှေ့ ပတ်ချာလည် ရွှေ့လျားတိုက်သွားနေတဲ့ ဒေါင်လိုက်လေထုကြီးကို လေပွေလို့ ခေါ်ရမှာပေါ့။

Whirlwind ရဲ့နောက်အဓိပ္ပါယ်တစ်ခုကတော့ a very energetic or tumultuous person or process တဲ့။ သိပ်ကို တက်တက်ကြွကြွနဲ့ လှုပ်ရှားသွားလာနေတဲ့လူ ဒါမှမဟုတ် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုလို့ ဘာသာပြန်ရမှာပါ။ ဒီအဓိပ္ပါယ်နဲ့ whirlwind ကို ဥပမာပေးပြီး သုံးပြုရမယ်ဆိုရင် a whirlwind of activity အရမ်းကို တက်တက်ကြွကြွဖြစ်နေတဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေလို့ ဘာသာပြန်ရမှာပါ။

Whirlwind ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို တင်စားတဲ့အနေနဲ့ အလွန်ကို မြန်မြန်ဆန်ဆန်နဲ့ မမျှော်လင့်ပဲ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုး (very rapid and unexpected) လို့လည်း သုံးပါသေးတယ်။ ဥပမာပေး သုံးပြုရမယ်ဆိုရင် a whirlwind romance မှာ ဆိုလိုတာက ရုတ်တရက် လျှပ်တစ်ပြက်အချစ် ဇာတ်လမ်း၊ ခတွေ့ ခဖြစ်အချစ်ဆိုတဲ့ သဘောပေါ့။

ကျွန်တော်သုံးလိုက်တဲ့ "စိတ်ကူးလေပေ" ဆိုတဲ့ စကားလုံးထဲမှာတော့ အခုပြောခဲ့တဲ့ အင်္ဂလိပ် စကားလုံး whirlwind ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွေထဲမှာ ပါတဲ့ သဘောတရားအကုန်လုံးပါတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ဘယ်လိုလည်းဆိုတာ တစ်ခုစီ ရှင်းပြပါမယ်။

ကျွန်တော်ရဲ့ဆောင်းပါးခေါင်းစဉ်အဖြစ် "စိတ်ကူးလေပေ"လို့ သုံးလိုက်တဲ့ အခါ ကျွန်တော်ပထမဆုံး ဆိုလိုချင်တဲ့ အဓိပ္ပါယ်၊ ကျွန်တော်ပြောချင်တဲ့ သဘောတရားကတော့ whirlwind ရဲ့ ပထမအဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တဲ့ "လေပေ" ဆိုတဲ့ သဘောတရားအတိုင်း ကျွန်တော့်စိတ်ကူးတွေဟာ ဟိုရောက် ဒီရောက်ဖြစ်သွားလို့ ဆောင်းပါးရေးတဲ့ အကြောင်းအရာတွေဟာလည်း ဟိုဟိုဒီဒီ ရောက်ချင်ရာရောက်သွားတယ်လို့ ပြောချင်တာပါ။

ကျွန်တော်ပြောချင်တဲ့ စိတ်ကူးလေပေရဲ့ ဒုတိယ သဘောတရားကတော့ whirlwind ရဲ့ ဒုတိယ အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်တဲ့ အရမ်းကို တက်ကြွလှုပ်ရှားနေတဲ့ ဖြစ်စဉ်ဆိုတာပါ။ ဒီလို ဘာလို့ပြောရတာလဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော်စာရေးပြီဆိုတာနဲ့ ကျွန်တော့်အတွေးတွေဟာ အရမ်းကို တက်ကြွလှုပ်ရှားနေတာပါ။ ကျွန်တော် ကလောင်ကိုင်လိုက်တာနဲ့ ကျွန်တော့်စိတ်ကူးတွေ ဈာန်ဝင်ပြီး တရှိန်ထိုး လှုပ်ရှားသွားလာပြီး အရှိန်အဟုန်နဲ့တွေးတတ်ပါတယ်။ ဒီလိုကျွန်တော်အတွေးတွေဟာ တော်တော်ကို သွက်သွက်လက်လက် တက်တက်ကြွကြွတွေးတတ်တော့ ငယ်ငယ်က၊ အရင်တုန်းက ဖြစ်ရပ်တွေကို ရုပ်ရှင်ပြသလို အသေးစိတ် အကုန်လုံး အတွေးသရုပ်တွေပေါ်တဲ့ သဘောတရားရှိတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးစုတွေကို "စိတ်ကူးလေပေ" လို့ နာမည်ပေးရတာပါ။

"စိတ်ကူးလေပေ" ဆိုတဲ့အသုံးအနှုန်းထဲမှာ ကျွန်တော်နောက်ဆုံးဆိုလိုချင်တာကတော့ whirlwind ရဲ့ တတိယအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်လို ကျွန်တော်ရဲ့အတွေးတွေဟာ တစ်နေရာမှာ ခဏရောက်ပြီးတော့ ဖြတ်ခနဲဆို မမျှော်လင့်ဘဲ နောက်အတွေးတစ်နေရာ ကို ရောက်သွားတဲ့သဘောကို ပြောတာပါ။

ပြန်ပြီးပြောရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်စာရေးရင် ကျွန်တော့်အတွေးတွေဟာ စိတ်ကူးလေပေလိုပဲ

၁. အကြောင်းအရာတွေဟာ ဟိုရွေ့ဒီရွေ့ ရွေ့ချင်ရာကိုရွေ့၊ ရောက်ချင်ရာကိုရောက်တတ်လွန်းပါတယ်။
၂. အတွေးတွေ တွေးလိုက်မိရင်လည်း တအားကို အသေးစိတ် အစအဆုံးမြင်အောင် မှတ်မိတွေးမိတတ် ပါတယ်။
၃. အတွေးတွေ တစ်နေရာကတစ်နေရာကို ပြောင်းတဲ့အခါမှာလည်း ဟိုကဒီ၊ ဒီကဟို မမျှောလင့်ပဲ လျှပ်တပြက်၊ ဖြတ်ကနဲ ပြောင်းသွားတတ်တဲ့ သဘောရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်ရေးခဲ့တဲ့ ဆောင်းပါးစုတွေကို "စိတ်ကူးလေပွေ"လို့ ပြောလိုက်ချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်ဆောင်းပါးတွေအတွက် ကျွန်တော်ပေးလိုက်တဲ့ နာမည် "စိတ်ကူးလေပွေ" ဆိုတာကို whirlwind thoughts လို့ အင်္ဂလိပ်လို ဘာသာပြန်လိုက်ချင်ပါတယ်။

စထရက်(စ်) ဆိုတဲ့စိတ်ဖိစီးမှု

အခုတလော တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ စီးပွားပျက်တဲ့ ဂရက်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံကိုလည်း နည်းနည်းပါးပါး ထိခိုက်လာတဲ့အတွက် ကုန်သည်တွေ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်တွေလည်း စီးပွားရေးတွေ ထိခိုက်ပြီး စိတ်ဓါတ်တွေကျ စထရက်(စ်)တွေ ရနေတယ်လို့ ကြားနေရပါတယ်။

အဲဒီလိုဖြစ်နေတဲ့ အတောအတွင်းမှာ မယ်ဒီမြန်မာ ကုမ္ပဏီက ဒေါက်တာ ဝင်းစည်သူက “ဆရာ UMFC CI မှာ ကျန်းမာရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ Talk လေးတစ်ခု လာပြောပါလား။ ကျွန်တော်တို့ UMFC CI က တစ်လ တစ်ခါ လစဉ် ပထမအပတ် စနေနေ့တိုင်း ဟောပြောပွဲတွေ လုပ်နေတာ အခုဆို ၁၅ ခါတောင် ရှိသွားပြီ။ မတ်လမှာ လုပ်မယ့်ပွဲမှာ ဆရာပြောပါလား။ ကျွန်တော်တို့ မယ်ဒီမြန်မာက မတ်လပွဲကို စပွန်ဆာလုပ်မှာလေ။ ဆရာပြောချင်တဲ့ ခေါင်းစဉ် ပြောပေါ့။ ခါတိုင်းလုပ်နေကြတာကတော့ စီးပွားရေးဘာသာရပ်တွေပဲ ပြောတာ၊ ဆရာက ကျန်းမာရေးအကြောင်း ပြောရင်တော့ ပထမဆုံးအကြိမ် ကုန်သွယ်ရေးနဲ့မပတ်သက်တဲ့အကြောင်း ပြောတာဖြစ်မှာပဲ။ ဟောပြောပွဲနီးတော့ ကျွန်တော်တို့ထပ်ပြီး ညှိကြတာပေါ့ဆရာရယ်” လို့ ပြောပါတယ်။

UMFC CI ဆိုတာက The Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry ကို အတိုခေါ်တာပါ။ မြန်မာလိုတော့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ်ပေါ့။ ဖြတ်သွားဖြတ်လာရင်း UMFC CI ဟာ မင်းရဲကျော်စွာလမ်း စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန ဘေးနားမှာ ရှိနေတာကို တွေ့ဖူးပါတယ်။ တကယ့်ကို ခန်းခန်းနားနား ကြီးကြီးမားမားကြီး ဆောက်ထားတဲ့ အဆောက်အဦကြီးပါ။ ကျွန်တော် တစ်ခါမှတော့ UMFC CI ကို မရောက်ဖူးပါဘူး။ UMFC CI လိုနေရာမျိုးမှာ ဟောပြောပွဲ ပြောရမယ်ဆိုတော့ ကျွန်တော် စိတ်လှုပ်ရှား စိတ်ဝင်စားသွားတာပေါ့။ ဘာလို့တုန်းဆိုတော့ အဲဒီမှာ ဟောပြော ပို့ချတဲ့သူတွေက တကယ့် ဒိတ်ဒိတ်ကျဲ ထိပ်သီးပညာရှင်တွေပါ။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေကြားမှာ ကျွန်တော် ဝင်ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်တော့်အတွက် ဂုဏ်လည်းသိပ်ရှိသွားတယ်။ တော်တော်ကိုလည်း ကြိုးကြိုးစားစား သေသေချာချာပြင်ဆင်ပြီးမှ ပြောရမယ်ဆိုတာလည်း သဘောပေါက်မိပါတယ်။

ဒါနဲ့ မယ်ဒီမြန်မာက ဒေါက်တာဝင်းစည်သူ၊ UMFC CI က ဒေါက်တာသင်းနွယ်ဝင်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့ မတ်လဟောပြောပွဲမှာ ဘာပြောမယ်ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်ကို ဆွေးနွေးကြရင်း နောက်ဆုံး ကျွန်တော်က “သက်ရှည် ကျန်းမာ၊ စိတ်ဖိစီးမှုလျော့ပါးရေးနည်းလမ်းအဖြာဖြာ” “ Healthy and Stress Free Life Style” ဆိုပြီး ခေါင်းစဉ်ပေးလိုက်ပါတယ်။

ဒီလို ခေါင်းစဉ်လည်း သတ်မှတ်၊ ပြောရမယ့်ရက်ကိုလည်း ၇-၃-၀၉ စနေနေ့လို့ သေချာပြီဆိုတာနဲ့ ကိုဝင်းစည်သူတို့က သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်တွေထဲမှာ ကြော်ငြာတွေ စထည့်ပါတယ်။ အဲဒီမှာတင် ကျွန်တော်လည်း အကြီးအကျယ် စတင်ပြင်ဆင်ရတော့တာပေါ့။ ဆေးပညာ စာအုပ်စာတမ်းတွေကိုဖတ်၊ အင်တာနက်ကိုဖွင့်၊ အထောက်အထား ရနိုင်သရွေ့ ရအောင် စုဆောင်းရပါတယ်။

ဆောင်းပါးတွေကို ရေးတဲ့အခါမှာ နိုင်ငံခြား စာအုပ်တွေထဲကနေ တိုက်ရိုက်ကော်ပီလုပ် ဘာသာပြန်ရေးတာကို ကျွန်တော် မကြိုက်ပါဘူး။ နိုင်ငံခြား စာအုပ်တွေကိုဖတ် သူတို့ အယူအဆနဲ့ ကိုယ့်အယူအဆ မျှတနှိုင်းယှဉ်ပြီးတော့မှ သုံးသပ် ဆုံးဖြတ် ရေးတာကိုပဲ ကြိုက်ပါတယ်။ ဒီလပဲ ဟောပြောပွဲတွေ လုပ်တဲ့ အခါမှာလည်း ကိုယ်ပိုင် အယူအဆကို ဦးစားပေးပြီး မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အခြေအနေနဲ့ လိုက်လျောညီထွေ ကိုက်ညီမယ့်၊ စီလျော်မယ့် အချက်အလက်တွေကိုပဲ ကျွန်တော် တင်ပြဆွေးနွေးလေ့ ရှိပါတယ်။

ကျွန်တော်ရဲ့ စာရေးပုံနဲ့ ဟောပြောပွဲတွေ စတိုင်လ်ဟာ ဒီလို သဘောတရားရှိတာကြောင့် ကျွန်တော်က နိုင်ငံခြား စာရွက်စာတမ်း စာအုပ်တွေထဲက စထရက်စ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဖိစီးမှု အကြောင်းတွေကို ဖတ်ပြီး UMFCCI ပရိသတ်ကြီးကို အဲဒီနိုင်ငံခြား စာအုပ်တွေထဲက ရေးထားတာတွေကို တိုက်ရိုက်ကြီး ဘာသာပြန်ပြီး သွားပြောလို့ ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲ။ UMFCCI မှာ ပြောဖို့ ကျနတော့်အတွေးနဲ့ ကျွန်တော် စိတ်ဖိစီးမှု စထရက်စ်အပေါ် ကျွန်တော့်ရဲ့ ခံယူချက်တွေကို စဉ်းစားရတော့တာပေါ့။ ကျွန်တော့်ကိုယ် ကျွန်တော်လည်း “ငါဘယ်လိုများ စထရက်စ်တွေနည်းအောင် လုပ်နေသလဲ” လို့ ပြန်တွေးကြည့်ပါတယ်။ စထရက်စ်ရဲ့ သဘောတရားကို ကိုယ့်ရဲ့ ကိုယ်တွေ့ စထရက်စ် ကာကွယ်နည်းနဲ့ ချိန်ထိုးကြည့်ပြီး အကြိမ်ကြိမ် အပြန်ပြန် အလှန်လှန် အတွေးတွေကို စီရပါတယ်။

စထရက်စ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကျွန်တော်ရဲ့ စိတ်ကူးလေပေ ရောက်ချင်ရာရောက် အတွေးတွေကို ရေးချပြီး ကွန်ပျူတာမှာ ပါဝါပွိုင့် ဆလိုက်တွေ ရိုက်လိုက်တော့ ဆလိုက် (၁၀၀) ကျော်သွားပါတယ်။ အဲတော့မှ (၃)ညလောက်ဆက်တိုက် ကွန်ပျူတာရှေ့မှာထိုင်ပြီး ဆလိုက်တွေကို ပြန်စီ ကိုယ်ပြောမယ့် ပုံစံ၊ ကိုယ်ပြောမယ့် ဖလိုး (flow) တွေကို လိုသလို ပုံစံချကြည့်လိုက်နဲ့ နောက်ဆုံး အသားတင် ဆလိုက် (၆၀)လောက်ပဲ ကျန်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဆလိုက်တွေကို တစ်ခုချင်းကြည့်လိုက် ပြန်ပြောကြည့်လိုက်နဲ့ နောက်ဆုံး ဖိုင်နယ် ပါဝါပွိုင့်ဖိုင်ကြီး ထွက်လာပါတော့တယ်။ အဲတော့မှ ကျွန်တော်လည်း တော်တော် စိတ်အေးသွားပါတယ်။

၇-၃-၀၉ စနေနေ့ နေ့လည် (၂:၀၀)နာရီမှာ ဟောပြောပွဲကျင်းပမယ်လို့ ကြေငြာထားပေမယ်လို့ တကယ်တမ်း ကျွန်တော် UMFCCI ကိုရောက်သွားတော့ (၂:၁၅) မိနစ် လောက်ဖြစ်နေပါပြီ။ ကားဆိုက်လိုက်တာနဲ့ ဒေါက်တာဝင်းစည်သူက ကြိုနေပြီး “ဆရာ ဟောခန်းမကြီးနဲ့ ပရိသတ်ကို အရင်ကြည့်လိုက်ပါဦး၊ ပြီးတော့မှ ဧည့်ခန်းထဲမှာ ဝင်ပြီး ကော်ဖီလေး ဘာလေး သောက်ပါ” လို့ ပြောပြီး ကျွန်တော့်ကို ခန်းမဆီကို ခေါ်သွားပါတယ်။

UMFCCI ရဲ့ ဟောခန်းမကြီးက အကျယ်ကြီးပါ။ ပရိသတ် (၅၀၀) လောက် ဆန့်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကျွန်တော့် ဟောပြောပွဲအတွက် ခုံ (၃၅၀) ခင်းတာ မလောက်လို့ နောက်ထပ် ခုံ (၁၀၀) ကျော် ထပ်ခင်းတာလည်း မလောက်ပဲ ဝရုန်းသုန်းကား ဖြစ်နေတဲ့ ပရိသတ်ကြီးကို တွေ့ရပြီး ကျွန်တော်အတော်ကို အားရကျေနပ်သွားမိပါတယ်။ အဲဒီနောက်တော့ ဧည့်သည်တော်တွေ ဟောပြောပို့ချမယ့်သူတွေကို ဧည့်ခံတဲ့ အခန်းထဲမှာ ဒေါက်တာ ဝင်းစည်သူနဲ့ ဒေါက်တာ သင်းနွယ်ဝင်းတို့က ကျွန်တော့်ကို UMFCCI ရဲ့ ဒုဥက္ကဋ္ဌနဲ့

အမှုဆောင် လူကြီးတွေနဲ့ မိတ်ဆက်ပေးပါတယ်။ နောက်တော့ ကျွန်တော်တို့ တတွေ စကားစမြည်ပြောရင်းနဲ့ ဟောပြောပွဲ တကယ်စမယ့် အချိန်ကို စောငနေကြပါတယ်။

လူ့ဘဝအတွက် မရှိမဖြစ်စထရက်(စ်)

စထရက်(စ်)ဆိုတာဟာ ကမ္ဘာအနှံ့အပြား နေရာတိုင်းမှာရှိတဲ့ ပြဿနာတစ်ခုပါ။ ပြီးတော့ စထရက်(စ်)ဟာ လူတွေရဲ့ ရှင်သန်မှု၊ လူ့ဘဝရဲ့ အရသာခံစားရမှုတို့ကို အထိခိုက်ဆုံးအရာတစ်ခုပါ။

ဒါပေမယ့် စထရက်(စ်)ဆိုတာဟာ လူတွေအတွက် လူ့ဘဝအတွက် မရှိမဖြစ်အရာတစ်ခုပါ။ စထရက်(စ်)လုံးဝမရှိဘူးဆိုရင်လည်း လူတွေဟာ မရှင်သန်နိုင်ပါဘူး။ ဒီအကြောင်းကို နောက်တော့ အသေးစိတ်ဆက်ပြီး ဆွေးနွေးပါမယ်။

စထရက်(စ်)ဆိုတာဘာလဲ

ဘဝမှာ နေ့စဉ် ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ပြဿနာပေါင်းစုံကြောင့် လူတွေမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ စိတ်ရောကိုယ်ပါ ခံစားတုံ့ပြန်မှုတွေလို့ ပြောရမှာပါ။

Stress ကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားတာကတော့ “A State of mental, emotional or other strain” တဲ့။ ဆိုလိုတာက စထရက်(စ်)ဆိုတာဟာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ စိတ်ခံစားမှု ဒါမှမဟုတ် အကြောင်းတစ်ခုတစ်ခုပေါ်မှာ တင်းကြပ်ဖိစီးမှုတစ်ခုလို့ ပြောချင်တာပါ။ စထရက်(စ်) (stress) ကို မြန်မာလို စိတ်ဖိစီးမှုလို့ ဘာသာပြန်ကြပါတယ်။ တကယ်တော့ စထရက်(စ်)ဟာ စိတ်တစ်ခုတည်းကိုပဲ ဖိစီးတာမဟုတ်ပဲ စိတ်ရောကိုယ်ခန္ဓာကိုပါ ဖိစီးတာပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ဘာလို့လည်းဆိုတော့ စိတ်ကို ဖိစီးပြီဆိုကတည်းက စိတ်ရဲ့အန္တရာယ်ဟာ ခန္ဓာကိုယ်ကိုပါ ဆက်ပြီးတော့ အကြီးအကျယ် ထိခိုက်စေလို့ပါ။ စထရက်(စ်)နဲ့ပတ်သက်လို့ တစ်ခုပြောချင်ပါသေးတယ်။ စထရက်(စ်)ကို ပြည်သူတွေ နားလည်တာနဲ့ ဆေးပညာရှင်တွေပြောတဲ့ စထရက်(စ်)ဆိုတာဟာ ကွဲပြားခြားနား ပါတယ်။

ပြည်သူတွေနားလည်တဲ့ စထရက်(စ်)

ဆေးပညာရှင်မဟုတ်တဲ့ သာမန်ပြည်သူတွေက စထရက်(စ်)ဆိုတာကို ပြဿနာတွေ တွေ့ရလို့ ဖိစီးခံစားမှုတစ်ခုဆိုတဲ့အနေနဲ့ပဲ ပြောကြပါတယ်။ ဒီလိုပဲ ပြောကြတယ်ဆိုတာကို အဘိဓာန်တွေက စထရက်(စ်)ကို ဘယ်လိုအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားလဲဆိုတာ လေ့လာကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။ Oxford Advanced Learner's Dictionary အဘိဓာန်က စထရက်(စ်)ကို သာမန်အရပ်သားသုံး အင်္ဂလိပ် စကားလုံးတစ်ခုအနေနဲ့ ဘယ်လိုအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ထားလဲဆိုရင် Pressure or worry caused by problems in somebody's life တဲ့။ ဆိုလိုတာက စထရက်(စ်)ဆိုတာဟာ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ဘဝမှာ ကြုံတွေ့ရတဲ့ ပြဿနာတွေကြောင့် ပူပင်သောက ရောက်ပြီး ဖိစီးမှုခံရတာလို့ ပြောတာပါ။

အမေရိကန် Random House Dictionary ကတော့ စထရက်(စ်)ကို physical, mental or emotional strain or tension လို့ပြောပါတယ်။ မြန်မာလို အနီးစပ်ဆုံးဘာသာပြန်ရမယ်ဆိုရင်တော့ စထရက်(စ်)ဆိုတာဟာ ကိုယ်၊ စိတ်၊ ခံစားမှု စိတ်အာရုံတွေတင်းကြပ်တာခံစားရတာပါလို့ ပြောရမှာပါ။

ဆေးပညာရှင်တွေပြောတဲ့ စထရက်(စ်)

အခုရှေ့မှာပြောခဲ့တဲ့ အဓိပ္ပါယ်တွေထဲမှာပဲ စထရက်(စ်)ကို ဆေးပညာအသုံးအနှုန်းနဲ့ပြောမယ်ဆိုရင် ဒီပြင်အဓိပါယ်ပေါက်သွားပါမယ်လို့ ရှင်းပြထားပါတယ်။ ဆေးပညာသဘောနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင် စထရက်(စ်) ဆိုတာဟာ “The autonomic response to environmental stimulus” လို့ပြောပါတယ်။ စထရက်(စ်)ဆိုတာဟာ နေ့စဉ်ရှင်သန်လှုပ်ရှားသွားလာနေတုန်းမှာ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလွှဲမှု တွေကို လူ့ခန္ဓာကိုယ်က အလိုအလျောက်တုံ့ပြန်မှုတွေလို့ ဘာသာပြန်ရမှာပါ။

စထရက်(စ်)ကို စိတ်ပညာသဘောနဲ့ နောက်တစ်မျိုးပြောထားသေးတာက Stress is your body's response to changes in your daily life တဲ့။ လူတွေရဲ့ဘဝမှာ နေ့စဉ်ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ဖြစ်ပျက် ပြောင်းလွှဲမှုတွေကို ခန္ဓာကိုယ်က တုံ့ပြန်မှုတွေကို စထရက်(စ်)လို့ခေါ်ပါတယ်။

စထရက်(စ်)ဆာ (stressor) နဲ့ စထရက်(စ်) (stress)

ကျွန်တော့်တို့ မြန်မာတွေအသိုင်းအဝိုင်းမှာ စထရက်(စ်)ကို ပြောဆိုသုံးစွဲနေကြတာဟာ နည်းနည်းလေး လွဲနေတယ်လို့ ပြောရပါမယ်။ ဘယ်လိုလွဲကြတာလဲဆိုတော့ “ဒီကောင် ကျွန်တော့်ကို စထရက်(စ်)တွေ လာပေးနေတယ်”၊ “ငါ့ဘာသာအေးအေးနေပါရစေ၊ စထရက်(စ်)တွေလာမပေးပါနဲ့” ဆိုတဲ့အသုံးအနှုန်းမျိုးတွေ က သုံးကြပါတယ်။ အဲလို သုံးစွဲနေကြတာမှာ စထရက်(စ်)ဆိုတာကို ပြဿနာတွေ၊ စိတ်ဖိစီးအောင်လုပ်တဲ့ အရာတွေဆိုတဲ့သဘောမျိုးပေါက်နေပါတယ်။

တကယ်တော့ စထရက်(စ်)ဆိုတာဟာ ဘာပြဿနာ၊ စိတ်ညစ်အောင်လုပ်တဲ့အရာမှ မဟုတ်ပါဘူး။ ပြဿနာတစ်ခုခုကြောင့် လူ့ကိုယ်ထဲမှာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့တုံ့ပြန်မှု၊ လူ့ကိုယ်ထဲမှာဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ညစ်ညူးမှု၊ စိတ်ဖိစီးမှုတွေကို ပြောတာပါ။

တကယ်တော့ စိတ်ညစ်အောင် စိတ်ဖိစီးမှုတွေ ဖြစ်အောင်လုပ်တဲ့ကိစ္စတွေ၊ ပြဿနာတွေကို စထရက်(စ်)ဆာ (stressor) လို့ခေါ်ရမှာပါ။ စထရက်(စ်)ဆာတွေ ပေးလိုက်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ရော ကိုယ်ပါ ဖိစီးမှုတွေကိုမှ စထရက်(စ်)လို့ ခေါ်ရမှာပါ။

ဒါကြောင့် ပထမဆုံးပြောခဲ့တဲ့ လွဲနေတဲ့အသုံးအနှုန်းတွေကို ပြင်ပြီးပြောရမယ်ဆိုရင် “ဒီကောင် ကျွန်တော့်ကို စထရက်(စ်)ဆာတွေ လာပေးနေတယ်” ၊ “ငါ့ဘာသာအေးအေးနေပါရစေ၊ စထရက်(စ်)ဆာတွေ လာမပေးပါနဲ့” လို့ ပြောရမှာပါ။

စထရက်(စ်)ဆာလုံ့ဆော့မှုနဲ့ စထရက်(စ်)တုံ့ပြန်မှုရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကွဲပြားမှုတွေကို သတိပြုပြီး မှန်မှန်ကန်ကန် သုံးစွဲပြောဆိုကြနိုင်ပါစေရန် တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

စထရက်စ်တွေမျိုးစုံ

စထရက်စ်အကြောင်းပြောနေရင်း ရေးနေရင်းနဲ့ ဒီနေ့ သိပ်ပြီးခေတ်စားနေတဲ့အဆိုတော် ဟန်ထွန်းရဲ့ ရှိနေမယ်ဆိုတဲ့ သီချင်းစာသားလေးတွေကို ကြားယောင်လာမိပါတယ်။ ဟန်ထွန်းရဲ့အသံကလည်း သိပ်ကို စွဲဆောင်မှုအားအပြည့်နဲ့ ပီပီသသတစ်လုံးလျင်း ဖြည်းဖြည်းချင်းဆိုထားတာပါ။ တေးရေး ကေအေတီရဲ့ အဓိပ္ပါယ်သိပ်ကိုပါတဲ့ စာသားလေးတွေကိုလည်း ခံစားရမိပါတယ်။ သီချင်းထဲမှာပါတဲ့ မှတ်သားလောက်တဲ့ စာသားတချို့ကို ပြောရမယ်ဆိုရင်

ပျော်ရွှင်ခြင်းများ

တကယ်နီးနီးလေးရှိလျက်နဲ့

ဝင်လာမယ် ဝမ်းနည်းမှုတွေ

မျှော်မနေလည်း ကြုံမယ်။ တဲ့

ဆိုလိုတာက စထရက်စ်ဆိုတာ မမျှော်လင့်ပဲ ရုတ်တရက်ပေါ်ချင်သလို ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါမျိုးကို ရုတ်တရက်ချက်ခြင်း စထရက်စ် (acute stress) လို့ခေါ်ရမှာပေါ့။ ရုတ်တရက်ချက်ခြင်းပေါ်တဲ့ စထရက်စ် ဆိုတာတစ်ခုကို ဥပမာပြောပြချင်ပါသေးတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့စနေ၊ ၂၁-၃-၀၉ နေ့က ပန်းလှိုင် ဂေါက်ကွင်းမှာ ကလပ်တော့နမင့် (club tournament) မင်ဘာအသင်းဝင်တွေ ပြိုင်ပွဲရှိပါတယ်။ ပြိုင်ပွဲရှိတယ် ဆိုတော့ ပန်းလှိုင်ဂေါက်ကွင်းက ဝန်ထမ်းတွေ အားလုံးလည်း ပျော်နေကြပြီး လှုပ်ကြွားကြ ရုတ်ရုတ်သဲသဲ ပျော်ပွဲကြီးပေါ့။ ဂေါက်ကွင်းမှာ လူတွေအများကြီးလာတယ်ဆိုတာ ဂေါက်ကွင်းတစ်ခုအတွက် အရေးကြီးတဲ့နေ့ ဖြစ်ပြီး ကယ်ဒီတွေ၊ ဝန်ထမ်းတွေအားလုံး ဂေါက်သမားတွေနဲ့ တွေ့ရမယ်ဆိုတော့ ပျော်ကြတာပေါ့။ ပြိုင်ပွဲအတွက် ဝန်ထမ်းတွေက မနက် ၉:၀၀ နာရီရောက်မှ စပြီး အလုပ်ဆင်းရတာဆိုတော့ မနက်အစောထ၊ ဖီးကြ လိမ်းကြနဲ့ပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ ပန်းလှိုင်ဂေါက်ကွင်းရဲ့နံပါတ် (၁၀)ကျင်းမှာ ဂေါက်သမားတွေကို လွှတ်ပေးတဲ့ စတတ်တာ starter သီသီထွန်းတစ်ယောက်လည်း ဖီးလိမ်းဝတ်ဆင် ပန်းလှိုင်ဂေါက်ကွင်း စတတ်တာ ယူနီဖောင်းအင်္ကျီအသစ်ကို ဝတ်လို့ စိတ်တွေလှုပ်ရှားလို့ပေါ့။ သီသီထွန်းဟာ ဂေါက်ကွင်းမှာ ယူနီဖောင်းဝတ်၊ ဘောင်းဘရှည်ဝတ်ပြီး စတတ်တာလုပ်ရပေမယ့် မြန်မာ့ရိုးရာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ပုံစံ ထိန်းသိမ်း၊ သူ့ရဲ့ဒူးလောက်ရှိတဲ့ ဆံပင်အရှည်ကြီးကို မဖြတ်ပဲ ဒီအတိုင်းပဲထားပြီး အလုပ်ဆင်းပါတယ်။ သီသီထွန်းဟာ မျက်နှာကလည်း အမြဲချိုပြုံးရွှင်ပြီး ဆံပင်အရှည်နဲ့ ယူနီဖောင်းနဲ့ တကယ်ကို ကြည့်လို့လိက်တဲ့သူ တစ်ယောက်ပါ။ ဂေါက်သမားအားလုံးကို ကျေနပ်အောင် ဆက်ဆံတတ်ပြီး စိတ်ချမ်းသာအောင် ပြောတတ် ဆိုတတ်တဲ့သူ တစ်ယောက်ပါ။

သီသီထွန်းတစ်ယောက် ဘယ်လိုဆက်ဆံရေးကောင်းတယ်ဆိုတာ ကိုယ်တွေ့ပြောပြချင်ပါသေး တယ်။ ကျွန်တော်တို့က (၉)ကျင်းပြီးလို့ ပန်းလှိုင်းနံပါတ် (၁၀)ကျင်းမှာ ခဏထိုင်၊ အေးအေးဆေးဆေး ကော်ဖီ သောက်နေတယ်ဆိုရင် သီသီထွန်းက “ဆရာရိုက်လို့ကောင်းလား” ဆိုပြီး ပြုံးရွှင်နေတဲ့မျက်နှာနဲ့လာပြီး နှုတ်ဆက်၊ အာလာပသလ္လာပ အရင်ပြောပါတယ်။ ပြီးတော့မှ “နောက်အဖွဲ့တော့ နံပါတ် (၉)ကျင်း တီခုံက ဆင်းလာပြီနော်၊ ဒါပေမယ့် ဆရာတို့ ဖြည်းဖြည်းစားကြပါ။ သူတို့ ဒီနားရောက်လာမှာနဲ့ ဆရာတို့ စားပြီးလောက်နဲ့ အတော်လောက် ကျမှာပါ။ ဆရာတို့ ရေလည်ကျော်သွားမှ နောက်အဖွဲ့ကို သမီး လွှတ်ပေး လိုက်မယ်။ ဒါမှ ဆရာတို့ အေးအေးဆေးဆေး ရိုက်သွားလို့ရမှာ” ဆိုပြီး ပြောပါတယ်။ သူပြောပြတဲ့အထဲမှာ နောက်အဖွဲ့လာနေပြီနော် ဆရာတို့ကို သတိပေးတာ ဆိုတဲ့သဘောမျိုး၊ နည်းနည်း မြန်မြန်လေး စားပေးပါဆိုတဲ့ နှိုးဆော်ချက်လေးလည်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူပြောတဲ့ပုံစံနဲ့ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့မှာ နောက်အဖွဲ့လာနေပြီ ဆိုတဲ့ စိတ်အနှောင့်အယှက်မဖြစ်တော့ပဲ ကိုယ့်အသိနဲ့ ကိုယ်ပဲ “မြန်မြန်လုပ်ကြဟေ့” ဆိုတဲ့ စိတ်တွေ ပေါ်လာပါ တယ်။ သီသီထွန်းရဲ့ ပြောဟန်ဆိုဟန် ချစ်စဖွယ်စတိုင်းကို သိအောင်လို့ ပြောပြတာပါ။ အဲလို ဂေါက်သမားတွေ ကရော၊ ဝန်ထမ်းတွေကပါ အားလုံးချစ်ကြတဲ့ သီသီထွန်း တစ်ယောက် (၂၁-၃-၂၀၀၉) ပြိုင်ပွဲနေ့မနက် အစောထပြီး ၇း၀၀နာရီလောက်မှာ “အချိန်ရသေးတယ်၊ ဒို့ စက်ဘီးနဲ့ စက်မှုဇုံဈေးကို သွားပြီး သောက်ရေဘူးနဲ့ လိုတာလေးတွေ သွားဝယ်လိုက်ဦးမယ်။ ဘယ်သူတွေ ဘာမှာကြဦးမလဲလို့” ပြောပါတယ်။

အဲဒီမှာတင် သူ့အခန်းထဲ ကုတင်ခြင်းကပ်လျက်သူလိုပဲ စတတ်တာတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ဝဿန်ကတောင် “ငါ့အတွက် ပဲပြုတ်ဝယ်ခဲ့” လို့ မှာလိုက်သေးတယ်။ ဒါနဲ့ သောက်ရေသန့်ဘူးကြီးကို စက်ဘီးနောက်မှာ ညှပ်ပြီး စက်ဘီးစီး ထွက်သွားပါတော့တယ်။

သီသီထွန်းထွက်သွားပြီး (၁၅)မိနစ်လောက်မှာ “ပန်းလှိုင်းက ကလေးမလေးတစ်ယောက် စက်မှုဇုံ ဈေးနားမှာ ကားတိုက်လို့ သေသွားတယ်” ဆိုတဲ့ သတင်း ပန်းလှိုင်းဂေါက်ကလပ်ကို ရောက်လာပါတယ်။ ဘယ်သူမှ မယုံနိုင်ကြပါဘူး။ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေ လိုက်သွားကြတော့ သွေးအိုင်ထဲမှာ လဲပြီး အသက်ပျောက် နေတဲ့ သီသီထွန်းကို တွေ့ရပါတယ်။

ပန်းလှိုင်းဂေါက်ကွင်းကြီး တစ်ခုလုံး တိတ်ဆိတ်သွားကြပါတော့တယ်။ ငိုကြ၊ ယိုကြ မျက်ရည်တွေ ကျကြနဲ့ ဂေါက်သမားတွေ၊ ကယ်ဒီတွေ စတတ်တာတွေ၊ ဝန်ထမ်းတွေအားလုံး သီသီထွန်း အခုလိုဖြစ်သွားတာကို အိပ်မက်လိုလို မယုံကြည်နိုင်အောင်ဖြစ်ပြီး တမ်းတဝမ်းနည်းကြေကွဲကြပါတယ်။

ဟန်ထွန်းသီချင်းထဲကလိုပဲ ပျော်ရွှင်နေတာတွေ ရှိနေတဲ့အချိန်မှာ မမျှော်လင့်ပဲ ဝမ်းနည်းမှုဟာ ရုတ်တရက် ဝင်လာတယ် ဆိုတဲ့ သဘောတရားအရ ရုတ်တရက်ပေါ်ထွက်လာတဲ့ တင်းကြပ်မှု (acute stress) တစ်ခုရဲ့ နမူနာပါ။

အားလုံး ချစ်တဲ့ သီသီထွန်းတစ်ယောက် ကောင်းရာသုဂတိလားပါစေ။

ရုတ်တရက်ထွက်ပေါ်လာတဲ့စထရက်စ် (Acute Stress)

ပန်းလှိုင်ဂေါက်ကွင်းက စတတ်တာ (starter) သီသီထွန်း ရုတ်တရက် ကားတိုက်ပြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ရတဲ့ အကြောင်းကို နမနာပြုပြီး လူ့လောကကြီးမှာ ရုတ်တရက်ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တဲ့ ဆုံးရှုံးမှုတွေ၊ ကြေကွဲစရာတွေ၊ ဝမ်းနည်းစရာတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတဲ့အခါမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စထရက်စ်တွေအကြောင်းကို ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က ပြောခဲ့ပါတယ်။

အဲလို ရုတ်တရက် ဖြစ်လာတွေ့ကြုံရတဲ့ဖြစ်ရပ်ကြောင့် ဖြစ်လာရတဲ့ စထရက်စ်တွေကို အကူတံ စထရက်စ် (Acute Stress) လို့ခေါ်ပါတယ်။

ဒီလိုရုတ်တရက်မမျှော်လင့်ပဲဖြစ်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်လေးတွေကတော့ နေ့စဉ်ကြုံတွေ့ရမှာပါ။ အဲဒီ ရုတ်တရက် စထရက်စ်ဆိုတာတွေဟာ နေ့တိုင်းတွေ့နေရမယ့် စထရက်စ်ဆာတွေကြောင့်ပါ။ ဥပမာလေးတွေ ပြောရမယ် ဆိုရင်၊ ဘတ်စကားကို ကပ်လွတ်သွားတာ၊ ကျောင်းချိန် ရုံးချိန် နောက်ကျတာ၊ ခလုတ်တိုက်မိတာ၊ ချောလဲတာဆိုတဲ့ သေးသေးမွှားမွှား စထရက်စ်ဆာလေးတွေရှိသလို အကြီးအကျယ်ပြဿနာကြီးတွေနဲ့လည်း ကြုံတွေ့ ရတတ်ပါတယ်။

ထရော်မက်တစ်စထရက်စ် (Traumatic Stress)

အဲလို နေ့စဉ်ကြုံနေရတဲ့ စထရက်စ်တွေထဲမှာ ပန်းလှိုင်ဂေါက်ကွင်းက သီသီထွန်းကို ဆုံးရှုံးရသလို အကြီးအကျယ်ကြေကွဲဝမ်းနည်းရတဲ့ ဖြစ်ရပ်မျိုးကြောင့် ခံစားရ ထွက်ပေါ်လာရတဲ့ စထရက်စ်မျိုး ရောက်တော့ ရိုးရိုးသာမန်ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အကူတံစထရက်စ် (Acute Stress) မျိုးမဟုတ်ပဲ စိတ်ထိခိုက်ဒဏ်ရာရလို့ ထွက်ပေါ်လာရတဲ့ စထရက်စ်မျိုးဖြစ်လို့ ထရော်မက်တစ် စထရက်စ် (Traumatic Stress) လို့ခေါ်ပါတယ်။

ထရော်မာ (trauma) ဆိုတာကို အဘိဓာန်က အဓိပ္ပါယ် နှစ်မျိုးဖွင့်ထားပါတယ်။ ပထမအဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်ကတော့ A serious injury or shock to the body, as from violence or an accident တဲ့။ ဆိုလိုတာက ထရော်မာဆိုတာ ကြမ်းတမ်းမှုတစ်ခုခုကြောင့် ဒါမှမဟုတ် ရုတ်တရက်မတောတဆ ထိခိုက်မိပြီး ကိုယ်ခန္ဓာကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထိခိုက်မိတာလို့ ပြောပါတယ်။ ဥပမာ ကားတိုက်ပြီး ထိခိုက်တာ၊ သစ်ပင်ပေါ်က လိမ့်ကျပြီး လက်တွေခြေတွေ ကျိုးကုန်တာမျိုးဟာ ခုပြောတဲ့ထရော်မာမျိုးပေါ့။

ထရော်မာရဲ့ နောက်အဓိပ္ပါယ်တစ်ခုကတော့ An emotional wound or shock that create substantial, lasting damage to the physiological development of a person, often leading to neurosis. တဲ့ပြောချင်တာက စိတ် ဒါမှမဟုတ် ခံစားမှုကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရစေတဲ့ စိတ်ဒဏ်ရာကြောင့် လူတစ်ယောက်ရဲ့ ဇီဝကမ္မစိတ်ဓါတ်ဖြစ်စဉ်တွေကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်ပြီး စိုးရိမ်ပူပင်သောကတွေ ရောက်စေတာကိုလည်း

ထရော်မာလို့ခေါ်ပါတယ်တဲ့။ ထရော်မာ (trauma) ဆိုတာက နာမ်ပေါ့။ ထရော်မာနဲ့ပတ်သက်တာကို ပြောတဲ့ နာမဝိသေသန အက်ဂျစ်တစ်ရောက်တော့ ထရော်မက်တစ် (traumatic) လို့ခေါ်ပါတယ်။

ရှေ့ကပြောခဲ့တဲ့ သီသီထွန်းကွယ်လွန်တာလို့ ဖြစ်ရပ်မျိုးကြောင့် ခံစားရတဲ့၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ဖိစီးမှု ရောက်တော့ ထရော်မက်တစ် စထရက်စ် (Traumatic Stress) လို့ခေါ်ရမှာပါ။ ဒီနေရာမှာ ထရော်မာရဲ့ ဒုတိယ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ယူပြီး စိတ်ကိုထိခိုက်စေတဲ့ ပြင်းထန်တဲ့စိတ်ဒဏ်ရာကြောင့်ရတဲ့ စထရက်စ်လို့ ပြောချင်တာပါ။

တကယ့်လို့ အဲလို ထရော်မက်တစ် စထရက်စ်ကြောင့် ဆက်လက်ပြီး စိတ်ဝေဒနာခံစားရတဲ့အဆင့်အထိ ဖြစ်သွားရင်တော့ ပို့စ် (တ)ထရော်မက်တစ် စထရက်စ်ဒစ်(စ်)အော်ဒါ (Post Traumatic Stress disorder PTSD) လို့ခေါ်တယ်။ ပို့စ် (post) ဆိုတာဖြစ်ပြီးနောက်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။ ဒစ်(စ်)အော်ဒါ (disorder) ဆိုတာကတော့ ရောဂါ။ ဆိုလိုတာက စိတ်ဒဏ်ရာရပြီးနောက် စထရက်စ်တွေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ စိတ်ဝေဒနာလို့ ပြောရမှာပါ။

ပန်းလှိုင်ဂေါက်ကွင်းမှာ စတတ်တာသီသီထွန်း ကွယ်လွန်တာက စနေနေ့၊ နောက်တစ်နေ့ တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ကျွန်တော်တို့ ဂေါက်ရိုက်ဖို့ ပန်းလှိုင်ကို ရောက်သွားတော့ သီသီထွန်းရဲ့မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ဝဿန်ဟာ မီးလိမ်းချယ်သမထားပဲ မျက်နှာကလည်း လုံးဝစိတ်မကောင်းတဲ့ပုံပေါ်နေတော့ ကျွန်တော်တို့ စိတ်ထဲမှာ ဘာဖြစ်ပါလိမ့်လို့ တွေးမိပါတယ်။ ဝဿန်ဟာ ခါတိုင်းဆိုရင် ကျော့မော့နေအောင် ပြင်ဆင်ထားတဲ့ သူတစ်ယောက်၊ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ကယ်ဒီ အပျိုကြီး နွယ်နွယ်ခိုင်ကို ကြည့်လိုက်တော့လည်း ကျွန်တော့်ကို နှုတ်မဆက် စကားမပြောဘူးဆိုတော့ ဘာဖြစ်ကြပါလိမ့်ဆိုပြီး စဉ်းစားမိပါတယ်။ နောက်မှ သီသီထွန်းအကြောင်း သိရတော့ သူတို့တတွေ ထရော်မက်တစ်စထရက်စ် ရုတ်တရက်စိတ်ဖိစီးမှုကြောင့်ဆိုတာ သိရပါတယ်။ သူတို့တတွေ ဝမ်းနည်းကြေကွဲပြီး အချန်တန်ရင် ပြေပျောက်သွားမှာလား၊ ဒါမှမဟုတ် ပို့စ်(တ်)ထရော်မက်တစ် စထရက်စ်ဒစ်အော်ဒါဆိုတဲ့ စိတ်ဖိစီးမှုကြောင့် စိတ်ရောဂါတွေ ရသွားလေမလားဆိုတာ စောင့်ကြည့်ရဦးမှာပါ။

နာတာရှည် စထရက်(စ်) (chronic stress)

လူတွေကို ရုတ်တရက် အပြင်းအထန် စထရက်(စ်) ရစေနိုင်တဲ့အကြောင်း အရာအခြေအနေတွေရှိသလို တဖြည်းဖြည်း တငွေငွေ ဖွဲမီးလောင်သလို နာတာရှည် စထရက်(စ်)ဆာတွေ ပေးပြီး စထရက်စ်တွေ ဖြစ်စေနိုင်တာလည်း ရှိပါတယ်။ အဲလဲ တစ်မိမိနဲ့အမြဲဖြစ်စေနိုင်တဲ့ နာတာရှည် စထရက်(စ်)တွေဟာလည်း လူ့ခန္ဓာကိုယ်ကို ထိခိုက်စေနိုင်တာပါ။ ဒါကြောင့် သတိမမူ ဂူမမြင် ဆိုတာလို မသိမသာဖြစ်နေတဲ့ စထရက်စ်တွေကိုလည်း ဂရုစိုက် လေ့လာရှာဖွေ ကုစားမှ အသက်ရှည် ကျန်းမာ နှုပျိုလန်းဆန်းမှာပါ။

အဲဒီလို နာတာရှည် စထရက်(စ်)တွေ ဖြစ်အောင်လုပ်တဲ့ စထရက်(စ်)ဆာတွေအကြောင်းကို ဥပမာ လေးတွေ ပေးပြီး ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။

ဂေါက်ကွင်းက စထရက်(စ်)တွေ

ဂေါက်သီးရိုက်တာဟာ ကျန်းမာရေးနဲ့ ညီညွတ်တယ်။ လေကောင်းလေသန့်ရပြီး ကိုယ်လက် လှုပ်ရှားစိတ်အာရုံတွေ ကြည်နူးပြီး တကယ်ကို စထရက်(စ်) လျော့စေတဲ့ အားကစား တစ်ရပ်ဖြစ်တယ် လို့ အားလုံးက လက်ခံယူဆထားကြပါတယ်။ တကယ်တော့ ဂေါက်သီးရိုက်တာဟာ တကယ်ကို စထရက်(စ်) တွေအများဆုံး ရစေနိုင်တဲ့ အခြေအနေတစ်ခုပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ဒီလို ဘာလို့ပြောရလဲဆိုတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ဂေါက်ရိုက်သက် (၈)နှစ်တာ ကာလအတွင်းမှာ ဂေါက်ကွင်းမှာ မြင်ရတွေ့ရတဲ့ ဂေါက်သမားတွေရဲ့ အပြုအမူ၊ အပြောအဆို၊ အနေအထိုင်တွေနဲ့ ကိုယ်တွေ့ ကိုယ့်မှာခံစားရတဲ့ စိတ်ဖိဆီးမှုတွေအပေါ် မူတည်ပြီး ပြောတာပါ။ တကယ်တော့ ဂေါက်သီးရိုက်တာဟာ နာတာရှည် စထရက်(စ်) ရစေနိုင်တဲ့ အားကစားတစ်မျိုးပါ။

ဂေါက်သီးရိုက်တာနဲ့ နာတာရှည်စထရက်(စ်)

ဂေါက်သီးရိုက်တာမှာ ဂေါက်ကွင်းထဲရောက်မှ စထရက်(စ်)တွေရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဂေါက်သီးမရိုက်ခင် တစ်ရက် နှစ်ရက် ကြိုပြီးတော့ကို စထရက်(စ်)တွေ ရနေတာပါ။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတာရှင်းပြပါမယ်။ ဂေါက်သီးရိုက်ဖို့ကို အိမ်က အမျိုးသမီးဆီက ခွင့်တောင်းရတာကိုက ပထမဆုံး စထရက်(စ်)ဆာပါ။ လူတိုင်းမှာတော့ ဒီပြဿနာမရှိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် တချို့ ဂေါက်သမားတွေမှာတော့ အမျိုးသမီးကို ဘယ်လို စပြောရမလဲဆိုတာက တကယ်ကို အကြီးအကျယ် စထရက်(စ်)ရစေတာပါ။ အထူးသဖြင့် နှစ်ရက်ဆက်တိုက် ရိုက်မယ်ဆိုရင် တကယ်ပြဿနာပါ။

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ခွဲစိတပါမောက္ခ ဦးဝင်းမြင့်ဟာ ပုံမှန်အားဖြင့် အင်္ဂါနေ့ ရိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်က ဇွတ်ခေါ်လို့ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ပါ ဆက်ပြီး ဂေါက်ရိုက်ရတော့မယ်ဆိုရင် သူ ဒုက္ခရောက်ပြီပေါ့။ သူ့ဇနီး မီးယပ်ပါရဂူ အစ်မကြီး ဒေါ်ခင်သိန်းဦးကို သူ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ပါ ဆက် ရိုက်မယ်ဆိုတာကို ပြောရတော့မယ်။ ဘယ်လို ပြောရမလဲဆိုတာ၊ မနက်ကတည်းကနေ ခေါင်းခြောက်အောင် စဉ်းစားရတာပါ။ ရုတ်တရက်လည်း

မပြောသေးဘူး။ အင်္ဂါနေ့ ဂေါက်သီးရိုက်ပြန်လာကတည်းက အိမ်မှာ လိမ်လိမ်မာမာ ရိုရိုကျိုးကျိုးလေး နေပြရ အစမကြီးက “ရှင် . . .” လို့ ပြောလိုက်ရင် ပြာပြာသလဲ ခိုင်းသမျှ လုပ်ပြီးသား ဖြစ်နေပြီ။ သွက်လက် ချက်ချာပြီး အစမကြီး သဘောကျအောင် နေပြရတာ။ ခွဲစိတ်ပါမောက္ခကြီးဆိုပြီး ဆေးရုံမှာ အရှိန်အဝါနဲ့ တပည့်တွေက မော်မကြည့်ရဲတဲ့ ဆရာကြီး ဦးဝင်းမြင့်ဟာ အခုတော့ ဂေါက်သီးရိုက်ချင်ဇောနဲ့ စထရက်(စ်)များ ပြီး သူ့ဇနီး ရှေ့မှာ လေးတန်းကျောင်းသားလေးလို နေပြနေရတယ်။ ဒါမှ သူ့အခွင့်သာတဲ့အချိန်မှာ နှစ်ရက် ဆက်တိုက်ရိုက်မယ်ဆိုတာကို ဖွင့်ပြောခွင့် တောင်းရမှာကိုး။ ဒီလိုနဲ့ “ကိုယ် မနက်ဖြန်လည်း ဂေါက်သီးရိုက်ဦး မယ်နော်” ဆိုတာ ဖွင့်ပြောဖို့ တစ်နေ့ကုန် အားတင်းလိုက်၊ သတ္တိမွေးလိုက်နဲ့ စထရက်(စ်)တအားရပြီး အာခေါင်တွေခြောက်၊ အသံတွေတိမ်ပြီး မိုးသာချုပ်သွားရော မပြောလိုက်ရဘူး။

ညနေစောင်းမှာ တစ်ခါ ဂေါက်သီးရိုက်ခွင့် တောင်းဖို့ စဉ်းစားလိုက်ပါသေးတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဆရာကြီးဦးဝင်းမြင့်မှာ အတွေးတစ်မျိုးက ဝင်လာပြန်ရော။ “ငါ အခုပြောလိုက်ရင် ‘ရှင် နှစ်ရက်ဆက်တိုက်ကြီး ဂေါက်သီးရိုက်လို့ ဘယ်ဖြစ်ပါ့မလဲ၊ အခု ဆရာဝင်းဆီ ဖုန်းဆက်ပြီး မနက်ဖြန် မရိုက်ဖြစ်တော့ဘူးလို့ ပြောလိုက်’ ဆိုရင် ငါ ငြင်းလို့မရပဲ ကင်ဆယ်လုပ်ရလိမ့်မယ်။ အဲတော့ ငါ ညအိပ်ယာဝင် အိပ်ခါနီးရောက်မှ ဆက်ပြောမယ်၊ ည (၁၂:၀၀)နာရီလောက်ဆိုတော့ ဆရာဝင်းဆီလည်း ဖုန်းဆက်ပြီး ဂေါက် ကင်ဆယ်လုပ်လို့ မသင့်တော်တော့ ဘူး၊ ဒီလို လုပ်တာကောင်းမယ်” လို့ စဉ်းစားမိပြီး ဆရာဦးဝင်းမြင့်ဟာ စထရက်(စ်)တွေများပြီး ညအိပ်ယာဝင်တဲ့ အချိန် မြန်မြန်ရောက်ပါစေလို့ ဆုတောင်းပြီး စိတ်မပါလက်မပါ ညစာ စား၊ TV ကြည့်သာနေရတယ် ဘာပြနေမှန်းမသိ၊ ဂေါက်သီးရိုက်ချင်စိတ်တွေအပြည့်နဲ့ “မိန်းမကို ဘယ်လို ပြောရပါ့” ဆိုတဲ့ စထရက်(စ်)ဆာ တွေရပြီး စထရက်(စ်)တွေပေါ်၊ တကယ့်ကို အံ့မခန်းလောက်အောင် စထရက်(စ်)ရစေနိုင်တဲ့ ဂေါက်သီးရိုက် ကစားနည်းပါလို့ ပြောလိုက်ချင်ပါတယ်။

စိတ်ကူးလေပွေ (၈)နန်းဆုရတီစိုးနဲ့ ကျွန်တော်

ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ ပါဖက်မဂ္ဂဇင်းက မသက် ကျွန်တော့်ဆီ ဖုန်းဆက်ပါတယ်။ “ဆရာ၊ ကျွန်မတို့ အမှတ်(၈)၊ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းလမ်းမှာ မြန်မာအတ်စင်တာ Myanmar Art Centre ဆိုပြီး အနုပညာပြခန်း (Showroom) ကြီး ဖွင့်လိုက်တယ်၊ ကိုနိုင်ကြီးလုပ်တာပေါ့ဆရာရယ်။ ကိုနိုင်ကြီးက ပန်းချီဆရာဆိုတော့ ဒီလိုအနုပညာလုပ်ငန်းတွေကို သိပ်ဝါသနာပါတာ။ အထူးသဖြင့် ပန်းချီကားတွေကို သူက သိပ်စိတ်ဝင်စားတာ။ အခု ကျွန်မတို့ Golden Art Gallery ဆိုပြီး ပန်းချီပြပွဲ တစ်ခုလုပ်မလဲ စီစဉ်ထားတယ်။ အခုလ (၁၂)ရက်နေ့ကနေ (၂၆)ရက်နေ့အထိ နာမည်ကြီး ပန်းချီဆရာ (၅၀) ကျော်ရဲ့ ပန်းချီကားတွေကို ပြထားမှာ။ ဝယ်တဲ့သူရှိရင် ဒီပန်းချီကားလေးတွေကို ရောင်းမှာပေါ့။ ဖွင့်ပွဲက (၁၂)ရက်နေ့ အင်္ဂါနေ့ (၁၂.၀၅.၀၉) မှာ လုပ်မှာ။ ဖွင့်ပွဲကို ဆရာလာဖြစ်အောင်လာနော် ကျွန်မတ သေချာပေါက်စောင့်နေမှာ” လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော့်ကို ပန်းချီပြပွဲဖွင့်ပွဲကို လာဖြစ်အောင် လာဖို့ အကြိမ်ကြိမ် ပြောသွားပါတယ်။

ဒါနဲ့ (၁၂-၅-၀၉) အင်္ဂါနေ့ နေ့လည် (၁၂:၀၀)နာရီလောက်မှာ ဆေးခန်းက ကျွန်တော့်တပည့်တွေနဲ့ အတူ ကိုနိုင်ကြီးရဲ့ ပန်းချီပြပွဲကို ရောက်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော် ရောက်သွားတော့ ဖွင့်ပွဲက ပြီးသလောက် ဖြစ်နေပါပြီ။ ဧည့်သည်တွေ သိပ်တောင် မရှိတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားတော့ မသက်နဲ့ ကိုနိုင်ကြီးတို့က အားရဝမ်းသာ ကြိုဆိုကြပြီး မသက်က ပန်းချီကား တစ်ချပ်ဆီကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် လိုက်ပြရှင်းပြပါတယ်။

ပန်းချီကားတွေကို လိုက်ကြည့်နေပေမယ့် ကျွန်တော်က ပန်းချီကားတွေ ဝယ်မယ်၊ မဝယ်ဘူး ဘာမှ စိတ်ထဲမှာ တွေးမထား၊ စဉ်းစား မထားမိပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ပန်းချီကားတွေ ကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်းနဲ့ ဇော်မောင်ရဲ့ မနုဟာဘုရား၊ မင်းဇော်ရဲ့ အမျိုးသမီး သုံးယောက်ပုံ၊ ကိုနိုင်ကြီးရဲ့ ဝါထိန်နေတဲ့ တောတောင်ရခင်း ပန်းချီကား သုံးခုကို ဝယ်လိုက်မိပါတယ်။ ဒီပန်းချီကားတွေနဲ့ ကျွန်တော်ညီသွားတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။

အဲလို ပန်းချီကားတွေကိုလိုက်ကြည့်ပြီးတော့ မသက်က “ဆရာကို ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် အဆိုတော် နန်းဆုရတီစိုးက ပန်းချီနဲ့ ပတ်သက်လို့ အင်တာဗျူးလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို နန်းဆုရတီစိုးက ဆရာကို ဗျူးတာကို MRTV-4 က ရိုက်ပြီး လွှင့်လိမ့်မယ်” လို့ ပြောပါတယ်။ ဘာမပြော ညာမပြော အင်တာဗျူးလုပ်မယ်ဆိုပေမယ့် ကျွန်တော်ကလည်း “ရတယ်လေ၊ နန်းဆုရတီစိုး မေးချင်တာမေး၊ ဆရာစိတ်ထဲ ရှိတာတွေ တစ်ခါတည်း ဖြေချလိုက်မယ်၊ အခုလို ဘာမှ ဇာတ်တိုက်မထားပဲ ဖြေရတာကို ဆရာလည်း ကြိုက်တယ် မသက်ရဲ့” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

ခဏနေတော့ နန်းဆုရတီစိုး ရောက်လာပါတယ်။ တီဗီမှာ၊ ဗီဒီယိုတွေထဲမှာ မြင်ဖူးပေမယ့် နန်းဆုရတီစိုးကို အပြင်မှာ တစ်ခါမှ မတွေ့ဘူးပါ။ သင်္ကြန်သီချင်းခွေတွေမှာ နန်းဆုရတီစိုး ကတာ၊ ဆိုတာတွေကို သိပ်သဘောကျပါတယ်။ အတော်ကို သွကပြီး တော်တော်လေးကို သဘာဝကျတဲ့ သရုပ်ဆောင် မင်းသမီးလေးလို့ စိတ်ထဲမှာ တွေးမိ၊ သတ်မှတ်ထားမိပါတယ်။

အခုတော့ နန်းဆုကို အပြင်မှာ တကယ် တွေ့ရပါပြီ။ နန်းဆုဟာ ဗီဒီယိုတွေထဲမှာထက် အပြင်မှာ ပိုလှတယ်လို့ ထင်မိပါတယ်။ အရပ်ကလည်း တော်တော်လေး မြင့်သား။ ကျွန်တော်နဲ့ တွေ့တော့ တော်တော်လေး ဖော်ဖော်ရွေရွေ၊ ခင်ခင်မင်မင် ရင်းရင်းနှီးနှီးနဲ့ မိတ်တွေဆက် စကားတွေပြော တော်တော်ကို ခင်ဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ကျွန်တော်နဲ့လိုက်လာတဲ့ ဆေးခန်းက တပည့်မလေးတွေက နန်းဆုနဲ့ ဓါတ်ပုံ တွဲရိုက်ချင်တယ် ဆိုတော့လည်း သူက တကယ်ကို စိတ်ပါလက်ပါ “လာလေ” ဆိုပြီး တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက်တွဲပြီး ဓါတ်ပုံ အရိုက်ခံပါတယ်။ ပြီးတော့ တစ်ခါ နန်းဆုနဲ့ အုပ်စုလိုက် ဓါတ်ပုံတွေ ရိုက်ကြပြန် ပါတယ်။

ဓါတ်ပုံရိုက်တာတွေ ပြီးတော့မှ နန်းဆုက “ဆရာကို ပန်းချီနဲ့ ပတ်သက်လို့ မေးခွန်းတွေ မေးမယ်၊ ဘယ်နားမှာ မေးရမလဲ” လို့ ပြောပါတယ်။ ဒါနဲ့ ကျွန်တော်က “ထိုင်ခုံကြီးနဲ့ ထိုင် မေးဖြေလုပ်တာထက် ပန်းချီကားတွေရှေ့မှာ ရပ်ပြီး မေးတာက ပိုကောင်းမယ် နန်းဆုရဲ့” ဆိုပြီး ပန်းချီကားကြီး တစ်ခု ရှေ့ကို ခေါ်သွားပြီး နန်းဆုရဲ့ မေးခွန်းတွေကို ဖြေမိပါတယ်။

နန်းဆုဟာ မေးခွန်းတွေကို အလွတ်ကျက်ထားပြီး မေးတာမျိုးမဟုတ်ပဲ တကယ်ကို သရုပ်ပါပါ၊ သူသိချင်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို မေးပါတယ်။ နန်းဆုနဲ့ ကျွန်တော် မေးတာ ဖြေတာဟာ မေးခွန်းတစ်ခု မေးလိုက်ပြီးတော့ တီဗီရိုက်တာကို ခဏရပ်၊ နောက်မေးခွန်းတစ်ခုကို ပြန်ဖတ်ပြီး ပြန်မေးလိုက် ရိုက်လိုက်မျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ (၁၅) မိနစ်လောက် မရပ်မနား နန်းဆုကမေး ကျွန်တော်က ဖြေတာကို MRTV-4 ကင်မရာမင်း တွေက ဆက်တိုက်ရိုက်ပါတယ်။ နန်းဆုကလည်း စိတ်ပါလက်ပါမေး၊ ကျွန်တော်ကလည်း ဘာမှ ပြင်ဆင်ထားတာ မဟုတ်ပဲ ပန်းချီနဲ့ ပတ်သက်လို့ ရင်ထဲမှာ ခံစားရတာတွေကို တဟုန်ထိုး ဖြေလိုက်တာပါ။ MRTV-4 က လုံးဝ ပြန်မရိုက်ရပဲ ကျွန်တော်တို့ အင်တာဗျူးကို ရိုက်တာဟာ တစ်ခါတည်း ပြီးသွားပါတယ်။

နန်းဆုနဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အင်တာဗျူးကို သောကြာနေ့ (၂၂-၅-၀၉)က MRTV-4 က လွှင့်သွားပါတယ်။ ဒီအင်တာဗျူးအကြောင်းကို ဘာလို့ ရေးနေရတာလည်း ဆိုတော့ နန်းဆုမေးတဲ့ မေးခွန်းတွေက သိပ်ကောင်းပြီး သူ့မေးခွန်းတွေကို ကျွန်တော်ဖြေတာဟာလည်း ပန်းချီကားတွေအပေါ်မှာ ကျွန်တော့်ရဲ့ အမြင် ကျွန်တော့်ရဲ့ အတွေးတွေ ဘယ်လိုရှိတယ် ဆိုတာတွေကို အားလုံး သိစေချင်လို့ပါ။ နန်းဆုရဲ့မေးခွန်းတွေကို ကျွန်တော့်ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာတဲ့ အတိုင်း ကျွန်တော် ဖြေထားတာတွေဟာ ပန်းချီတစ်ခုတည်း အတွက် မဟုတ်ပဲ အနုပညာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော် ဘယ်လိုတွေးတယ်၊ ဘယ်လိုရေးတယ်ဆိုတာ ပါပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် နောက်အပတ်မှာ နန်းဆုနဲ့ ကျွန်တော့် အင်တာဗျူးကို ဆက်ပြီး ဖော်ပြ ရေးသွားပါမယ်။

မေးမြန်းသူ -- ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင် အဆိုတော် နန်းဆုရတီစိုး

ဖြေကြားသူ -- ပါမောက္ခခင်မောင်ဝင်း (အသည်း)

မေး -- ဆရာကြီးက ပန်းချီကားတွေကို စုဆောင်းရတာ ဝါသနာပါတယ်လို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီအတွက် ဘယ်လိုပန်းချီကားမျိုးတွေကို စုဆောင်းဖြစ်ပါသလဲဆရာ။

ဖြေ - ဆရာ ပန်းချီကားတွေကို ဝါသနာပါတာ သိပ်မကြာသေးဘူး၊ ပန်းချီကားတွေကို ကြည့်ရင်းကြည့်ရင်းနဲ့ ပန်းချီဆရာတွေ ပန်းချီကားတွေထဲမှာ ပြောထားတာတွေကို ခံစားမှုတေရလာပြီးတော့ ပန်းချီကားတွေ စုဖြစ်လာတာ။ ဆရာက တကယ်ဆိုရင် ပဲရစ်မှာ (၁၉၉၁)ခုနှစ်က တစ်နှစ်နေခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီတုန်းက မိုနာလီဆာလို တကယ့်ကိုနာမည်ကြီးတဲ့ ပန်းချီကားတွေရှိတဲ့ မြူးဆေးဒူလု(ဗ်) လို့ခေါ်တဲ့ လု(ဗ်) ပန်းချီပြတိုက်ကြီးမှာ သွားပြီး ကမ္ဘာကျော် ပန်းချီကားကြီးတွေ ကြည့်ဖူးတယ်။ ဒါပေမယ့် လူတစ်ယောက်ရဲ့ စိတ် (mood) ဆိုတာ မှန်းဆရခက်တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဆရာက ပန်းချီကားတွေကို အခုလိုစိတ်မဝင်စားသေးဖူး။ ပဲရစ်မှာ တကယ့်ဂန္ထဝင်ပန်းချီကားမျိုးစုံကို ကြည့်ဖူးတယ်။ လန်ဒန်မှာလည်း ပန်းချီကားတွေကို ကြည့်ဖူးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီဘက်နှစ်ပိုင်းတွေမှာ တဖြေး တဖြေးနဲ့ ပန်းချီကားတွေကို ကြည့်ရတာဟာ ပန်းချီဆရာတွေရဲ့ ခံစားချက်တွေကို ဆရာစိတ်မှာ ပေါ်ထင်လာတယ်။ အဲလို ခံစားမှုရတဲ့ ပန်းချီမျိုးကို ဆရာစိတ်ဝင်စားလာတယ်။ ပန်းချီကား

တစ်ချပ်ဟာ တစ်ခုခုကို ပုံတူ ဆွဲထားရင်လည်း ဆရာက ကြိုက်ပါတယ်။ ပုံတူဆွဲတာလည်း ပညာတစ်ရပ်ပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ အဲလို ဆွဲထားရင် စိတ်ထဲမှာ ဆရာအနေနဲ့ သိပ်မခံစားရဘူးပေါ့နော်။ အဲတော့ ဆရာ ဘယ်လို ပန်းချီကားမျိုးကို စုလည်းဆိုတော့ ဒီပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ကြည့်လိုက်ရင် တစ်နည်းနည်း ဆရာရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ခံစားသွားရတယ် ဆိုလို့ရှိရင် အဲလို ပန်းချီကားမျိုးကို ဆရာ ကြိုက်တယ်၊ စုတယ်ပေါ့။

မေး -ဟုတ်ကဲ့ပါဆရာ. . အခုဒီပန်းချီပြပွဲလေးကို လာကြည့်တော့ ဒီနာမည်ကျော် ပန်းချီဆရာတွေရဲ့ လက်ရာတွေကို တွေ့ရတဲ့အခါမှာ ဆရာစိတ်ထဲမှာ ဘယ်လိုခံစားမှု ဖြစ်ပေါ်မိပါလဲဆရာ။

ဖြေ - ဆရာက ပန်းချီပညာလည်း နားလည်တဲ့လူမဟုတ်ဘူးလေ။ ပန်းချီပညာရပ်ရဲ့ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းတွေကို နားမလည်ဘူး၊ ဒါပေမယ့်လို့ ခုနကပြောသလို ပန်းချီကားတွေကို တဖြေးဖြေး ကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်းနဲ့ ဆရာ ခံစားတတ်လာတယ်ဆိုတော့ အခု ဒီပြပွဲမှာလို့ ပန်းချီကားတွေ အများကြီးကို ကြည့်လိုက်တော့ . . . ဩ လူတွေရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေဟာ တစ်မျိုးစပါလား လို့ တွေးမိပါတယ်။ စာရေးတယ်ဆိုတာ စာရေးဆရာတွေရဲ့ ရင်ထဲမှာ ခံစားတာတွေမှာ ထင်ဟပ်လာတာတွေကို ပြောပြတာ။ အဲလိုပဲ ပန်းချီကားတွေဆိုတာလည်း ပန်းချီဆရာတွေရဲ့ ရင်ထဲမှာ၊ စိတ်ထဲမှာ ခံစားရတာတွေကို ဖော်ထုတ်တာလို့ပဲ ဆရာမြင်တယ်။ ဒီလိုအတွေးတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဆရာက ကိုယ့်အတွေးအကြံနဲ့ ကိုယ် ပြောရမယ်ဆရင် ဆရာက စာရေးမယ်ဆို ထိုင်လိုက်ပြီး စာရေးတော့ အကြောင်းအရာတစ်ခုကို ရေးမယ်လို့ စဉ်းစားပြီး စရေးလိုက်တယ်။ ဒါပေမယ့် ရေးရင်း၊ ရေးရင်းနဲ့ ကလောင်က ဆွဲသွားပြီး ရောက်ချင်တဲ့ အကြောင်းအရာကို ရောက်သွားပါလေရော။ စိတ်ကို ချုပ်ချယ်မထားပဲနဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ mood နဲ့ ခံစားမှုနဲ့ စာရေးရရင် ရေးရတာ ပိုပြီး သွက်တယ်။

ပန်းချီကားတွေမှာလည်း ဆရာရဲ့ သဘောတရားက အဲလိုပဲ နေမှာပါ။ ပန်းချီပညာရဲ့ နည်းစနစ်တွေ ရှိပေမယ့်လို့ အဲဒီနည်းစနစ်တွေ၊ ဆွဲရမယ့် ကာလာတွေ၊ အရောင်တွေကို စည်းကမ်းအတိုင်း ပုံသေ ရောစပ်ပြီး ဆွဲထားတာထက် ဆရာက ဘာကို စိတ်ဝင်စားလည်းဆိုတော့ ပန်းချီဆရာက ဒီပန်းချီကားကနေ လူတွေကို ဘာပြောချင်တာလည်း၊ ပန်းချီကား တစ်ချပ်ကို ကြည့်လိုက်ရင် ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ဘယ်လိုခံစားရလဲ၊ ပန်းချီဆရာက ဘယ်လိုခံစားပြီး ဒီပန်းချီကားကို ရေးတာလဲ၊ အဲလိုတွေးခေါ်ပြီး ပန်းချီကားတွေကို ကြည့်ရတာကို ဆရာက စိတ်ဝင်စားတယ်။ နည်းစနစ်က ဆီဆေး၊ သုတ်ဆေး မှာ ဘယ်လိုပြောတယ်၊ ဘယ်နားမှာ ဘယ်ဆေး ဘယ်အရောင်ကို သုတ်တယ်၊ အရိပ်ကို ဘယ်လိုဆွဲရမယ်၊ ဟိုဟာ ဘယ်လိုဆွဲရမယ် ဆိုတ စည်းကမ်းတွေကို

ဆရာနားမလည်ဘူး၊ ဆရာက ပန်းချီကားကို ကြည့်ပြီး ခံစားမှု (feeling) ဆိုတာကိုပိုပြီးတော့ ကြိုက်တယ်။

မေး- ဟုတ်ကဲ့ပါဆရာ၊ အခု ဆရာက ကမ္ဘာပတ်နေတာဆိုတော့ နိုင်ငံတကာ gallery တွေနဲ့ အခုမြန်မာ gallery တွေနဲ့ ဘယ်လိုကွာခြားပါသလဲဆရာ၊ ပြီးတော့ ဟိုက အယူအဆတွေ၊ ဒီက အယူအဆတွေ၊ ဟိုက ပန်းချီပညာတွေက ဘယ်လို ကွာခြားမှု ရှိပါသလဲ၊ ဆရာရဲ့ အထင်အမြင်နဲ့ အယူအဆလေးကို ပြောကြည့်ပေးပါဆရာ။

ဖြေ - ကွာခြားမှု တွေ အများကြီး ရှိတယ်လို့ ပြောရမှာပါ။ ပထမဆုံးက သူတို့ဆီက ပန်းချီကား တစ်ချပ်ဆိုလို့ရှိရင် ပန်းချီကားရဲ့ အောက်မှာ ပန်းချီဆရာကနေပြီးတော့ သူဟာ ဒီပန်းချီကားကို သူကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲပါတယ်၊ သူ့ရဲ့ ခံစားချက်ကဘယ်လို၊ သူဟာ ဘယ်လို၊ ဘယ်နှစ်ခုနှစ်က ဆွဲတာပါ၊ ဘာတွေကို သုံးပြီး ဘယ်လိုဆွဲပါတယ် ဆိုတဲ့ certificate လက်မှတ် တစ်စောင်အမြဲပါတယ်။ အဲ့လို စနစ်မျိုး ဆရာတို့ဆီမှာထားဖို့ကောင်းတယ်။ နောက်တစ်ခုက နာမည်ကျော် ပန်းချီကား အကြီးကြီးတွေကို ပုံသေထားတဲ့ ပန်းချီပြတိုက်ကြီးတွေရောက်တော့ ပြတိုက်အဝင်ကထဲက guide လိုချင်သလား၊ walking guide လို့ခေါ်တဲ့ လူကိုယ်တိုင် တစ်ခါတည်း လိုက်လာပြီးတော့ ပြောတာ၊ ပန်းချီကားတစ်ခုစီကို အသေးစိတ်ရှင်းပြတာမျိုး လိုချင်လား၊ ဒါမှ မဟုတ် tape recorder နဲ့ ကက်ဆက်နဲ့ နားထောင်ရတာမျိုး listening guide လိုချင်လားဆိုတာ မေးပါတယ်။ အဲဒီလို ကက်ဆက်လေးကို နားထောင်လိုက်ရင် ပန်းချီကားနံပါတ်(၁) ရှေ့ရောက်ရင် ပန်းချီကား နံပါတ်(၁) အကြောင်းကို ဂျပန်၊ တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ စပိန် ဘာသာ (၅)မျိုး (၆)မျိုးလောက်နဲ့ ကက်ဆက်၊ တိပ်တွေနဲ့ နားထောင်ရတာ။ အဲဒါက တော်တော်ကို မြင့်သွားတဲ့ ပြတိုက်တွေမှာ ရှိတာ။ ဒါက တဖြေးဖြေး နမူနာယူရမှာပေါ့။ ကိုနိုင်ကြီးတို့ ပန်းချီကားပြတိုက်ကြီး ဆိုရင်လည်း ဝင်လာတာနဲ့ ခုနကပြောသလို မေးမယ်၊ စာအုပ်ဖတ်ပြီး ကြည့်မလား၊ ဒါမှမဟုတ် walking guide ယူမလား၊ ဒါမှမဟုတ်ရင် tape နဲ့ listening guide ယူမလား ဆို လုပ်ထားရင်တော့ အဆင့်မြင့်သွားမှာပေါ့။ ပုဂံကိုသွားတယ်ဆိုရင် ပုဂံက ဘုရားတွေအကြောင်းလည်း ဘာမှမသိကြဘူး၊ ဘုရားတွေကို သွားကြတယ်၊ ရှိခိုးကြ၊ ကန်တော့ကြ၊ ပြီးရင် ပြန်လာကြ၊ မုန့်တွေဝယ်စား၊ လက်ဘက်တွေ ဝယ်စားကြတယ်။ အဲလိုသွားကြတာထက် ဘုရားတစ်ဆူကို သွားရင် ဒီဘုရားရဲ့ သမိုင်းအကြောင်းကို သိပြီး သွားဖူးတာက ခံစားရတာ ပိုကောင်းတယ်။ ဥပမာ ဆရာ ဒီနေ့ ကိုဇော်မောင်ရဲ့ မန္တဟာဘုရားပုံ ပန်းချီကားကို ဝယ်လိုက်တယ်။ မသက် လာပြတဲ့ ပန်းချီပြပွဲ catalog ထဲမှာ မြင်လိုက်ကတည်းက မန္တဟာ ဘုရားပုံကို ကြိုက်သွားတာ။ မန္တဟာမင်းဟာ ပုဂံမှာ ဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်းခံနေရတော့ သူ့စိတ်ထဲ

မွန်းကြပ်နေတဲ့ဟာကို ပေါ်လွင်အောင် တည်ဆောက်ထားတဲ့ ဒီမနုဿာဘုရားကြီးရဲ့ အာဇီတက်ချာ ပုံဖော်ထားတာကို အရမ်းသဘောကျတယ်။ ဘုရား ရုပ်ထုတော်ဟာ စေတီထဲမှာ မွန်းကြပ်နေတယ်။ ဘုရားနောက်မှာမှ တည်ထားတဲ့ လျောင်းတော်မူဟာ “သေသော်မှတည့် ဩ ကောင်း၏” ဆိုတဲ့ သဘောပေါ်အောင် ရုပ်ထုတော်ရဲ့ ခြေထောက်ကို ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့ ပုံစံလုပ်ထားတယ်။ ဟိုးလွန်ခဲ့တ (၁၀)နှစ်လောက်ကတည်းက ပုဂံ ရောက်တိုင်း မနုဿာဘုရားကြီးကို သွားဖူးပြီး စိတ်ထဲမှာ အမြဲ ခံစားရတယ်။ အဲလို စိတ်ဝင်စားတဲ့ မနုဿာဘုရားပုံကို ကတ်တလောက်ထဲမှာ တွေ့လို့ ကြည့်လိုက်တော့ မိတ်ဆွေကြီး ကိုဇော်မောင်ရဲ့ ပန်းချီကားဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါနဲ့ “မသက် မနုဿာဘုရားပုံ ဝယ်မယ်” ဆိုပြောလိုက်တယ်။ အဲဒီနောက် အောက်ထပ်မှာ ကိုမင်းဇော် ရဲ့ ပန်းချီကား တစ်ချပ်ကို ကြည့်လိုက်တာနဲ့ ချက်ချင်းကြိုက်သွားတယ်။ ပန်းချီကားတစ်ခုကြည့်လိုက်တော့ စိတ်ထဲမှာ ကိုနိုင်ကြီး ပြောသလို ဆွဲတဲ့ လူနဲ့ ကြည့်တဲ့လူ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ကြည့်လိုက်လို့ “ကလစ်” ဆို ခံစားမှု တစ်ခု ချိတ်မိသွားရင် အဲဒါ ခံစားမှု ရတာပဲ။ ကိုနိုင်ကြီးရဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကိုလည်း ကြည့်လိုက်တာနဲ့ ခံစားမှုတွေပေါ်လာတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ ဝယ်လိုက်တယ်။ ကိုနိုင်ကြီး ပန်းချီကားလားက ဗင်းဆင့်ဗန်ဂိုးလိုပဲ အဝါတွေကို အများကြီး သုံးထားတာ၊ ဆရာကြီး ဗန်ဂိုးဟာ ရောဂါတစ်ခုကြောင့် သူ့ မျက်စိထဲမှာ အဝါတွေပဲ မြင်တယ်၊ ဆေးပညာအခေါ်နဲ့ ဆင်သော့ပစီးယား xanthopsia လို့ခေါ်တယ်။ ဆင်သို့ xantho ဆိုတာ အဝါရောင်၊ အော့ပံစီးယား opsia ဆိုတာက မြင်ကွင်း၊ xanthopsia ရနေတော့ ဗန်ဂိုးဟာ အာလူးခင်းများ၊ နေကြာပန်းများ၊ ရှုခင်းများဆိုတဲ့ အဝါတွေသိပ်များတ ပန်းချီကားတွေကိုပဲ ဆွဲတယ်၊ ဒါပေမယ့် အဝါတွေကလည်း ခံစားမှုရှိအောင် ဖန်တီးပေးနိုင်တယ်။ ကိုနိုင်ကြီး ပန်းချီကားကို ကြည့်လိုက်တော့ ကိုနိုင်ကြီးရဲ့ အဝါတွေက ဆရာရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ခံစားမှုတွေ ဖြစ်စေတယ်။ အဲတော့ ထပ်ပြောချင်တာက ဆရာဟာ ခုနကပြောသလို ပန်းချီကားတွေကို ကြည့်ပြီး ခံစားမှုကို ရှိနေတဲ့သူ တစ်ယောက်ပဲ၊ နည်းစနစ်၊ စည်းစနစ်တွေကို မစဉ်းစားပဲနဲ့ စိတ်ကို ဘာကိုမှ ချုပ်ချယ်ထားပဲနဲ့ ပန်းချီကားတွေကို ဆရာ ကြည့်တယ်၊ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ သူနဲ့ ကိုယ်နဲ့ ပန်းချီကားထဲမှာ စကားပြောကြမယ်။ အဲတော့ ဆွဲတဲ့လူနဲ့ စကားချင်း တိုက်ဆိုင်ပြီးတော့ အတေးတွေ ညီညွတ်သွားပြီး သူပြောချင်တာကို ကိုယ်နားလည်သွားတယ်။ အဲဒါမျိုး ဖြစ်တော့မှ ဆရာအတွက် အဲဒီပန်းချီကားကို ကြိုက်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်လာတယ်။ ပန်းချီကားတွေကို ဆရာက အဲလို ခံစားရတယ်။ ဆရာက စိတ်ကို ချုပ်ချယ်ထားတဲ့ အလုပ်ဆို ဘာမှ လုပ်လို့မရဘူး။ စာရေးတယ် ဆပါစို့၊ ဘာကို ရေးရမယ်၊ ဘောင်ခတ်ပြီးတော့ တစ်စုံတစ်ခုအတွက် ဆိုပြီးလည်း စည်းကမ်းတွေနဲ့ ကန့်သတ် ချုပ်ချယ်ပြီး ရေးလို့မရဘူး။ ဆက်ပြောရဦးမယ်ဆိုရင် ဆရာဟာ ဂေါက်သီးရိုက်တယ်၊ ဒါပေမယ့် အသက်ရှည်အောင်လို့၊ ကျန်းမာအောင် အားကစား လှုပ်ရှားမှု အနေနဲ့လို့ ဆိုရင် ဂေါက်သီး ရိုက်လို့မရဘူး။ ဆရာ

ဂေါက်သီးရိုက်တာဟာ ဂေါက်သီးကို ရိုက်ချင်လို့ ရိုက်တာ။ ဘာမှ ကန့်သတ် ချုပ်ချယ်ပြီး ရိုက်တာမဟုတ်ဘူး။ အဲလိုပဲ ဆရာ စာရေးတယ် ဆိုတာ ရေးချင်လို့ ရေးတာ။ ဘာကိုမှ ရည်ရွယ်ပြီး ရေးတာမဟုတ်ဘူး။ ရေးချင်တာတွေကို စိတ်လွတ် ကိုယ်လွတ် ရေးတာ။ ဆရာရေးတဲ့ အကြောင်းအရာကို မူတစ်ခုနဲ့ ကန့်သတ်ထားလို့ မရဘူး။ အဲလိုပဲ ဆရာ စာအုပ်ဖတ်မယ် ဆိုပါစို့။ သိုင်းဝတ္ထု (၃၆)အုပ် ကို မနားတမ်း ဖတ်လို့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် စာမေးပွဲဖြေဖို့လို့ စာအုပ် တစ်အုပ်ကို ဖတ်ရင် တစ်မျက်နှာ၊ နှစ်မျက်နှာက မတက်ဘူး။ အနှောင်အဖွဲ့ မရှိရင် စာတွေကို အများကြီးဖတ်လို့ရတယ်။ တစ်ခါဖတ်ရင် စာအုပ်(၂၀-၃၀) ငှားဖတ်တာ။ (၄)တန်း (၅)တန်းမှာ ဆရာကြီးမြစကြာရဲ့ စာတွေက စလို့ တက္ကသိုလ် ဘုန်းနိုင်ရဲ့ သူ့ကျွန်မခံပြီ၊ ဗန်းမော် တင်အောင် စာတွေ အကုန်ဖတ်တယ်။ အဲတော့ ခုနက ဆရာပြောနေတဲ့ အဓိက Theme ကို ပြန်ပြောရရင် မွန်းကြပ်တဲ့ ချုပ်ချယ်မှုပါရင် ဘာမှ ဆရာခံစားလို့ မရဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ မနူဟာ ဘုရားကြီးပုံ ပန်းချီကားဟာ မွန်းကြပ်မှုကို ဖော်ထုတ်ပြထားတာ ခံစားရတာ သိပ်ကောင်းတယ်။ ဆရာအရမ်းကြိုက်တယ်။

မေး - ဒါဆိုရင် ဒီပြပွဲလေးမှာ ဆရာရဲ့ ခံစားချက်နဲ့ ပန်းချီကားတစ်ချို့ ခံစားချက်တွေ ထပ်တူညီခဲ့တာပေါ့နော် ဆရာ။

ဖြေ - ဟုတ်တယ်။ ဆရာရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ခံစားရတဲ့ ပန်းချီကားတွေကို ဒီပန်းချီပြပွဲမှာ တွေ့ရတယ်။

မေး - ဟုတ်ကဲ့ပါဆရာ၊ အခုလိုမျိုး ဆရာရဲ့ရင်ထဲက စကားတစ်ချို့တွေ၊ အယူအဆလေးတွေ၊ အမြင်လေးတွေကို သေသေချာချာ ရှင်းလင်းပြောပြပေးတဲ့ ဆရာကို အရမ်းကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဆရာ။

ဖြေ - ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဒီပြပွဲနဲ့ ပန်းချီပြခန်းကို ဖြစ်အောင် စီစဉ်တဲ့ ကိုနိုင်ကြီးနဲ့ မသက်တို့ကိုလည်း Myanmar Art Centre ဟာ မြန်မာ့ပန်းချီပညာရဲ့ ရှေ့သို့ ခြေလှမ်းတစ်ရပ် first way forward ခြေလှမ်းတစ်ခုလို့ သတ်မှတ်ပြီး အထူးချီးကျူးဂုဏ်ယူမိပါတယ်။

ဒီဆောင်းပါးရဲ့ ခေါင်းစဉ်ဖြစ်တဲ့ The best of the best is rising now ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်လေးကို ဘယ်မှာတွေ့ခဲ့ရသလဲဆိုတော့ ပြီးခဲ့တဲ့လ မေလ(၃၁)ရက်နေ့က ဖွင့်ခဲ့တဲ့ ဇေယျာဒေဝီတက္ကသိုလ်ခရီးစဉ်ရဲ့ ကမ္ဘာ့အဆင့်မြန်မာဂုဏ်ဆောင် တော်ဝင်မင်္ဂလာဒုံ ဂေါက်ကလပ်နဲ့ အပန်းဖြေစခန်း Royal Mingaladon Golf and Country Club အသစ်ကြီးမှာ တွေ့ခဲ့ရတာပါ။

ဒီဆောင်ပုဒ်လေးကို သဘောကျလို့ စမ်းပြီး ဘာသာပြန်ကြည့်လိုက်မိပါတယ်။ The best of the best is rising now ဆိုတော့ “အကောင်းတကုန်အကောင်းဆုံးတစ်ခုဟာ ပေါ်ထွက် လာပြီ”ပေါ့။ The best of the best ဆိုတာကတော့ ရှင်းပါတယ်။ အကောင်းဆုံးတွေထဲက အကောင်းဆုံးပေါ့။ နည်းနည်းလေးနားထောင်လို့ အဆင်ချောအောင် ဘာသာပြန်လိုက်ရမယ် ဆိုရင်တော့ အကောင်းတကုန် အကောင်းဆုံးလို့ပဲ ပြောရမှာပေါ့။

Rising now ဆိုတာကို ဘာသာပြန်တာမှာတော့ သေချာလေးလေ့လာပြီး ပြောရပါမယ်လို့ ထင်မိပါတယ်။ ဒါနဲ့ Random House Dictionary (2nd Edition, 2001) ကို လှန်ပြီး rise ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှာကြည့်လိုက်မိပါတယ်။ rise ဆိုတဲ့စကားကို Random House Dictionary ရဲ့ စာမျက်နှာ ၁၆၆၀ မှာ သွားပြီး တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီမှာတင် ကျွန်တော် တော်တော်လေး စိတ်ရှုပ်သွားပါတယ်။ ဘာလို့လည်းဆိုတော့ rise ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ကြိယာ verb အနေနဲ့ သုံးမယ်ဆိုရင် အဓိပ္ပါယ် အမျိုး(၃၀) ရှိနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ rise ကို ကြိယာ verb တင်မကဘူး နာမ် noun အနေနဲ့ပါ သုံးမယ်ဆိုရင်တော့ rise ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်စုစုပေါင်း (၅၅) မျိုးတွေ့ရပါတယ်။

ဒါနဲ့ ကျွန်တော်လည်း အခုပြောခဲ့တဲ့ ဆောင်ပုဒ်လေးထဲမှာပါတဲ့ rising now ဆိုတာပါတဲ့ rise ရဲ့ ကြိယာ verb အနေနဲ့ အဓိပ္ပါယ် အမျိုး(၃၀) တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွေကို အကျဉ်းရှုံးရှင်းပြပြီးမှ The best of the best is rising now ထဲမှာပါတဲ့ rising ဆိုတာဟာ အဓိပ္ပါယ် ဘယ်လိုရှိတယ်ဆိုတာပြောပြချင်ပါတယ်။

The best of best is rising now !

တော်ဝင် မင်္ဂလာဒုံဂေါက်ကွင်းက အင်္ဂလိပ်လို ရေးထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ်လေးကို ရှင်းမပြခင် အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ ပါတဲ့ rising ဆိုတဲ့ စကားလုံးထဲက rise ကို Random House အဘိဓာန်ထဲမှာ အဓိပ္ပါယ်အမျိုး (၃၀) ဖွင့်ဆိုထားတာတွေ့ရတယ်လို့ ပထမဆုံး ပြောချင်ပါတယ်။ အဲဒီ rise ရဲ့အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် (၃၀)ကို နည်းနည်းလေးအကျဉ်းချုံးပြီး ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။

Rise ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်တွေ

ထိုင်ရာကထတယ်၊ အိပ်ယာက ထတယ်၊ ဆံပင်မွေးတွေ ထောင်လာတယ်၊ လဲကျရာကနေ ပြန်ထလာတယ်၊ သူပုန်ထတယ်၊ အဆောက်အဦ တည်ဆောက်ပြီး တက်လာတယ်၊ အပင်တွေပေါက်လာတယ်၊ ထိုးထိုးထောင်ထောင် ထွက်လာတယ်၊ မုန်တိုင်းထလာတယ်၊ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ အစပြု ပေါ်လွင်လာတယ်၊ အနိမ့်ကနေ အမြင့်ကို တက်လာတယ်၊ နတ်တွေ သိကြားတွေလို မိုးကောင်းကင်ပေါ်ကို တက်သွားတယ်။ အပေါ်ကို တည့်တည့်ကြီး အမြင့်ဘယ်လောက်ရှိလာပြီဆိုတာကိုပြောတယ်။ လမ်းဟာ မြင့်လာတယ်၊ ရာထူးတက်သွားတယ်၊ အတွေးအမြင်တွေ အဆင့်မြင့်လာတယ်၊ ငါးမျှားတဲ့အခါမှာ ငါးဟာ အစာဟပ်ရင်း ရေပေါ်ကိုတက်လာတယ်။ ရာထူးတာဝန် လိုအပ်ချက်တွေနဲ့ အညီ တက်လာတယ်။ စိတ်ဓါတ်တွေ တက်လာတယ်။ စိတ်ဆိုးတယ်။ အရပ်ရှည်လာတယ်၊ မြင့်လာတယ်၊ ဆော်ဒါကြောင့် ဂျုံတွေ ဆန်တွေ ပွလာတယ်၊ ဈေးတွေတက်တယ်၊ အဖျားတက်တာလို အရှိန်အဟုန် တစ်ခုခုတက်လာတာ၊ အသံကျယ်လာတယ်၊ တရားခုံရုံး ရွှေ့လိုက်တယ်၊ သေရွာကပြန်တယ် To come into existence; appear ပေါ်ထွက်တည်ရှိလာတယ်။

ဆောင်ပုဒ်ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်

တော်ဝင် မင်္ဂလာဒုံဂေါက်ကွင်းရဲ့ The best of the best is rising now ဆိုတဲ့ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ rise ရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ဟာ အရှေ့မှာ ပြောခဲ့တဲ့ riseရဲ့ အဓိပ္ပါယ် အမျိုးအစား (၃၀)ထဲက နောက်ဆုံး ရေးထားတဲ့ To come into existence; appear ပေါ်ထွက်တည်ရှိလာပြီဆိုတာနဲ့ ကိုက်ညီတယ်လို့ ထင်မိပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီဆောင်ပုဒ်လေးကို အသင့်တော်ဆုံး ဘာသာပြန်ရမယ်ဆိုရင်တော့ အခုအခါမှာ အကောင်းတကု၊ အကောင်းဆုံး တော်ဝင် မင်္ဂလာဒုံ ဂေါက်ကွင်းကြီး ပေါ်ထွက်လာပြီပေါ့။ ဟုတ်လည်း ဟုတ်ပါတယ်။ ဒီဂေါက်ကွင်းကြီးကို နိုင်ငံခြားက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နာမည်ကြီး ဂေါက်ကွင်း ဒီဇိုင်းနာကို ခေါ်ပြီး ဒီဇိုင်းဆွဲခိုင်း၊ ဂေါက်ကွင်း အတက်ပညာကျွမ်းကျင်တဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပါရဂူတွေနဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ဂေါက်ကွင်းကြီးပါ။

ဒေါက်တာ ဦးခင်ရွှေက ဖိတ်တာနဲ့ အဲဒီဂေါက်ကွင်း ဖွင့်ပွဲနေ့မှာ သွားပြီး ကိုယ်တိုင် ဂေါက်ရိုက် ကြည့်တော့မှ တော်ဝင် မင်္ဂလာဒုံ ဂေါက်ကွင်းဟာ တကယ့်ကို ကောင်းတဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဆင့်မီ ဂေါက်ကွင်းကြီးဆိုတာ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ သိခဲ့၊ တွေ့ခဲ့၊ ကြုံခဲ့ရပါတော့တယ်။

နန္ဒိုင်းမြတ်

တော်ဝင် မင်္ဂလာဒုံဂေါက်ကွင်းရဲ့ အထူးခြားဆုံးအချက်တစ်ခုကို ပြောရမယ်ဆိုရင် ဂေါက်ကွင်း တစ်ခုလုံးမှာ ခင်းထားတဲ့ နန္ဒိုင်းလို့ ခေါ်တဲ့ မြက်ပေါ့။ ဂေါက်ကွင်း ဖဲယားဝေး (fairway) တွေကို နန္ဒိုင်းမြတ်တွေနဲ့ ခင်းထားတော့ ရွှရွှကြွကြွလေး ဖြစ်နေတဲ့ နန္ဒိုင်းမြတ်လေးတွေပေါ်မှာ လမ်းလျှောက်ရတာဟာ

ဘယ်လို အရသာရှိမှန်း မသိပါဘူး။ အမွှေးထူ ကော်ဇော အကောင်းစားကြီးပေါ်မှာ လမ်းလျှောက်နေရသလို ခံစားရပါတယ်။

ဒီလို နနွှင်းမြက်တွေပေါ်မှာ လမ်းလျှောက်တဲ့ အကြောင်းကို ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်နဲ့ ဂေါက်သီးရိုက်ဖော် ကျွန်တော့်ဆရာ ပါမောက္ခ ဦးစောနိုင်အကြောင်း မပါ မဖြစ်ပါ။ ဘယ်လိုလည်း ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒေါက်တာ ဦးခင်ရွှေရဲ့ မင်္ဂလာဒုံဂေါက်ကွင်းမှာ ကစားကြတုန်း ရေစပ်နားမှာ ကျနေတဲ့ ဂေါက်သီး ဘောလုံးကို ဆရာကြီး ဦးစောနိုင် ကြိုးစား ပမ်းစား ရိုက်လိုက်တာ ဟန်ချက်မညီတော့ပဲ တော်ဝင် မင်္ဂလာဒုံ ဥယျာဉ် ဂေါက်ကွင်းရေကန်ထဲကို ဆရာစော ဒိုင်ဗင်ထိုး ပြုတ်ကျသွားပါတော့တယ်။

အဲဒါနဲ့ပဲ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ဝိုင်းပြီးတော့ ရေကန်ထဲမှာ စုန်းစုန်းမြုပ်သွားတဲ့ ဆရာစောကို ကုန်းပေါ်ဆွဲတင်ကြရပါတယ်။ ရေထဲကလည်း ဆယ်လိုက်ရော ဆရာစော တစ်ကိုယ်လုံးဟာ ရေတွေ၊ ရွှံ့တွေနဲ့ ရွှံ့နစ် ပေကျနေပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ စပို့ရှပ် နဲ့ ဂေါက်ဘောင်းဘီ တစ်ထည် အပိုပါလာလို့ ဆရာစော အဝတ်လဲဖို့တော့ အဆင်ပြေသွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်သူ့မှာမှ ဂေါက်ရှူးဖိနပ်နဲ့ ခြေအိတ်အပို ပါမလာကြတော့ ဆရာစောခြေဖဝါးတော် နုနုနဲ့ မင်္ဂလာဒုံဂေါက်ကွင်းက နနွှင်းမြက်တွေပေါ်မှာ လမ်းလျှောက် ဂေါက်ရိုက်ရတော့တာပေါ့။ ဒီလို ခြေအိတ်မပါ ရှူးမပါနဲ့ ဆရာစော ဂေါက်သီး ၂ကျင်းလောက် ရိုက်ပြီးတဲ့ အခါမှာ မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ဘပ်ဂီကားလေးနဲ့ရောက်လာပြီး ဆရာစောအတွက် ဖိနပ်နဲ့ ရှူး သွားယူပေးမယ်လို့ ပြောတော့ ဆရာစောက အကြောက်အကန် ငြင်းပါတယ်။ “ No No No ” ကျွန်တော့်အတွက် ရှူးနဲ့ ခြေအိတ် သွားမယူတော့နဲ့ ကျွန်တော့်ခြေဖဝါးနဲ့ နနွှင်းမြက်ထိရတာ အရသာ ရှိလွန်းလို့ ဘယ်လို ပြောရမှန်းတောင်မသိဘူး ခြေဖဝါးမှာ နနွှင်းမြက်လေးတွေ လာစူးတာဟာ ပြောလို့ မဖြစ်တဲ့ ဖိလင်တစ်မျိုးနဲ့တော့ တူတယ်။ တော်ပြီ တော်ပြီ အဲဒါဆက်မပြောတော့ဘူး ဒီနနွှင်း ခြေဖဝါးထိဖိလင်ကို ကြိုက်တယ်၊ သိပ်ကြိုက်တယ်။ ခြေအိတ်၊ ဖိနပ် ယူမပေးကြပါတော့နဲ့ဗျာ။ ကျွန်တော် ဒီလိုလေးပဲ နနွှင်းပေါ် လျှောက်ဂေါက်ရိုက်ပါရစေဗျာ လို့ ညီးညီးညူညူပြောပြီး ခြေထောက်မှာ ဘာမှ မဝတ် ဘာမှမစီးပဲ ဆရာစော တစ်ယောက်နနွှင်းမြက်တွေ ပေါ်မှာ ခြေဖဝါး ဇိမ်ယူ ဖိလင်ခံပြီး (၁၅)ကျင်းတိတိ ဂေါက်သီးရိုက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲလောက်ကို နနွှင်းမြက်ကို စွဲသွားတဲ့ ဆရာစောပါ။

ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေကြီး နှလုံး ခွဲစိတ်ပါမောက္ခ ဦးခင်မောင်အေးကတော့ နနွှင်းမြက်အကြောင်းကို ရောက်တဲ့ နေရာတိုင်း တွေ့တဲ့ လူတိုင်းကို ပြောပြီး နနွှင်းပြီး နနွှင်း သူ့ပါးစပ်ဖျားက မချပါဘူး။ ဆရာအေးပြောမယ်ဆိုလည်း ပြောလောက်ပါတယ်။ နနွှင်းမြက်ဟာ ခုနက ပြောသလို ထိုးထိုး ထောင်ထောင်လေး ဖြစ်နေတော့ မြက်ပေါ်မှာ လမ်းလျှောက်ရတာ ကောင်းရုံတင်မကဘူး၊ ဂေါက်သီးရိုက်ရ တာမှာလည်း ကောင်းပါတယ်။ ဘယ်လိုလည်းဆိုတော့ ဘောလုံးလေးဟာ ထောင်နေတဲ့ နနွှင်းမြက်ပင်လေး တွေရဲ့ ထိပ်မှာ တင်နေတော့ ဂေါက်သီးဘောလုံးကို တိနဲ့ တည်ရိုက်ရသလို ခံစားရပါတယ်။ အဲတော့

နန္ဒိန်းမြတ်ခင်း ဖဲယားဝေး ပေါ်မှာ ဘောလုံးကို လက်နဲ့လုံးဝ မထိ မကိုင်ပဲ ကျတဲ့ နေရာအတိုင်း as-it-lie ရှိက်ရတာ သိပ်ကောင်းပါတယ်။

တော်ဝင် မင်္ဂလာဒုံ ဂေါက်ကွင်းရဲ့ ကောင်းတဲ့ အချက်တွေ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ အများကြီးပါ။ အားလုံးကို ခြုံပြီး ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ The best of the best is rising now လို့ ပြောရလောက်အောင်ကို မြန်မာအမျိုးသားပိုင် အကောင်းတကာ အကောင်းဆုံး ဂေါက်ကွင်းကြီးတစ်ခု မြန်မာနိုင်ငံမှာ ပေါ်လာပါပြီ ဆိုတာကို သတင်းကောင်း ပါးလိုက်ပါရစေ။

ထူးဆန်းအံ့ဘွယ် တန်ခိုးတော်

ကျွန်တော်တက္ကသိုလ်ရောက်ခါစ ရူပ၊ ဓါတု၊ ဇီဝ ဘာသာရပ်တွေ သင်၊ အနောက်တိုင်း ဆေးသိပ္ပံပညာတေ လေ့လာနေတဲ့ ကာလမှာ လူငယ်စိတ်အပြည့်နဲ့ ငါဆိုတဲ့ မာန်တွေတက် ကိုယ့်ကိုယ်ကို သိပ္ပံသုတေသီကြီး တစ်ယောက်လို ထင်မိပြီး ငါကဆရာကြီး၊ ဟိုဟာ ဒီဟာတွေ လာပြောမနေနဲ့ ကိုယ်တွေ့မဟုတ်ရင် ဘာမှမယုံဘူး၊ လက်တွေ့ကျကျပဲ လုပ်တယ်လို့ ကြွေးကြော်ပြီး ဟိုယောင်ယောင်၊ ဒီယောင်ယောင်နဲ့ မပြည့်ဝတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ အပြည့်နဲ့ လူငယ်ဘဝကို ဖြတ်သန်းခဲ့ရဖူးပါတယ်။

နှစ်တွေကြာလာတော့ ဘဝဆိုတဲ့ တက္ကသိုလ်ကြီးမှာ တွေ့ရကြုံရတာတွေ သိပ်များလာတော့ ပိုပြီး ရင့်ကျက်တဲ့ အတွေးအခေါ်တွေရပြီး နေရာတကာတိုင်းမှာ အနောက်တိုင်း သိပ္ပံပညာနဲ့ တိုင်းတာလို့ မရဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် တဖြေးဖြေးနဲ့ သိလာရပါတယ်။ သိပ္ပံပညာရဲ့ ကန့်သတ်ချက်တွေ ဘောင်တွေကို ကျော်တဲ့ အနောက်တိုင်းကလူတွေ နားမလည်နိုင်တဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေကို သိလာတွေ့လာရပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတွေကို နည်းနည်းပါးပါး လေ့လာရင်း လေ့လာရင်းနဲ့ နူးညံ့သိမ်မွေ့နက်နဲလှတဲ့ အချက်အလက်တွေကိုလည်း တစေတစောင်းလောက် နားလည်လာတော့ ကျွန်တော်ဟာ ပိုပြီး ပြည့်ဝတဲ့သူ တစ်ယောက် ဖြစ်လာပါတယ်။ ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာမှရယ်မဟုတ်ပဲ ဘယ်ဘာသာမှာမဆို ထူးဆန်းအံ့ဘွယ်တန်ခိုးတော်တွေ ရှိပါလားဆိုတာကိုလည်း သိလာရပါတယ်။

တဆင့်စကား တဆင့်ကြား၊ သူများပြောတာကနေ အံ့ဩဘွယ်ဖြစ်ရပ်တွေ သိလာရသလို ကိုယ်တိုင်လည်း ဒီလိုအတွေ့အကြုံတွေကို မကြာမကြာ တွေ့ သိလာရပါတယ်။

ဒါကြောင့်မလို့ လူငယ်တွေကို အနောက်တိုင်း အတွေးအခေါ် သိပ္ပံအယူအဆ ဆိုတာတွေကို မတောက်တစ်ခေါက် သိနားလည်ရုံလေးနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီး မပြည့်တဲ့အိုးလို ဘောင်ဘင်တွေခတ်၊ မကျက်တကျက် မနူးမနပ်ဘဝမရောက်အောင်လို့ ခက်ခဲနက်နဲတဲ့ဖြစ်စဉ်တွေကို နားလည်အောင် ကြိုးစားကြပါ လို့ တိုက်တွန်းရင်းနဲ့ ဆေးသိပ္ပံပညာနဲ့ ရှင်းလို့မရတဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ကိုယ်တွေ့ ထူးဆန်းအံ့ဖွယ် တရားတန်ခိုးတော် ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ပြောပြချင်ပါတယ်။

ပဲခူးက အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ ပညာသီဟဆရာတော်ကြီး

ကျွန်တော်အခုပြောပြမယ့် အံ့ဩဖွယ်ရာ ထူးဆန်းထွေလာ ဖြစ်ရပ်ကတော့ ပဲခူးမြို့ သာသနာ့ မဏ္ဍိုင် ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းက အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ ပညာသီဟ ဆရာတော်ကြီး အကြောင်းပါ။

ဆရာတော်ကြီးဟာ ၂၀၀၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလထဲမှာ ဗိုက်ထဲမှာ အောင့်တောင့်တောင့်ဖြစ်တာနဲ့ ရန်ကုန်မြို့ ပန်းလှိုင်အင်တာနေရှင်နယ်ဆေးရုံကြီးကို လာပြပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးကို ခွဲစိတ်ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ ဦးဝင်းမြင့်က စမ်းသပ် စစ်ဆေးပြီး လိုအပ်တဲ့ ဓါတ်မှန်၊ CT Scan၊ သွေးစစ်မှုတွေ လုပ်လိုက်တော့

ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ညာဘက်အသည်းထဲမှာ ၈ စင်တီမီတာလောက်ရှိတဲ့ အသည်းကင်ဆာအလုံးကြီးရှိနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။

သာမန်အားဖြင့် ကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ ဒီလောက်ကြီးတဲ့ အသည်းကင်ဆာ အလုံးကြီးဟာ ခွဲဖို့ လုံးဝ မသင့်တော်ပါဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာ စင်္ကာပူနိုင်ငံ အမျိုးသား တက္ကသိုလ် သင်ကြားရေး ဆေးရုံကြီး National University Hospital NUH က အသည်းရောဂါ ပါရဂူအဖွဲ့ဟာ မြန်မာနိုင်ငံကို လာပြီး ပညာပေး ဟောပြောပွဲတွေ လုပ်နေပါတယ်။ အဲဒီစင်္ကာပူက ပညာရှင်တွေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံက အသည်းရောဂါဆေးကုသမှု ပါရဂူတွေ လမ်း(၃၀)ဆေးခန်းမှာ အသည်းရောဂါလူနာတွေကို အတူတွဲကြည့်ပြီး ဘယ်လို ကုသရမယ်ဆိုတဲ့ ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု လုပ်ပါတယ်။ အဲဒီဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါမောက္ခ ဦးဝင်းမြင့်က ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဓါတ်မှန်၊ စိတ် စကင် ပုံတွေကို တင်ပြ ဆွေးနွေးပါတယ်။ စင်္ကာပူက လာတဲ့ အသည်းရောဂါ ပါရဂူတွေက ဒီလူနာရဲ့ ဓါတ်မှန်တွေကို ကြည့်ရတာ အသည်းကင်ဆာအလုံးဟာ သိပ်ကြီးနေတာကို တွေ့ရတယ်။ အသက်ကလည်း (၇၀)ကျော်နေတာကို ဖြစ်နေတယ်။ အဲတော့ ခွဲစိတ်ကုသဖို့ တော်တော်လေး စဉ်းစားရလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် ခွဲစိတ်ကုသလို့ ရမယ်လို့တော့ ထင်ပါတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

ပန်းလှိုင်ဆေးရုံမှာခွဲပြီ

အဲဒီလို စင်္ကာပူ အသည်းရောဂါ ပါရဂူတွေရဲ့ ခွဲလို့ ရတယ်လို့ ပြောတဲ့ မှတ်ချက်လည်း ရရော ဆရာ ပါမောက္ခဦးဝင်းမြင့်ဟာ ကင်ဆာအလုံးဘယ်လောက်ပဲကြီးကြီး အသက်(၇၀)ကျော် ဖြစ်နေပေမယ့် ပျောက်အောင် ကုသဖို့ တခြားနည်းလမ်း မရှိတော့ဘူးဆိုတော့ ဒီဆရာတော်ကြီးကို ခွဲမှ ဖြစ်တော့မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ပြီး (၂၃-၁၀-၂၀၀၆) နေ့မှာ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အသည်းကင်ဆာ အလုံးကြီးကို ပန်းလှိုင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆေးရုံကြီးမှာ ခွဲထုတ်လိုက်ပါတယ်။

ကျန်းကျန်းမာမာ ဆရာတော်ကြီး

ဆရာတော်ကြီးကို ခွဲစိတ်မှုဟာ လုံးဝ အောင်မြင်ပြီးတော့ တစ်ပတ်လောက်ကြာတော့ ဆေးရုံက ဆရာတော်ကြီးကို ဆင်းပေးလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ခွဲစိတ်ပါမောက္ခ ဦးဝင်းမြင့်က အသည်းအထူးကုနဲ့ ဆက်ပြပါလို့ ပြောပြီး ကျွန်တော်နဲ့ ဆက်ပြဖို့ လွှဲပေးလိုက်ပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးကို ကျွန်တော် စပြီး ကြည့်ကတည်းက ဆရာတော်ကြီးဟာ သိပ်ကို ကျန်းကျန်းမာမာနဲ့ အသည်းကင်ဆာ ခွဲထားတယ်လို့တောင် ထင်စရာ မရှိပါဘူး။ လစဉ် သွေးစစ်လိုက်ရင်လည်း အသည်းကင်ဆာ အတက်အကျ ပြတဲ့ AFP စစ်ဆေးမှုဟာ လုံးဝ ပြန်မတက်ပါဘူး။ တယ်လီဗီးရှင်း ဓါတ်မှန် (Ultrasound) တွေ မှန်မှန်ရှိပြီး စစ်လည်း အသည်းကင်ဆာ ပြန်ဖြစ်တဲ့ လက္ခဏာ လုံးဝ မတွေ့ရပါဘူး။ ဆရာတော်ကြီးကို တစ်လ တစ်ခါ ပန်းလှိုင်ဆေးရုံမှာ ချိန်းပြီး ကြည့်ပါတယ်။

ဆရာတော်ကြီးကို ကျွန်တော် အဲလို ကြည့်နေတာ (၄)လလောက် အကြာမှာ ဆီးကျောက်ကပ် ခွဲစိတ်ပါရဂူ ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ ဦးတိုးလွင်က ကျွန်တော်နဲ့ လာတွေ့ပြီး “ ဆရာဝင်း၊ ဆရာကြည့်နေတဲ့ အသည်းကင်ဆာ ဖြစ်နေတဲ့ ပဲခူးက ဆရာတော်ကြီးက ကျွန်တော်တို့မိသားစု ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်နေတဲ့ ဆရာတော်ကြီးပါ။ အထူးဂရုစိုက် ကြည့်ပေးပါ ဆရာဝင်းရာ” လို့ ပြောပါတယ်။ ကျွန်တော်က “ စိတ်ချ ဆရာတိုး ကျွန်တော် လုံးဝကို အထူး စိတ်ဝင်တစား ဂရုစိုက် ကြည့်ပေးနေတာပါ” လို့ ပြန်ပြောလိုက်ပါတယ်။

စင်္ကာပူ အဖွဲ့နဲ့ တစ်ကြော့ပြန် တိုင်ပင်

ဒီလိုနဲ့ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အသည်းကင်ဆာအလုံးကြီးကို ပါမောက္ခ ဦးဝင်းမြင့် ခွဲထားတာ တစ်နှစ် လောက် အကြာမှာ အရင်နှစ်က လာခဲ့တဲ့ စင်္ကာပူက အသည်းရောဂါအဖွဲ့ ရန်ကုန်ကို ပြန်လာတာနဲ့ လမ်း(၃၀) ဆေးခန်းမှာ စင်္ကာပူ မြန်မာ အသည်းရောဂါ ပါရဂူတွေ ဆွေးနွေးပွဲ လုပ်ကြပြန်ပါတယ်။

အဲဒီ ဆွေးနွေးပွဲမှာ ဆရာ ဦးဝင်းမြင့်က အခုပြောခဲ့တဲ့ ဆရာတော်ကြီး အကြောင်းကို ပြန်လည် တင်ပြ ဆွေးနွေးပြန်ပါတယ်။ ဆရာ ဦးဝင်းမြင့်က သက်တော် (၇၀)ကျော် ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ၈ စင်တီမီတာ ရှိတဲ့ အသည်းကင်ဆာ အလုံးကြီးကို လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်နှစ်က ဒီဆွေးနွေးပွဲမှာပဲ တင်ပြပြီး ခွဲဖို့ ဆုံးဖြတ်လို့ ခွဲစိတ်ကုသခဲ့တာ အခုအချိန်အထိ အသည်းကင်ဆာ အလုံးတွေ ပြန်ပေါ်မလာဘူး။ အသည်းကင်ဆာ ပြန်ဖြစ်တာကို ပြတဲ့ သွေးစစ်ချက် AFP ကလည်း မတက်ဘူး။ အဲဒါနဲ့ ဆရာတော်ကြီးကို စိတိစကင် (CT Scan) ပြန်ရိုက်တော့လည်း ဘာမှ မတွေ့ဘူးဆိုပြီး ခွဲပြီး တစ်နှစ်ကြာ (CT Scan) တွေကို ပြပြီး ဆွေးနွေးပါတယ်။

အဲဒီမှာတင် စင်္ကာပူအသည်းပါရဂူတွေဟာ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ခွဲပြီး တစ်နှစ်ပြည့် CT Scan တွေကို တစ်ချပ်ခြင်း အသေးစိတ်ကြည့်ကြပြီးတဲ့နောက် ဆရာတော်ကြီး CT ဓါတ်မှန်တွေမှာ အသည်းကင်ဆာ ပြန်ဖြစ်တဲ့ လက္ခဏာတွေ ပေါ်နေပြီ၊ တစ်ခုခု လုပ်ရမယ်လို့ သုံးသပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း တော်တော်လေး စိတ်ပူသွားပြီး ဆရာတော်ကြီးကို ဆေးရုံတင်ပြီး အသည်းဆေးဖြန်းလုပ်ရင် ကောင်းမလားဆိုတဲ့ အတွေးတွေ ပေါ်လာပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးအတွက် စိတ်မကောင်းလည်း ဖြစ်မိပါတယ်။

အံ့ဖွယ်ရာ ဆရာတော်ကြီး

ဒါပေမယ့်လည်း ဆရာတော်ကြီးက ဘုရား၊ တရားအပြည့် ကျင့်ကြံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးပဲ စင်္ကာပူက ဆရာဝန်တွေ ဘာပဲ ပြောပြော၊ ဆရာတော်ကြီး ဘာမှ ဖြစ်မှာဟုတ်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ငါ ဆရာတော်ကြီးကို အသည်းကင်ဆာကုတာနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘာမှ ဆက်မလုပ်တော့ဘူး။ ဆရာတော်ကြီးကို ဒီလိုပဲ ဆက်ကြည့်သွားတော့မယ်၊ ဆရာတော်ကြီး ကောင်းမှာပါ” လို့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် အားပေး၊ ဘုရား၊ တရားတွေရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ၊ တန်ခိုးတော်တွေကို အောက်မေ့ပြီး ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ပဲ ဆရာတော်ကြီးကို ဆေးရုံမတင်၊ ဘာမှ ဆက်မလုပ်ပဲ ဒီလိုပဲ လစဉ် ပုံမှန် ဆက်ကြည့်၊ လိုတာ စစ်ဆေး၊ သင့်တော်တဲ့ ဆေးကို

ပေးပြီး ကုလားခဲ့ပါတယ်။ စင်ကာပူက ဆရာဝန်တွေက ဆရာတော်ကြီးရဲ့ CT ပုံတွေကို ကြည့်ပြီး အသည်းကင်ဆာ အလုံးတွေ ပြန်ပြီး ပြန်နေပြီလို့ ပြောခဲ့ပေမယ့်လည်း ဆရာတော်ကြီးကတော့ ဘာမှ မဖြစ် ကျန်းကျန်းမာမာပဲ ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ ဆရာတော်ကြီးကို လစဉ်မပျက် ရက်ချိန်းပေးပြီး ကျွန်တော်နဲ့ ပါမောက္ခ ဦးဝင်းမြင့်တို့ ကြည့်ခဲ့ပါတယ်။ (၂)လခြား၊ (၃)လ ခြားဆိုသလို ပန်းလှိုင်ဆေးရုံကြီးမှာ အသည်းကင်ဆာဖြစ်နှုန်းပြ AFP ကို စစ်၊ တယ်လီဗီးရှင်း ဓါတ်မှန်ကို ရိုက်ပါတယ်။ အသက် (၇၀)ကျော် ဆရာတော်ကြီး ၈ စင်တီမီတာ လောက်တောင်ကြီးတဲ့ အသည်းကင်ဆာ အလုံးကြီးကိုခွဲထားတယ်။ တစ်နှစ်ကြာတော့ စင်ကာပူ အသည်းဆရာဝန်တွေက ကင်ဆာတွေ ပြန်ဖြစ်နေပြီ ပြောတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်တို့က ကင်ဆာဆေးတွေ မသွင်း၊ ဘာမှ မကု၊ ဘာမှမလုပ်ပဲ ခွဲစိတ်ထားတဲ့ ပုံမှန် လစဉ်ဆက်ကြည့်နေခဲ့တဲ့ ဆရာတော်ကြီးကတော့ နေကောင်းကျန်းမာလျက်ပါပဲ။

ဆရာတော်ကြီးကို ၁၆-၆-၀၉ နေ့က ပန်းလှိုင်ဆေးရုံမှာ ချိန်းပြီး ပုံမှန်လစဉ် ရက်ချိန်းစေလို့ ကြည့်လိုက်တော့လည်း ဆရာတော်ကြီးကတော့ ကျန်းကျန်းမာမာ၊ စားကောင်း၊ အိပ်ကောင်း၊ အစစအရာရာ ကောင်းနေပြီး တကယ့်ကို မယုံနိုင်စရာ ဖြစ်နေပါတယ်။

အသည်းကင်ဆာ အလုံးကြီးကို ၂၃-၁၀-၂၀၀၆ က ခွဲလိုက်တာ အခုဆိုရင် ၃နှစ် နီးပါး ရှိနေပါပြီ။ အတိအကျ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ၂ နှစ်နဲ့ ၈လ ရှိနေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် ဆရာတော်ကြီးဟာ စာသင်သား (၅၀၀)ကျော်ကို အုပ်ချုပ်နေပြီး ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ စာချလုပ်ငန်းတွေကို တက်တက်ကြွကြွလုပ်နေဆဲ၊ ကျန်းမာရေးကလည်းကောင်း၊ ဘာဆို ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး။

ကျွန်တော့်အတွေ့ အကြုံအရ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီလောက်ကြီးတဲ့ အသည်းကင်ဆာ အလုံးကြီးကို ခွဲလိုက်ရင် ၆လ၊ ၁ နှစ်လောက်မှာ ကင်ဆာအလုံးတွေ လူတစ်ကိုယ်လုံးကို ပျံ့သွားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဘယ်တုန်းကမှ ၂နှစ် ၃နှစ်လောက် ကြာအောင် ကင်ဆာအလုံး မပျံ့ဘူးဆိုတာ မတွေ့ဘူးသေးပါဘူး။

အခုတော့ မယုံကြည်နိုင်စရာ အံ့ဩဖွယ်ရာ အသည်းကင်ဆာ လူနာကို တွေ့နေရပါပြီ။ ဘုရား၊ တရားရဲ့ ထူးဆန်းတဲ့ တန်ခိုးတော်တွေကြောင့် ၈ စင်တီမီတာ ကြီးတဲ့ အသည်းကင်ဆာအလုံးကြီးကို ခွဲထားပြီး (၃)နှစ် အကြားမှာ ဆရာတော်ကြီးဟာ ဘာမှ မဖြစ်ပဲ သာသနာပြုလုပ်ငန်းတွေကို လုပ်နေတုန်းပါ။ ဒါကြောင့် အရာရာတိုင်းမှာ အနောက်တိုင်း သိပ္ပံပညာနဲ့ တိုင်းတာလို့ မရတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေရှိပါတယ် ဆိုတာကို ပြောလိုက်ပါရစေ။

စာရေးသူနှင့် ဆရာတော်ကြီး (၂၆-၂၀၀၉)

ကင်ဆာဆိုတာ ဘာလဲ

ကင်ဆာရောဂါ (cancer) ဆိုတာ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဆဲလ်တွေ မထိန်းနိုင် မသိမ်းနိုင် ပွားသွားပြီး နေရာအနှံ့အပြားကို ပျံ့ပွားတဲ့ ရောဂါပါ။ ကင်ဆာဆိုတာ လက်တင် (Latin) ဘာသာ စကားလုံး တစ်ခုပါ။ ကင်ဆာရဲ့ လက်တင်လို တကယ့်အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ကဏန်းကောင်လို့ ဆိုလိုတာပါ။ အဲလို ဆိုရင် ကဏန်းကောင်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရတဲ့ ကင်ဆာဆိုတဲ့စကားလုံးကို ဘာလို့ အလုံးတွေ အကျိတ်တွေ ဖြစ်တဲ့ ရောဂါအတွက် အမည်တပ်ပြီး ကင်ဆာရောဂါလို့ ခေါ်ရတာလဲဆိုတာ တွေးစရာပါ။ အဲလို ကင်ဆာလို့ ခေါ်တာကို ရှင်းပြပါမယ်။

ကင်ဆာရောဂါဟာ လူ့ကိုယ်ခန္ဓာ တစ်နေရာရာမှာ ဆဲလ်တွေ တအားပွားသွားပြီး အလုံးအခဲ အကျိတ်ကြီးဖြစ်လာမယ်။ ပြီးတော့မှ အဲဒီကင်ဆာဆဲလ်တွေဟာ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ နေရာအနှံ့အပြားကို ပျံ့သွားပါတယ်။ အဲတော့ ကဏန်းကောင်မှာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးရှိပြီး လက်တွေ့ဟာ အများကြီး ဘေးကို ဆန့်ထားဖြန့်ကားတာနဲ့ ကင်ဆာရောဂါဟာ တူတယ်။ ကင်ဆာရောဂါမှာ မူလပထမ အမြစ်အလုံး ပရိုဗ်မာရီ (primary) ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒါဟာ ကဏန်းကောင်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်အလုံးကြီးနဲ့ တူတယ်ပေါ့။ ပြီးတော့ ကင်ဆာဟာ ဘေးကို တခြားနေရာတွေ ပျံ့သွားတယ်။ အဲလို ပျံ့သွားတာကို စက်ကင်ဒရီ (secondary) လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီကင်ဆာရဲ့ စက်ကင်ဒရီ တွေဟာလည်း ကဏန်းကောင်ရဲ့ ကိုယ်ကြီးကနေ ပျံ့ပွားထွက်လာတဲ့

လက်တွေ့နဲ့ တူတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို အလုံးအကျိတ်တွေဖြစ်ပြီး ဘေးကိုယ့်ပွားတဲ့ ရောဂါဟာ ကဏန်းကောင်နဲ့ တူတယ်ဆိုပြီး ဒီရောဂါကို ကင်ဆာလို့ နာမည်ပေး လိုက်တာပါ။

ကင်ဆာရောဂါဖြစ်စဉ်

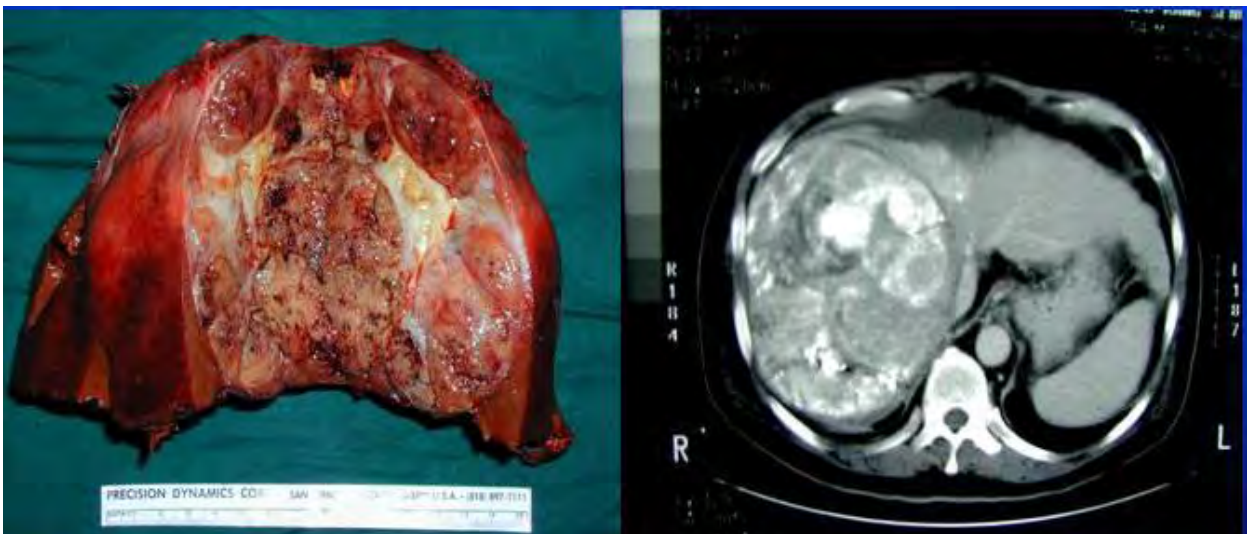
ပုံမှန်အားဖြင့်ဆိုရင် လူ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာရှိတဲ့ ဆဲလ်တွေဟာ သိပ်ကို သိမ်မွေ့တဲ့ နည်းစနစ်ပတ်ဝန်းကျင် ကြီးမှာ နေထိုင်ကြတာပါ။ ဆဲလ်တွေဟာ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး လေးစားပြီး တစ်ဦးကို တစ်ဦး စော်ကားမော်ကား လုပ်ချင်တဲ့ စိတ်တွေလည်း မရှိ၊ တစ်ဦးထက် တစ်ဦး ပိုပြီး သာချင်တဲ့စိတ်၊ တခြားတစ်ယောက်ရဲ့ နယ်မြေကို ကျူးကျော်ချင်တဲ့ စိတ်တွေ လုံးဝမရှိပါဘူး။ ဆေးသိပ္ပံပညာ လေ့လာမှုတွေအရ တွေ့လာတာကတော့ ဆဲလ်တွေဟာ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး ဆက်သွယ်အချက်ပြစကားပြော (cross talk) လုပ်ပြီး သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း ဆက်ဆံကြတယ်ဆိုတာကို တွေ့လာရ ပါတယ်။

မူလသဘော သဘာဝအားဖြင့်ဆိုရင် ဆဲလ်တွေဟာ တကယ့်ကို ယဉ်ကျေးပြီး ဆဲလ်တစ်ခုနဲ့ တစ်ခု ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမှုဟာ ရင်းနှီးမှု၊ နားလည်မှုတွေ အပြည့်နဲ့ပါ။ ဆဲလ်တွေဟာ တစ်ဦးထက် တစ်ဦး သာရမယ၊ သူများကို ဖြတ်ကျော်နိုင်မှု ငါကြီးပွားမယ်၊ အသက်ရှင်မယ်(survival of the fittest) ဆိုတဲ့ စိတ်ဓါတ်လုံးဝ မရှိပါဘူး။ ကိုယ့်အခန်းကဏ္ဍကုန်လို့ ကိုယ်ဟာ သေချိန်ရောက်တယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သေသွားကြတဲ့ စနစ်ရှိပါတယ်။ ဥပမာ ပြောရမယ်ဆိုရင် အသည်းထဲမှာ ဆဲလ်တွေ သန်း (၃၀) ရှိတယ်ဆိုပါစို့။ ဒီဆဲလ်တွေဟာ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး ထိန်းသိမ်းတဲ့ စနစ်နဲ့ အသည်းရဲ့ ဆဲလ်ဦးရေ သန်း (၃၀)ထက်ကျော်မသွားအောင် ထိန်းသိမ်းထားပါတယ်။ အဲလို ဆဲလ်ဦးရေ လွန်မသွားအောင် ထိန်းသိမ်းထားတဲ့ စနစ်ကတော့ အသက်အရွယ်ရတဲ့ ဆဲလ်တွေဟာ သေသင့်တဲ့ အရွယ်ရောက်ပြီဆိုတာနဲ့ နောက်ကပွားလာတဲ့ ဆဲလ်အသစ်တွေ အတွက် နေရာပေးဖို့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သတ်သေသွားကြပါတယ်။ အဲလို ဆဲလ်တွေ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သတ်သေသွားကြတာကို အပေါ့ပိတိုးစစ်(စ်) (Apoptosis) လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲလို ဆဲလ်တွေ သေသင့်တဲ့ အချိန်မှာ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သတ်သေသွားကြတဲ့ စနစ်နဲ့ ခန္ဓာကိုယ် အော်ဂင် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမှာ ရှိတဲ့ ဆဲလ်တွေကို ထိန်းသိမ်းထားတာပါ။ ခုနက ပြောခဲ့သလို အသည်းထဲမှာ ဆဲလ် သန်း (၃၀)ရှိတယ်ဆိုရင် သန်း (၃၀) ကျော်မသွားအောင် ဆဲလ်အသစ်တွေက ပွားလာတာနဲ့အမျှ အသက်ကြီးပြီး အရွယ်ရောက် လာတဲ့ ဆဲလ်တွေက ကိုယ်ဘာသာကိုယ် ကိုယ့်အသိစိတ်ဓါတ်နဲ့ကိုယ် အပေါ့ပိတိုးစစ်(စ်) နည်းစနစ်နဲ့ သတ်သေသွား ကြတာပါ။

ဒါပေမယ့် တစ်ချိန်ချိန်မှာ အကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့် သေသင့်တဲ့ အရွယ်ရောက်တဲ့ ဆဲလ်တွေဟာ အပေါ့ပိတိုးစစ်(စ်) နည်းစနစ်နဲ့ မသေတော့ဘူးဆိုရင် ဆဲလ်တွေဟာ ပွားသွားပြီး မထိန်းနိုင် မသိမ်းနိုင်ဖြစ်လာပါတော့မယ်။ ရှေ့မှာ ဥပမာပြောခဲ့တဲ့ အသည်းအကြောင်းကို ပြန်ပြောရမယ်ဆိုရင် အသည်းထဲမှာ ဆဲလ် သန်း(၃၀) ရှိနေရမှာဟာ အခုနက ပြောခဲ့သလိုပဲ အပေါ့ပိတိုးစစ်(စ်)နဲ့ အချိန်တန်လို့

သေရမယ့်ဆဲလ်တွေ မသေကြရင်တော့ ဆဲလ်တွေ သိပ်ပွားများလာပြီး အသည်းရဲ့ ဆဲလ်ဦးရေ သန်း (၃၀)ကို ကျော်ပြီး အသည်းထဲမှာ ဆဲလ်တွေ သက်မှတ်ချက်ထက်ပိုပြီး တအားပွားကုန်မယ်။ အဲတော့ အသည်းကြီးဟာ ကြီးလာမယ်။ နောက်တော့ ဆဲလ်တွေဟာ ပွားသထက် ပွားလာပြီး တခြားနေရာတွေကို လျှောက်ပျံ့ကုန်မယ်။ အဲဒီလို အခြေအနေကို အသည်းကင်ဆာလို့ ခေါ်ရမှာပါ။

ဒါကြောင့် ကင်ဆာရောဂါ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဘာလဲလို့ ပြောရမယ်ဆိုရင် ဆဲလ်တွေ ပုံမှန် အနေအထားတိုင်း ဆက်ဆံမှုကနေ ပျက်ပြားသွားပြီး သေရမယ့် အရွယ်ရောက်တဲ့ ဆဲလ်တွေ အပေါ်ပံတိုးစစ်(စ်)နည်းနဲ့ မသေကြတော့ပဲ တအားပွားများပြီး အလုံးအကျိတ် (tumour) တွေ ဖြစ်တာကနေ တခြားနေရာတွေကို ပျံ့နှံ့သွားတာလို့ ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကင်ဆာရောဂါ အဓိက ဖြစ်စဉ်ကတော့ သေရမယ့်ဆဲလ်တွေ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် သတ်သေရတဲ့ အပေါ်ပံတိုးစစ်(စ်)စနစ် ပျက်သွားလို့ ဆဲလ်တွေ မသေကြတော့ပဲ တအားပွားလာလို့ ဖြစ်တာပါလို့ ပြောရပါမယ်။

အထောက်တော်လှအောင်နဲ့ အသည်းကင်ဆာ

လွန်ခဲ့တဲ့(၁၆)နှစ်လောက်က စာပေလောကမှာ သိပ်နာမည်ကြီးတဲ့ သတင်းထောက် စာရေးဆရာ အထောက်တော်လှအောင်ကို အသည်းရောဂါဖြစ်လို့ ဆိုပြီး ကျွန်တော်စမ်းသပ်စစ်ဆေး ကြည့်ပေးခဲ့ရဘူး ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ဆရာ အထောက်တော်ကြီးအိမ်ကို ကျွန်တော် လိုက်ကြည့်ပေးရတာပါ။ ဆရာကို ကျွန်တော် ကြည့်ရတဲ့အချိန်မှာ ဆရာဟာ အသည်းကင်ဆာရောဂါ နောက်ဆုံးအဆင့်ကို ရောက်နေပါပြီ။ အဲဒီ အခြေအနေမှာ ဆရာကို ကျွန်တော်မကယ်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဆရာရဲ့အသည်းကင်ဆာ ရောဂါဟာ သိပ်ကိုလွန်နေပြီ၊ ကျွမ်းနေပါပြီ။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီတုန်းက အခုခေတ်မှာလို အသည်းကင်ဆာကိုကုတဲ့ ခေတ်မီကုထုံးနည်းစံနစ်တွေ မပေါ်သေး၊ မရှိသေးလို့ပါ။

လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ်၂၀အတွင်းမှာ အသည်းကင်ဆာကုထုံးကုနည်းတွေဟာ သိပ်ကို တိုးတက်လာတော့ အရင်တုန်းက လမ်းဆုံးရောက်နေပြီဆိုတဲ့အဆင့် အသည်းကင်ဆာရောဂါသည်တချို့ကို အခုအခါမှာ ကုလို့ရတဲ့ ကုသနည်း စနစ်တွေ ပေါ်နေပါပြီ။ မျှော်လင့်ချက် မရှိဘူးလို့ ပြောထားတဲ့ အသည်းကင်ဆာရောဂါသည်တွေကို အသက်တွေပိုရှည်အောင်၊ ဒါမှမဟုတ် လုံးဝပျောက်ကင်းအောင် လုပ်ပေးနေနိုင်ပါပြီလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဒီလိုအသည်းကင်ဆာရောဂါ ကုထုံးနည်းစနစ်သစ်တွေအကြောင်းကို နောက်အပတ်မှာ ရေးသွားပါမယ်။

ကလေးဘဝကတည်းက သိပ်ပြီးစာဖတ်ဝါသနာပါတဲ့ ကျွန်တော်ဟာ ဆရာအထောက်တော်လှအောင်ရဲ့ ဆောင်းပါးတွေ၊ စာအုပ်တွေကို (၇)တန်း၊ (၈)တန်းလောက်ကတည်းက စဖတ်ဘူးခဲ့ပြီး အလယ်တန်း ကျောင်းသားလောက်ကတည်းက ကျွန်တော်ဟာ ဆရာကို သိပ်လေးစားတဲ့ ဆရာရဲ့စာဖတ်ပရိတ်သတ် တစ်ယောက်ပါ။

ကျွန်တော်ဟာ ယူကေနိုင်ငံမှာ ပညာသွားသင်ပြီး တော်ဝင်ဘုရင်သမားတော်ကြီး အဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပြီး အင်္ဂလန်မှာ နာမည်ကြီး Royal Free ဆေးရုံက အသည်းရောဂါ ပါရဂူဆရာမကြီး ရှီလာရှားလော့ Dame Sheila Sherlock ရဲ့ လက်အောက်မှာ လက်ထောက်ကထိကအနေနဲ့ အသည်းရောဂါပညာတွေ သင်ခဲ့ဘူးပါတယ်။ ဆရာမကြီးဟာ အသည်းရောဂါ ပါရဂူတစ်ယောက် အနေနဲ့ သိပ်ကို တော်လွန်းလို့ အင်္ဂလန် ဘုရင်မကြီးက ဒိန်း Dame ဘွဲ့တော် ပေးခဲ့တာပါ။ ကျန်တော် အဲဒီ ဆရာမကြီး ရှီလာရှားလော့နဲ့ (၆)လ ကြာ အတူလုပ်ကိုင်ပြီး ပညာသင်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်ဟာ ပြင်သစ်နိုင်ငံ အသည်းအစားထိုးကု ဆေးရုံကြီးဖြစ်တဲ့ Hôpital Henri Mondor ဆေးရုံကြီးမှာ နာမည်ကြီးပြင်သစ်အသည်းရောဂါ ပါမောက္ခ ဒင်နီရယ်ဒူးမိုးနဲ့အတူ ယှဉ်တွဲပြီး တစ်နှစ်တာအသည်းရောဂါ ပညာရပ်တွေကိုလည်း လေ့လာခဲ့ဘူးပါတယ်။

ကျွန်တော်ဟာ အဲလို အသည်းရောဂါကုထုံးတွေကို ကမ္ဘာကျော် ယူကေ၊ ပြင်သစ် နာမည်ကြီး ဆေးရုံကြီးတွေမှာ သွားရောက်သင်ကြားလေ့လာဆည်းပူးခဲ့ပေမယ့်လည်း ကျွန်တော်ချစ်တဲ့ လေးစားတဲ့ ဆရာအထောက်တော်လှအောင်ကို ကျွန်တော် မကယ်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီခေတ် အဲဒီအခြေအနေက

ဆေးသိပ္ပံပညာရဲ့ အသည်းကင်ဆာကုတဲ့ နည်းစံနစ်တွေဟာ သိပ်မကောင်းလှသေးတော့ ဆရာရဲ့ အသည်းကင်ဆာရောဂါကို ထိထိရောက်ရောက် ကုလို့မရနိုင်တော့ပဲ ဆရာတစ်ယောက်အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရတာပါ။

ဆရာအထောက်တော်ကြီးရဲ့ သမီး မသန္တာအောင်နဲ့ အသည်းကင်ဆာ

အထောက်တော်ကြီးကို မကယ်နိုင် လက်လွှတ်လိုက်ရပြီးနောက် (၁၀)နှစ်လောက်ကြာတော့ အထောက်တော်ကြီးရဲ့ သမီး မသန္တာအောင် အသည်းကြီးလို့ ဆိုပြီး ကျွန်တော့်ကို လာပြန်ပါတယ်။

မသန္တာကို တယ်လီဗီးရှင်းခါတ်မှန် ရိုက်လိုက်တော့ စိတ်ညစ်စရာ ကောင်းလောက်အောင်ကို ဆိုးဝါးတဲ့ အခြေအနေကို တွေ့ရပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အသည်းထဲမှာ အလုံး အလုံးတွေအများကြီးကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါနဲ့ မသန္တာကို CT Scan ရိုက်လိုက်ပြီးတော့ CT အဖြေကို ခါတ်မှန်ပါရဂူတွေ ဝိုင်းဖတ်ကြပါတယ်။ သူ့ရဲ့ အသည်းထဲမှာ အလုံးတွေက သိပ်များလွန်းတော့ မသန္တာရဲ့ CT ကို ဘယ်လိုအဖြေထုတ်ရမှန်းမသိပါဘူး။ ဒါနဲ့ အမေရိကန်ကနေ မြန်မာပြည်ကို ခဏပြန်ရောက်နေတဲ့ ခါတ်မှန်ပါရဂူ တစ်ယောက်ကိုပါ ခေါ်ပြီး CT ခါတ်မှန် တွေကို ဖတ်ကြပြန်ပါတယ်။ အမေရိကန်က မြန်မာပြည်ကို ခတ္တရောက်နေတဲ့ ခါတ်မှန်ပါရဂူလည်း အဲဒီ CT ခါတ်မှန်တွေကို ကြည့်ရတာ ဘယ်လိုဖြေရမှန်းမသိလို့ (၂)ရက်လောက်အချိန်ပေးပါလို့ ပြောပါတယ်။

နောက်ဆုံးတော့ မသန္တာရဲ့ အသည်းကိုရိုက်တဲ့ CT ခါတ်မှန်တွေကိုဖတ်ပြီး ရီပို့ (report) ထုတ်လိုက်တော့ မသန္တာအောင်ဟာ အသည်းတစ်ခုလုံး အနံ့ပျံ့နေတဲ့ ကိုလင်ဂျီရို ကာစီနိုမား (Cholangiocarcinoma) လို့ခေါ်တဲ့ သည်းခြေပြွန်ကင်ဆာဖြစ်နေပြီလို့ ရေးထားပါတယ်။

ဒါနဲ့ မသန္တာအောင်ရဲ့ ရောဂါကို ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး အသည်းရောဂါ ပညာဌာနနဲ့ ရန်ကုန်ဆေးရုံသစ်ကြီးရဲ့ ခွဲစိတ်ဌာနတို့ ၂ ပတ် ၁ ခါ ပူးတွဲကျင်းပတဲ့ Hepatobiliary Conference အသည်းနဲ့ သည်းခြေပြွန်ရောဂါများ ဆွေးနွေးပွဲမှာ ကျွန်တော်က ခေါင်းဆောင်တင်ပြပြီး ဆွေးနွေးပါတယ်။

အဲဒီဆွေးနွေးပွဲမှာ ခွဲစိတ်ပါရဂူကြီးတွေ ကျွန်တော်တို့ အသည်းပညာဌာနက အသည်းရောဂါပညာရှင် တွေဝိုင်းပြီး မသန္တာအောင်ရဲ့ ရောဂါကို ဆွေးနွေးကြတာ နောက်ဆုံးရောက်တော့ အားလုံးက မသန္တာအောင်ဟာ အသည်းထဲမှာ ကင်ဆာ တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်နေလို့သာ ဒီလိုအလုံးတွေ ဖြစ်နေရတာ ဆိုတာ သေချာတယ်လို့ ကောက်ချက်ချလိုက်ကြပါတယ်။ အားလုံးက ဘာဆက်လုပ်ပြီး ဘယ်လိုဆုံးဖြတ် လည်းဆိုတော့ မသန္တာရဲ့ ကင်ဆာရောဂါ ပိုသေချာဖို့ ဗိုက်ကို ခွဲကြည့်ပြီး အသည်းအသားစ ဘိုင်အိုစီ (biopsy) ယူဖို့ လိုမယ်လို့လည်း တဆက်တည်းမှာ အကြံပြုကြပါတယ်။

အဲဒီမှာတင် ကျွန်တော်လည်း တော်တော်လေး စိတ်ပျက်သွားပါတယ်။ အထောက်တော်လှအောင် ကိုလည်း ကျွန်တော် မကယ်နိုင်ခဲ့၊ သူ့သမီး မသန္တာအောင်ရဲ့ ရောဂါဟာလည်း ကျွန်တော် ဘယ်လိုမှ ကုပေးနိုင်မှာ မဟုတ်တော့တဲ့ အခြေအနေလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။

ငါဟာ အသည်းရောဂါတွေကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဆင့်မီ ဌာနကြီးတွေမှာ ဘယ်လိုပဲ သင်ခဲ့ သင်ခဲ့ ငါလေးစားတဲ့၊ ငါချစ်တဲ့ ဆရာအထောက်တော် လှအောင်ကိုလည်း မကယ်နိုင်ခဲ့ဘူး။ အခု အထောက်တော်ကြီး ရဲ့ သမီး မသန္တာအောင်ရောက်တော့လည်း ငါဘာမှ မလုပ်ပေးနိုင်တဲ့ သည်းခြေပြန်ကင်ဆာ ဖြစ်နေပြန်ပြီ။ တော်တော်ကို စိတ်မကောင်းစရာပါလား၊ ငါ သူတို့အတွက် ဘာမှ လုပ်မပေးနိုင်ပါလား ဆိုပြီး ကိုယ့်ကိုကိုယ် ယူကြိုးမရဖြစ်လို့ မဆုံး၊ မသန္တာအောင်အတွက်လည်း လုံးဝ စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိပါတယ်။

မသန္တာအောင်ကို ခွဲပြီ

မသန္တာအောင်ရဲ့ အသည်းထဲမှာ ရှိတဲ့ အလုံးတွေကို တယ်လီဗီးရှင်းခါတ်မှန်၊ စိတီ (CT) ခါတ်မှန်တွေရိုက်၊ သွေးတွေစစ်ပြီး အမျိုးမျိုးစမ်းသပ်မှုတွေ လုပ်ပေးမယ့်လည်း ဒီအလုံးတွေဟာ ကင်ဆာ ဟုတ်မဟုတ်ဆိုတာ သေချာမခွဲခြားနိုင်ပါဘူး။ အဲဒါနဲ့ နောက်ဆုံးမှာ ဒီအလုံးတွေဟာ ဘာရောဂါလဲ သေချာ သိရအောင် မသန္တာအောင်ရဲ့ ဗိုက်ကို ခွဲစိတ်ဖွင့်ကြည့်မယ်၊ ပြီးတော့မှ ဗိုက်ဖွင့်လိုက်လို့ တွေ့ရတဲ့ အခြေအနေပေါ် မူတည်လို့ ခွဲလို့ရရင် အသည်းကိုလိုသလိုခွဲစိတ်ကုမယ်၊ ခွဲလို့မရရင်တော့ အသည်းအသားစ ယူပြီး ရောဂါကိုသိအောင် လုပ်ရတော့မယ်လို့ ကျွန်တော့်ကို ပါရဂူအထူးကုအားလုံးက ဆုံးဖြတ်ကြပါတယ်။

ဒါနဲ့ပဲ အသည်းရောဂါ ခွဲစိတ်မှုမှာ သိပ်ကို ကျွမ်းကျင်တဲ့ ခွဲစိတ်ပါရဂူဆရာကြီး ပါမောက္ခ ဦးရဲမြင့် ကိုယ်တိုင် မသန္တာအောင်ကို ခွဲပါတယ်။ မသန္တာအောင်ရဲ့ ဗိုက်ကိုလည်း ဖွင့်လိုက်ရော အသည်းတစ်ခုလုံးမှာ အလုံးတွေ အပြည့်နဲ့ ဘုတွေ၊ ဗြတ်တွေ ထနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါနဲ့ ဆရာကြီး ဦးရဲမြင့်လည်း စိတ်ပျက်လက်ပျက်နဲ့ “ငါတော့ ဘာမှ လုပ်မပေးနိုင်တော့ဘူး” ဆိုပြီး အဲဒီအသည်းထဲက အလုံး နှစ်လုံး၊ သုံးလုံးလောက်ကို နည်းနည်းလေးတွေ ဖြတ်ယူပြီး အသားစ ဘိုင်အိုစီ(biopsy) ယူလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့မှ မသန္တာအောင် ဗိုက်ကို ပြန်ပိတ်လက်ပါတယ်။ ဒီလို အခြေအနေမျိုးကို ကျွန်တော်တို့ ဆေးလောက အခေါ်အဝေါ်နဲ့ O.C လို့ ခေါ်ပါတယ်။ O.C ဆိုတာ Open and Close ဖွင့်ပြီးပိတ်လိုက်တာကို အတိုခေါ်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ဆေးလောကရဲ့ အသုံးအနှုန်းပါ။ ဆိုလိုတာက လူနာတစ်ယောက်ကို ခွဲစိတ်ဖို့ ဆိုပြီး ဗိုက်ဖွင့်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ရောဂါ အခြေအနေဟာ သိပ်ဆိုးနေလို့ ဘာမှ လုပ်မပေးနိုင်ပဲ ဖွင့်ပြီး ပြန်ပိတ်လိုက်ရတယ် ဆိုတဲ့ သဘောပါပဲ။ မသန္တာအောင်ကို ခွဲလိုက်တဲ့ အခါမှာလည်း ဗိုက်ကို ဖွင့်လိုက်တာနဲ့ အသည်းတစ်ခုလုံးမှာ အလုံးတွေ ပြည့်နေပြီး ဘာမှ မခွဲနိုင် မလုပ်နိုင်တာနဲ့ အသားစ ဘိုင်အိုစီလေး ယူပြီး O.C ပြန်လုပ်လိုက်ရတဲ့ သဘောဖြစ်သွားတာပေါ့။

ကျွန်တော်လည်း မသန္တာအောင်အတွက် တော်တော်လေး စိတ်မကောင်းဖြစ်မိပါတယ်။ သူ့မှာ ကလေးငယ်လေး နှစ်ယောက်ရှိပါတယ်။ သူ့အမျိုးသားကတော့ အဲဒီတုန်းက တပ်မတော်မှာ တပ်ရင်းမှူး အဆင့်နဲ့ တာဝန် ထမ်းဆောင်နေရတဲ့ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး တင်ဝင်းပါ။ အဲလို မိသားစုလေးနဲ့ ပျော်ရွှင်နေတဲ့ မသန္တာအောင်ဟာ အခုတော့ အသည်းထဲမှာ ကင်ဆာအလုံးတွေ ဖြစ်နေပြီ။ ငါဟာ သူ့အဖေ ဆရာ အထောက်တော်လှအောင်တုန်းကလည်း ဘာမှ လုပ်မပေးနိုင်ခဲ့ဘူး။ အခု သူ့သမီး မသန္တာအောင်ကိုလည်း မကယ်နိုင် ဖြစ်ပြန်ပြီ ဆိုပြီး ကျွန်တော်သိပ်ကို စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိပါတယ်။

မသန္တာအောင်ရဲ့ အသည်းထဲက အလုံးတွေ ကင်ဆာသေချာပြီ

ဆရာကြီး ဦးရဲမြင့် မသန္တာအောင်ကို ခွဲစိတ် ဗိုက်ကိုဖွင့် အသည်းအသားစယူပြီး ၂ ပတ်လောက် အကြာမှာ အသည်းအသားစ ဘိုင်အိုစီ (biopsy) အဖြေရပါတယ်။ အဲဒီ အဖြေကတော့ မသန္တာအောင်ရဲ့ အသည်းထဲက အလုံးတွေဟာ အသည်းထဲက သည်းခြေပြွန်လမ်းကြောင်း ဆဲလ်တွေမှာဖြစ်တဲ့ ကင်ဆာ ကိုလင်ဂျီယိုကာစီနီးမား (Cholangiocarcinoma) ရောဂါပါတဲ့။ ကိုလင်ဂျီယိုကာစီနီးမား လို့ခေါ်တဲ့ အသည်းနဲ့ သည်းခြေပြွန်ကင်ဆာရောဂါဟာ တော်တော်ကို ကုရခက်တဲ့ ရောဂါပါ။ လုံးဝကို ကုမရတဲ့ ရောဂါလို့ ပြောရပါမယ်။ ကင်ဆာကုတဲ့ ဆေးတွေနဲ့ ကုလည်း အောင်မြင်မှုနှုန်းဟာ အတော်ကို နည်းပါတယ်။

ဒါနဲ့ မသန္တာအောင်ကို ခွဲပြီး အသည်းထဲက အလုံးတွေကို အသားစယူလိုက်တော့ အဖြေက ကိုလင်ဂျီယိုကာစီနီးမား အသည်းကင်ဆာလို့ အဖြေထွက်တယ် ဆိုတာကို ရန်ကုန်ဆေးရုံသစ်ကြီးမှာ

(၂)ပတ်တစ်ခါ လုပ်လေ့ရှိတဲ့ Hepato-Biliary Conference HBC လို့ ခေါ်တဲ့ အသည်းနဲ့ သည်းခြေဖြွန်ရောဂါ ဆွေးနွေးပွဲမှာ ကျွန်တော်က တစ်ခါပြန်ပြီး တင်ပြရပါတယ်။

ကျွန်တော်က အဲလို တင်ပြလိုက်တော့ အဲဒီ HBC အစည်းအဝေးမှာ လေ့လာကြတဲ့ အသည်းရောဂါ ပါရဂူအားလုံးက ဒီလူနာကတော့ မျှော်လင့်ချက်မရှိ၊ လမ်းဆုံးရောက်ပြီ၊ အများဆုံး နေရရင် (၆)လပဲလို့ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း သူ့ရဲ့ကံပဲ (Chemotherapy) လို့ ခေါ်တဲ့ ကင်ဆာဆေးတွေသုံးပြီး ကုသကြည့်ချင်ရင် ကုသကြည့်ပေါ့လို့ အားလုံးက ဆုံးဖြတ် မှတ်ချက်ပေးကြတယ်။

CT ဓါတ်မှန်မှာ တွေ့ရတဲ့ အသည်းထဲက ကင်ဆာအလုံးတွေ

မသေပဲ နေရတော့မယ့် မသန္တာအောင်

ရန်ကုန်ဆေးရုံသစ်ကြီး ဓါတ်မှန်ဌာနဆွေးနွေးပွဲခန်းမမှာ (၂)ပတ် တစ်ခါ လုပ်နေကျ အသည်း သည်းခြေလမ်းကြောင်းရောဂါ ဆွေးနွေးပွဲမှာ မသန္တာအောင်ရဲ့ ရောဂါအခြေအနေကို ဆွေးနွေးကြပါတယ်။ အဲဒီဆွေးနွေးပွဲမှာ မသန္တာအောင်ရဲ့ အသည်းထဲကအလုံးတွေဟာ ကင်ဆာ သေချာသွားပြီ၊ နောက်အပတ်ကစပြီး မသန္တာအောင်ကို ကင်ဆာဆေးတွေ သွင်းတော့မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ပါရဂူအဖွဲ့ ဆုံးဖြတ်ဆွေးနွေးကြတဲ့ အချိန်မှာ သူ့ရဲ့ အမျိုး ဓါတ်မှန်ပါရဂူ ဒေါက်တာ ဒေါ်ခင်အေးသီ ရှိပါတယ်။

မသန္တာအောင်ကို ဆွေးနွေးပွဲအခန်းအပြင်ကို ထုတ်သွားပြီး ဒေါက်တာဒေါ်ခင်အေးသီနဲ့ကျွန်တော်တို့ မသန္တာအောင်ကို ကင်ဆာဆေးတွေနဲ့ ဘယ်လိုကုမယ်ဆိုတာ ဆွေးနွေးရတာပေါ့။ ခွဲစိတ်ပါရဂူ ဆရာကြီး

ဦးရဲမြင့်ကလည်း မသန္တာအောင်အတွက်စိတ်မကောင်းဘူးပေါ့။ ဆရာကြီးက ဘယ်လိုပြောလည်းဆိုတော့ “သည်းခြေပြန်ကင်ဆာဆိုတော့ သိပ်ခံမှာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ အလွန်ဆုံးနေရရင် (၆)လလောက်ပဲပေါ့၊ ကင်ဆာဆေးတော့ သွင်းကြည့်လေ၊ ဒါပေမယ့် ဒီကင်ဆာမျိုးကတော့ ဘာဆေးသွင်းသွင်း သိပ်မခံပါဘူး။ ကင်ဆာကုတဲ့ သဘောတရားအရသာ ကင်ဆာဆေးနဲ့ စမ်းကြည့်လို့ ပြောရတာ”လို့ အသေးစိတ်ရှင်းပြပါတယ်။

ဒါနဲ့ မသန္တာအောင် ကို နောက်အပတ်မှာလာပြီး ကင်ဆာဆေးသွင်းဖို့ လွှတ်ပေးပါလို့ ဒေါက်တာ ဒေါ်ခင်အေးသီကို ကင်ဆာပါရဂူက ပြောလိုက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လည်း တော်တော်လေးကို စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိပါတယ်။ အသက်(၃၀)ကျော်လေးပဲ ရှိသေးတယ်။ ကလေးငယ်လေး (၂)ယောက်လည်း ရှိသေးတယ်။ သူ့ခမျာဖြစ်မှဖြစ်ရလေဆိုပြီး သူ့အကြောင်း တွေးတောင် မတွေးချင်ပါဘူး။

ဒီလိုနဲ့ မသန္တာအောင် ကင်ဆာဆေးတွေ လာသွင်းမှာပဲလို့ ထင်ပေမယ့် နောက်နှစ်ပတ်လောက် ကြာလို့ မေးကြည့်လိုက်တော့ မသန္တာအောင် လုံးဝပေါ်မလာဘူးတဲ့။ ဒါနဲ့ပဲ မသန္တာအောင်ရဲ့ သတင်းဘာမှ မကြားပဲ (၆)လလောက်ကြာသွားတော့ ကျွန်တော်တို့လည်း မေ့မေ့ပျောက်ပျောက် ဖြစ်သွားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သတိရလို့ မသန္တာအောင် အကြောင်း စကားပြောမိကြတိုင်း အခုလောက်ဆိုရင် မသန္တာအောင် မရှိလောက် တော့ဘူး ထင်ပါရဲ့လို့ အားလုံးက ပြောကြပါတယ်။ အမေရိကန်ကလာတဲ့ ဓါတ်မှန်ပါရဂူကလည်း “ကျွန်တော်လည်း သူ့ CT ဓါတ်မှန်ပုံထဲမှာ ပေါ်တဲ အသည်းထဲကအလုံးတွေကို ဘာရောဂါလို့ သေချာ အမည်တပ်ပြီး ပြောရမှန်းကို မသိတာ။ ဒါပေမယ့် ကင်ဆာတော့ သေချာပါတယ်။ သူ အလွန်ဆုံးနေရရင် (၁)နှစ်ပေါ့”လို့ ပြောပါတယ်။

မသန္တာအောင် ပြန်လာပြီ

ကျွန်တော်တို့ မသန္တာအောင်ကို ခွဲစိတ်အသည်းအသားစယူ ဘိုင်အိုစီ (biopsy) အဖြေက ကင်ဆာလ ပြောပြီး (၁)နှစ်လောက်အကြာ မသန္တာအောင် အကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ မေ့လောက်တဲ့ အချိန်မှာ မသန္တာအောင်ကျွန်တော့်ဆီကို ပြန်ရောက်လာပါတယ်။

မသန္တာအောင်ဟာ ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် ကျန်းကျန်းမာမာ ရွှင်ရွှင်လန်းလန်းနဲ့ အသက်ရှင်လျှက်ပါပဲ။ သူ့ကျွန်တော့်ဆီလာပြရတဲ့ အကြောင်းကတော့ ဗက်တင်းလို့ပါ။ ဒါနဲ့ မသန္တာအောင်ကို တယ်လီဗီးရှင်း ဓါတ်မှန် ရိုက်ကြည့်လိုက်တော့ ဗိုက်ထဲမှာ ရေတွေဝင် ရေဖျဉ်းစွဲနေပါတယ်။ အဲဒီလို ရေဖျဉ်း စွဲနေတာကလွဲလို့ မသန္တာအောင်ဟာ လုံးဝကျန်းမာနေကောင်းလျက်ပါပဲ။ မယုံကြည်နိုင်စရာမှ လုံးဝကို မယုံနိုင်စရာပါ။

ဒါနဲ့ မသန္တာအောင်ရဲ့ ဗိုက်ထဲကနေ ရေထုတ်ပေးလိုက်တော့ ရေနုစ်ပုလင်းလောက်ရပါတယ်။ တယ်လီဗီးရှင်းရိုက်တဲ့အခါမှာလည်း ဗိုက်ထဲမှာ ရေဖျဉ်းရှိတာကို တွေ့ရတဲ့ အပြင် မသန္တာအောင်ရဲ့ အသည်းထဲမှာ အလုံးအလုံးတွေ အများကြီး တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မသန္တာအောင်ရဲ့ ဗိုက်ကို တီဗီ ဓါတ်မှန်ရိုက်ပေးတဲ့ ဓါတ်မှန်ပါရဂူ ဦးကျော်မြင့်ဟာ မသန္တာအောင် ရောဂါစဖြစ်ကတည်းက အစဉ်အဆက် တီဗီ

ဓါတ်မှန်ရှိပေးခဲ့တဲ့သူပါ။ ဓါတ်မှန်ပါရဂူ ဒေါက်တာဦးကျော်မြင့်ကတော့ “မသန္တာအောင်ရဲ့အသည်းထဲက အလုံးတွေဟာ ရှိနေသေးတယ် ဆရာဝန်းရဲ့။ အခုထက်ထိလည်းကင်ဆာနဲ့ တော်တော်ကို တူတယ်။ ပြောရမယ် ဆိုရင် ကင်ဆာပါပဲ။ တချို့အသည်းထဲက ကင်ဆာတွေဟာ မသန္တာအောင်လိုပဲ (၁)နှစ်လောက် ကြာအောင် နေရတယ်။ အသက်ရှည်တာ မတွေ့ဖူးပါဘူး ဆရာဝန်းရယ်၊ ဘာတွေဖြစ်ကုန်လည်း ကျွန်တော်လည်း မသိတော့ဘူး” လို့ ပြောပါတယ်။

ကျွန်တော်လည်း မသန္တာအောင်သက်သာအောင် ခုနက ပြောသလို ဗိုက်ထဲက ရေထုတ်ဖောက်၊ ရေဖျဉ်းလျော့မယ့် ဆီးဆေးတွေ ပေး၊ မသန္တာအောင်ကို အားပေးနှစ်သိမ့်စကားတွေ ပြောပြီး နောက်(၁)လကြာ လာခဲ့နော်လို့ ပြောပြီး ပြန်လွှတ်လိုက်ပါတယ်။

ဒီနေ့ထက်တိုင် ကျန်းမာရွှင်လန်းလျက် မသန္တာအောင်

ဒီလိုနဲ့ မသန္တာအောင်ကို တစ်လတစ်ခါချိန်းပြီး ရေဖျဉ်းလေးထုတ်လိုက်၊ ဆီးဆေးလေးပေးလိက်နဲ့ (၄)လလောက်ကြာတော့ ရေဖျဉ်းတွေ လုံးဝပျောက်သွားပါတယ်။ တီဗီ ဓါတ်မှန်ပါရဂူ ဒေါက်တာဦးကျော်မြင့်က “ဆရာဝန်းရေ မသန္တာအောင် ဗိုက်ထဲက အလုံးတွေက တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ခြောက်သွားပြီး ထုံးဓါတ်တွေ calcified ဖြစ်သွားပြန်ပြီဗျာ၊ ကျွန်တော်ကတော့ နားမလည်တော့ပါဘူး” လို့တစ်ခါပြောပြန်ပါတယ်။

နောက်တစ်နှစ်လောက်ကြာတော့ မသန္တာအောင်ဟာ လုံးဝကောင်းသွားပြီး ကျွန်တော့်ဆီလည်း လာမပြုဖြစ်တော့ပါဘူး။ ပြီးခဲ့တဲ့ (၁)လလောက်က သူ့သမီးလေး အမေရိကန်ကို (၁)နှစ်သွား စာသင်ပြီး ပြန်လာလို့ သူ့သမီးလေး ကျွန်တော့်ကို လက်ဆောင်လာပေးရင်းနဲ့ မသန္တာအောင်လိုက်လာပါတယ်။ အခုဆိုရင် မသန္တာအောင်ကို အသည်းထဲမှာ ကင်ဆာအလုံးရှိတာ သေချာအောင် ဗိုက်ကိုခွဲ အသည်းအသားစ ယူပြီး ကင်ဆာသေချာတယ်လို့ ပြောခဲ့တာ (၁၀)နှစ်ကျော်သွားပါပြီ။ အဲလို လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၀)နှစ်က (၆)လလောက်ပဲ ခံမယ်လို့ ပြောခံခဲ့ရတဲ့ မသန္တာအောင်ဟာ အခုထိ အသက်မသေ ဘာမှမဖြစ် လုံးဝကို ကျန်းမာလျက်ပါ။

ဒါကြောင့် လူတစ်ယောက်ရဲ့ ကံကြမ္မာကို ခေတ်မီ အနောက်တိုင်း သိပ္ပံနည်းကျ ဆေးပညာတစ်ခုတည်းနဲ့ တိုင်းတာဆုံးဖြတ်လို့ မရဘူးဆိုတာ ပြောလိုက်ပါရစေ။

ဒီနေ့ထက်တိုင် ကျန်းမာရွှင်လန်းနေတဲ့ မသန္တာအောင်နဲ့ စာရေးသူ

မသန္တာအောင်အကြောင်း ရေးရင်းနဲ့ ကျွန်တော်တေဖူး၊ ကြုံဖူးတဲ့ လောကကြီးရဲ့ ထူးခြားဖြစ်စဉ်တွေ၊ ဆရာဝန်တွေက သေမယ်လို့ သေမိန့်ချမှတ်ရောဂါအမည်တပ်ပေးမယ့်လည်း ကံကြမ္မာလှည့်စားမှုတွေကြောင့် မသေတဲ့လူတွေအကြောင်းကို ရေးချင်စိတ်တွေ ပေါ်လာပါတယ်။

ပြောရမယ်ဆိုရင် လူ့ဘဝမှာ ဆေးပညာ၊ သိပ္ပံပညာဆိုတာတွေနဲ့ တိုင်းတာလို့ မရတဲ့ နက်ရှိုင်းတဲ့ ကျွန်တော်တို့မသိ နားမလည်တဲ့ဖြစ်ရပ်တွေ အများကြီးရှိနေပါသေးတယ်။ အင်္ဂလိပ်လို ဒဏ်စတင်နီ (Destiny) လို့ခေါ်တဲ့ လူ့ရဲ့ကံကြမ္မာ ဆိုတာကနေပြီး လူတစ်ယောက်ဟာ တစ်နေ့ ဘာဖြစ်မယ်၊ ဘယ်နေ့သေမယ်ဆိုတာကို ဆုံးဖြတ်ပြီးသားလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။ မြန်မာလို ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ နဖူးမှာ ဇာတာပါပြီးသားလို့ ပြောရမှာ ပေါ့။

ဆိုလိုတာက လူတစ်ယောက် ဘဝခရီးစဉ်မှာ ဘာဖြစ်မယ် ဆိုတာကို ပုံသေမှန်းဆလို့ ခန့်မှန်းလို့ တွက်ဆလို့ မရပါဘူး။ သူ့ရဲ့ ဘဝ ကုသိုလ်ကံစေရာ ဒဏ်စတင်နီရဲ့ ခေါ်ဆောင်မှုကြောင့် နောက်ဆုံးမှာ ဖြစ်ချင်ရာ ဖြစ်သွားတတ်တယ်ဆိုတဲ့ ထူးခြားဖြစ်စဉ်လေးတွေကို သိထားသင့်တယ် ထင်လို့ ဒီဆောင်းပါးကို ရေးနေတာပါ။

အခုအပတ်မှာတော့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ ကံကြမ္မာတလှည့်ပြောင်း အံ့မခန်း မယုံကြည်နိုင်အောင် ထူးခြားဖြစ်စဉ် တစ်ခုကို ပြောချင်ပါတယ်။ အဲဒီ သူကတော့ ရန်ကုန် တိရစ္ဆာန်ရုံက တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန် ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းပါပဲ။

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းနဲ့ အသည်းကင်ဆာ

ဒီဖြစ်ရပ်ဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ (၆)နှစ်လောက်က ဖြစ်ခဲ့တာပါ။ အဲဒီတုန်းက နေ့တစ်နေ့မှာ ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းဟာ ညာဘက်တစ်ခြမ်းအောင့်တယ်ဆိုပြီး ပုဂ္ဂလိက ဆေးခန်းကြီး တစ်ခုက သမားတော်ကြီး တစ်ယောက်ကို သွားပြပါတယ်။ သမားတော်ကြီးက တယ်လီဗီးရှင်း ဓါတ်မှန် ရိုက်ကြည့်ပါတယ်။ ဓါတ်မှန်အဖြေကတော့ အသည်းထဲမှာ (4 cm) လောက်ရှိတဲ့ အလုံးတစ်လုံး တွေ့တယ်။ ကင်ဆာဖြစ်နိုင်တယ်လို့ မှတ်ချက်ပေးပါတယ်။ ဒါနဲ့ ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းကို သက်ဆိုင်ရာ ပါရဂူတွေဆီကို လွှဲလိုက်ပါတယ်။ ပါရဂူတွေက တစ်ခါ ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းကို တီဗီဓါတ်မှန် ထပ်ရိုက်တော့လည်း အဲဒီ အသည်းထဲက အလုံးဟာ အသည်းကင်ဆာလို့ပဲ အဖြေထွက်ပါတယ်။

ဒါနဲ့ ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းကို ဆေးရုံတင်ပါတယ်။ ဆေးရုံမှာ CT Scan ကွန်ပျူတာ စီတီ ဓါတ်မှန် ထပ်ရိုက်ပါတယ်။ အဲဒီ ကွန်ပျူတာ ဓါတ်မှန်ကလည်း အသည်းထဲက အလုံးဟာ ကင်ဆာပဲလို့ ပြောပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းရဲ့ ရောဂါ အမည်ကို အသည်းကင်ဆာလို့ အမည်တပ်လိုက်ကြပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သူ့ကို ရင်ဘတ်ဓါတ်မှန် Chest X-ray ရိုက်ကြည့်လိုက်တော့ ညာဘက်အဆုတ်ရဲ့ အပေါ်ပိုင်းမှာ အလုံးကြီး တစ်လုံး တွေ့ပါတယ်။ အဲဒီ ရင်ဘတ်ဓါတ်မှန်အဖြေက အဆုတ်ထဲမှာ တွေ့ရတဲ့ အလုံးကြီးဟာ ကင်ဆာလို့ပဲပြောပါတယ်။ အဲဒီ အဆုတ်ထဲက အလုံးကြီးကို စီတီ ကွန်ပျူတာဓါတ်မှန် ရိုက်ကြည့်တော့လည်း ကင်ဆာလို့ပဲ အဖြေထွက်ပါတယ်။ အားလုံးသုံးသပ်တာကတော့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းဟာ အသည်းကင်ဆာ ဖြစ်နေပြီး ရင်ခေါင်းထဲက အဆုတ်ထဲကိုပါ ကင်ဆာအလုံးတွေ ပျံ့နေပြီလို့ ယူဆပါတယ်။

အဲလ တယ်လီဗီးရှင်းဓါတ်မှန်၊ စီတီ ကွန်ပျူတာ ဓါတ်မှန်တွေက ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းရဲ့ အသည်းထဲက အလုံးဟာ အသည်းကင်ဆာလို့ အဖြေထွက်ပြီးတော့ အဆုတ်ထဲမှာလည်း ကင်ဆာအလုံး အကြီးကြီးတွေ့တယ် ဆိုတော့ အထူးကုဆရာဝန်တွေက လူနာရဲ့ ဇနီးနဲ့ အမျိုးအဆွေတွေကို ခေါ်ပြီး ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းဟာ အသည်းကင်ဆာ ဖြစ်တာသေချာနေပြီ၊ ကင်ဆာအလုံးတွေဟာ အဆုတ်ထဲကိုလည်း ရောက်နေပြီ၊ အဲတော့ လူနာဟာ လမ်းဆုံးကို ရောက်နေပြီလို့ ပြောပါတယ်။ “ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ အသည်းကင်ဆာရောဂါဟာဘာမှ သိပ်လုပ်လို့ မရတော့တဲ့အဆင့်ကို ရောက်နေပါပြီ။ ပေါင်ကနေ အပ်ထိုးပြီး အသည်းထဲကို ဆေးဖြန်းတာ လုပ်ကြည့်ချင်ရင် လုပ်ကြည့်ပါ။ အသည်းကင်ဆာ ဆေးတွေ သွင်းကြည့်ချင်ရင်လည်း ရပါတယ်” လို့ သေသေချာချာ ရှင်းပြပြီး ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းဟာ အလွန်ဆုံးခံရင် (၆)လ ပါပဲလို့ သူ့ရဲ့ မိသားစုကို ပြောလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းကို အဲဒီတုန်းက အသည်းကင်ဆာကုတဲ့ ဆေးတစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ တင်မောက်ဆီဖင် (Tamoxifen) ဆေးကို စတိုက်ပါတော့တယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်ဟာ ကိစ္စတစ်ခုနဲ့ ခွင့်တစ်လ ယူထားပြီး အဝေးကို ရောက်နေပါတယ်။

လမ်းဆုံးရောက်ကင်ဆာ

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းဟာ အသည်းကင်ဆာဖြစ်နေတာသေချာပြီ။ အဆုတ်ကိုလည်း ပြန်နေပြီလို့ ဆရာဝန်တွေက ပြောလိုက်တော့ သူ့မိသားစုဟာ တော်တော်လေး စိတ်ညစ်သွားပါတယ်။ ပိုဆိုးတာက ကုလို့မရတဲ့ လမ်းဆုံးရောက်အသည်းကင်ဆာဖြစ်နေတာ။ သိပ်လည်းမနေရတော့ဘူးဆိုတော့ မိသားစု ခြေမကိုင်မိ၊ လက်မကိုင်မိ ဖြစ်တော့တာပေါ့။

ဒီနေရာမှာ ကြုံတုန်း လမ်းဆုံးရောက် ကင်ဆာရောဂါသည်တွေ အကြောင်း နည်းနည်းပြောချင် ပါတယ်။ ကျွန်တော်တွေဘူးတဲ့ အသည်းကင်ဆာလူနာတွေဟာ “ကျွန်တော်သေမှာ မကြောက်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ရောဂါကို အမှန်အတိုင်းသာ အကုန်ပြောပြပါ” လို့ ပြောကြပေမယ့်လို့ တကယ်တမ်း ရောက်တော့ အဲဒီလူနာအများစုဟာ သေမှာကို ကြောက်တဲ့သူတွေချည်းပါပဲလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ “ခင်ဗျားရဲ့ ကင်ဆာရောဂါ ဟာ ကုလို့ မရတော့ဘူး။ အဲဒါကြောင့် ခင်ဗျားဟာ လမ်းဆုံးကို ရောက်နေပြီ ဘာနည်းလမ်းမှ မရှိတော့ဘူး” လို့ အပြောခံရတဲ့ လူတစ်ယောက် ဘယ်လို ခံစားရမလဲဆိုတာ တွေးကြည့်လို့တောင် မရပါဘူး။

ဘဝဆိုတာ တွယ်တာမက်မောစရာ အဖိုးတန်ရတနာတစ်ခုလို့ ကျွန်တော်ထင်ပါတယ်။ ဘဝနဲ့ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော့်ခေါင်းထဲမှာ ဘယ်က ဖတ်ခဲ့မှန်းမသိပဲ ခေါင်းထဲစွဲကျန်နေတဲ့ အင်္ဂလိပ်ဝါကျ တစ်ခုရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ Everybody wants to cling tenaciously to the precious life တဲ့။ လူတိုင်းလူတိုင်းဟာ သိပ်ကို တန်ဖိုးရှိလှတဲ့ ဘဝဆိုတာလေးကို လုံးဝမလွှတ်ချင်ပဲ တွယ်ကပ်နေချင်ကြပါတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါ။ အဲဒီလိုပြောထားတာဟာ မှန်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ လူအများစုဟာ သေမယ်ဆိုတာကို မကြားချင်၊ မသိချင်၊ မတွေးချင်ကြပါဘူး။ တရားတွေ ဘယ်လို မှတ်မှတ်၊ ရိပ်သာတွေ ဘယ်လိုပဲ ဝင်ဝင်၊ ခုံမင် တွယ်တာ ခင်မင်စရာ ဘဝကိုတော့ စွဲလမ်းနေကြတာ များပါတယ်။

လူနာတစ်ယောက်ကို “မင်းကို ကုစရာ နည်းလမ်းမရှိတော့ဘူး” လို့ ဆရာဝန်က ပြောလိုက်တာဟာ အဲဒီလူနာအတွက် သေမိန့်ချလိုက်တဲ့သဘော ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မသေချင်ကြတဲ့ လူသားတွေဟာ ကုမရတော့ဘူး၊ လမ်းဆုံးရောက်နေပြီ၊ သေတော့မယ် ဘယ်လိုပဲ ပြောပြော အသက်ဆက်ရှင်ဖို့ မျှော်လင့်ချက်ဆိုတာလေးတွေက ရှိနေကြစမြဲပါ။ ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘယ်နားမှာ ဘယ်သူက ရေးသွားမှန်းမသိတဲ့ ဖြူဂျီတစ်(ဖ်) (Fugitive) ဆိုတဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ စာစုလေးတစ်ခုကို ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။ Even in the darkest tunnel, the faintest light at the far end is the greatest hope တဲ့။ ဆလျော်အောင် ဘာသာပြန်ကြည့်ရမယ်ဆိုရင် အမှောင်တကား အမှောင်လျှိုမြောင်နက်ထဲမှာ ရောက်နေပေမယ့်လဲ ဟိုအဝေးက မြင်တယ်ဆိုရုံ မြင်ရတဲ့ အလင်းရောင် ပျံ့လွယ်လေးဟာ မျှော်လင့်ချက်ရောင်ခြည်အပြည့်ပါလို့ ပြောရမှာပါ။

ဒါကြောင့် လမ်းဆုံးရောက် ကုမရဘူးဆိုတဲ့ ကင်ဆာသမားတွေဟာ သူတို့ ဆက်လက်အသက်ရှင်ဖို့ မျှော်လင့်ချက်ဆိုတာ ဘယ်တော့မှ ပျောက်မသွားပါဘူး။ ဟိုနားမှာ ဟိုဆရာ ကောင်းတယ်ဆိုလည်း

သွားစမ်းကြည့်ချင်၊ ဒီနားက ဒီဆရာက ကင်ဆာပျောက်တယ်ပြောတော့လဲ သွားကုချင်၊ ဟိုသွားကုချင်၊ ဒီသွားကုချင် ဖြစ်ကြတာပေါ့။

ကျွန်တော် အထူးကုဆရာဝန်ဖြစ်ခါစ နှစ်စဉ်အခါက အသည်းကင်ဆာသမားတွေ တိုင်းရင်းဆေး၊ ဘုန်းကြီးဆေး၊ မယ်သီလရှင်ဆေး ဆိုတာတွေနဲ့ သွားကုတယ်ဆိုရင် စိတ်ဆိုးချင်တယ်၊ အော်ချင်တယ် “ခင်ဗျားတို့ ဘာတွေ လျှောက်လုပ်နေတာတုန်း၊ မဟုတ်တာတွေ လုပ်တယ်” ဆိုပြီး ဒေါပွဲချင်တယ်၊ တကယ်တမ်းစဉ်းစားကြည့်မယ်ဆိုရင် ကိုယ်လည်းမကုနိုင်ဘူး၊ တခြားသူတွေ ကုတာကိုလည်း အပြစ်တွေ တင်တယ်၊ တကယ့်ကို နည်းလမ်းမကျတဲ့ အတွေးအခေါ်ပါ။

အထူးကုဆရာဝန်ကနေ ပါမောက္ခဖြစ်လာပြီး သမားဝါရင့်လာတော့ ကျွန်တော့်အတွေးအခေါ်တွေ ပြောင်းကုန်ပါတယ်။ လူနာပဲ၊ ဘယ်သူကုကု နေကောင်းတယ် ပျောက်သွားတယ်ဆိုရင် ကောင်းတာပေါ့၊ ငါက အနောက်တိုင်းဆေးနဲ့ကုတယ်၊ အဲလိုပဲ တိုင်းရင်းဆေး ဘုရားဆေး၊ တရားဆေးတွေလည်း ရှိသေးတာပဲ။ ငါမကုနိုင်တော့တဲ့ ရောဂါသည်တွေကို တခြားနည်းတွေနဲ့ ကုတယ်ဆိုရင်လဲ လက်ခံနိုင်ရမှာပေါ့လို့ တွေးမိပြီး ကျွန်တော့်မှာ ရင့်ကျက်တဲ့အတွေးအခေါ်တွေ ဝင်လာပါတယ်။

ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကိုယ်တွေလေးဖြစ်ရပ်လေးတစ်ခုကို ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ တနင်္ဂနွေနေ့ (၂၃-၈-၀၉) နေ့က ကျွန်တော် မန္တလေးကို လေယာဉ်နဲ့သွားပါတယ်။ အဲယားပုဂံ လေယာဉ်ပေါ်မှာ ထိုင်လိုက်တော့ ကျွန်တော့် ခုံရေ့မှာ ထိုင်နေတဲ့ အသက်ကြီးကြီး ခပ်ပိန်ပိန် လူတစ်ယောက်ကို သိပ်မြင်ဖူးသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ငါထင်တာမှားလို့ နေမှာပါလေလို့ တွေးပြီး စာအုပ်ဖတ်ရင်းနဲ့ လေယာဉ်စီးခဲ့ပါတယ်။ မန္တလေး လေဆိပ်ရောက်လို့ ပစ္စည်းတွေ ရွေးပြီး ကားပေါ်တက်မယ်လုပ်တော့ အဲဒီလူကို တွန်းလှည်း (wheel chair) ပေါ်မှာ ထိုင်နေတာကိုတွေ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်က အဲဒီလူကို ကြည့်နေတုန်းမှာ သူ့ဘေးနားမှာ ရပ်နေတဲ့ အမျိုးသမီးငယ်လေးက “ဆရာ” ဆိုပြီး လာနှုတ်ဆက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ သူက “အဖေ့ကို ဆရာကုပေးတာလေ။ အသည်းကင်ဆာရောဂါပါ။ ဆရာက အဖေ့ကို စင်္ကာပူ လွှတ်ပေးလိုက်တာ၊ ဟိုမှာစစ်ကြည့်လိုက်တော့ ဘာမှ လုပ်မရ၊ ကုမရတော့ဘူးဆိုပြီး ပြန်လွှတ်လိုက်တာ။ ဒါနဲ့အခု စစ်ကိုင်းတောင်ပေါ်က ဘုန်းကြီးတစ်ပါးနဲ့ သွားကုမလို့” ပြောပါတယ်။ ငါကုပေးထားလျက်နဲ့ ဒီလူနာ ဘုန်းကြီးနဲ့ သွားကုရကောင်းလားဆိုပြီး စိတ်မဆိုးမိပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် လူနာရဲ့သမီးက အဲလိုပြောတာကို ရင့်ကျက်တဲ့ အတွေးအခေါ်ရှိလာပြီဖြစ်တဲ့ ကျွန်တော်ဟာ စိတ်ဆိုးတယ်၊ မကျေနပ်ဘူး ဆိုတာမျိုး ဘာဆိုဘာမှ မခံစားရပါဘူး။ ကိုယ်တတ်တဲ့ ကိုယ်နားလည်တဲ့ အနောက်တိုင်းဆေးပညာနဲ့ ကုလို့မှမရတော့ပဲ၊ သူ တခြား ဘာနဲ့ကုကု နားလည်ပေး ရမှာပေါ့လို့ တွေးမိပါတယ်။ ဒါနဲ့ “အေး ကောင်းတယ် ကောင်းတယ် သွားကုကြ၊ လိုရင်တော့ ဆရာ့ဆီ အချိန်မရွေးပြန်လာနော်” လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

ကျိုက်ထီးဆောင်းဆရာနဲ့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း

လမ်းဆုံးရောက် အသည်းကင်ဆာရောဂါသည် ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းအကြောင်း ဆက်ပြောရမယ် ဆိုရင် သူဟာ နောက်ဆုံးတော့ ဆရာဝန်တွေ ပြောတဲ့အတိုင်း အသည်းကင်ဆာအလုံးထဲကို ကင်ဆာဆေးဖြန်းပြီး ကုဖို့ သဘောတူပါတယ်လို့ ပြောလိုက်မိပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ သူ့ကိုခင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးက ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း အသည်းကင်ဆာဖြစ်တဲ့အကြောင်း ကြားတာနဲ့ “မင်းတို့ အသည်းကင်ဆာဆေးကို စသုံးပြီး ကုလိုက်ပြီလား၊ မကုရသေးဘူးဆိုရင် ကျိုက်ထီးဆောင်းဆရာတော်ဆီကိုသွားကုစမ်း၊ ငါပို့ပေးမယ်” လို့ ပြောပြီးတော့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းကို ဆရာတော်ကြီးဆီ ပို့လိုက်ပါတယ်။

ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရေမန်း

ဆရာတော်ကြီးဆီ ရောက်တာနဲ့ ဆရာတော်ကြီးက ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းကို “မင်းရဲ့ရောဂါကို ကုတော့ပေးမယ်၊ ဒါပေမယ့် မင်းငါ့ကို ဂတိတစ်ခုပေးရမယ်၊ အဲဒါကတော့ ရောဂါကုဖို့ ငါ့ရဲ့ ရေမန်း သောက်ပြီးရင် အရက်ကို ရာသက်ပန်ဖြတ်ပါမယ် ဆိုတဲ့ ဂတိပေးရမယ်”လို့ ပြောပါတယ်။ သူဟာ ဆရာတော်ကြီး ရဲ့ တန်ခိုးအာနိသင်တွေကို သိပ်ကိုယုံကြည်ထားတော့ ရာသက်ပန်အရက်ဖြတ်ပါမယ်ဆိုတဲ့ ဂတိကို လေးလေး နက်နက်နဲ့ ပေးလိုက်ပါတယ်။ အဲတော့မှ ဆရာတော်ကြီးက သူ့ကို ရေမန်းတိုက်ပါတယ်။ လမ်းဆုံးကို ရောက်နေတဲ့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းဟာ ရေမန်းကိုသောက်ပြီး ဆရာတော်ကြီးကို ရှိရှိသေသေ လက်အုပ်ချီ ကန်တော့ပြီး ရန်ကုန်ကိုပြန်လာပါတယ်။

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း အဲလို ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရေမန်းသောက်ပြီး ရန်ကုန် ပြန်ရောက်တဲ့နေ့မှာပဲ ကျွန်တော် အကြောင်းတစ်ခုကြောင့် အလုပ်က ခဏနားနေရတာကနေ အလုပ်ပြန်ဝင်ရပါတယ်။ အဲလို လူနာ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း ဆရာတော်ကြီးဆီက ရေမန်းသောက်ပြီး ပြန်လာတာနဲ့ ကျွန်တော် အလုပ်ပြန်ဝင်တာ

တိုက်ဆိုင်နေတာဟာ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရေမန်းတန်ခိုး ဂုဏ်သတ္တိပဲဖြစ်မယ်လို့ပဲ ထင်ပါတယ်။
ဘာလို့လဲဆိုတာကို နောက်ပိုင်းမှာ ရှင်းပြပါမယ်။

အသည်းပါမောက္ခ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ ဒိုင်လင်းမား (Dilemma)

ကျွန်တော်အလုပ်ထဲရောက်တာနဲ့ လူနာ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းအကြောင်း ကျွန်တော့်ကို ရှင်းပြ ကြပါတယ်။ ရှေ့မှာပြောခဲ့သလိုပဲ ဒီလူနာဟာ အသည်းကင်ဆာရောဂါလမ်းဆုံးကို ရောက်နေပြီး အဆုတ်ထဲကို လည်း ယုံ့နေပါပြီ။ Advanced Hepato Cellular Carcinoma (HCC) with secondaries in the lung လို့ ပြောကြပါတယ်။ (HCC ဆိုတာ အသည်းကင်ဆာကို အတိုခေါ်တာပါ။)

ကျွန်တော်က အလုပ်ပြန်ဝင်လာခါစဆိုတော့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ နောက်ကြောင်း ဇာတ်လမ်း တွေလည်းမသိ၊ သူ ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးဆီ သွားခဲ့တာလဲမသိ၊ ဒါနဲ့ သူ့ရဲ့ ရောဂါဖြစ်စဉ်ဇာတ်လမ်းကို အသေးစိတ်မေးရပါတော့တယ်။

သူပြောပြတာက သူဟာ အကောင်းကြီးကနေ ရုတ်တရက် ရောဂါလက္ခဏာတွေ ဖြစ်လာတာတဲ့။ ပထမဆုံး ဖြစ်တာက အသည်းနေရာမှာ နာတယ်၊ ဖျားတယ်၊ နောက်ဆေးခန်းသွားပြတယ်၊ တီဗွီ ဓါတ်မှန်ရိုက်တော့ အသည်းထဲမှာ အလုံးတွေတယ်လို့ သူ့ကို ပြောတယ်တဲ့။ အဲဒီအလုံးဟာ ကင်ဆာထင်တယ် ဆိုတာကနေ စပြီး ဆေးရုံပေါ်ရောက်လာတယ်ဆိုတဲ့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ (၂)ပတ်အတွင်း ရောဂါဖြစ်စဉ် ကို သိလာရပါတယ်။ ကျွန်တော်က သူ့ကို “အရင်တုန်းကကော ဘာရောဂါတွေ ဖြစ်ဖူးသေးလဲ” လို့ အကြိမ်ကြိမ် မေးပါသေးတယ်။ အဲတော့ သူက “ကျွန်တော်ကလုံးဝ အကောင်းကြီးပါ။ အရင်တုန်းက ဘာဆို ဘာရောဂါမှကို ဖြစ်ဖူးတာမဟုတ်ဘူး။ အခုဟာက ရုတ်တရက် ကောက်ဖြစ်တာပါ”လို့ ပြောပါတယ်။ ပြီးတော့ သူ့မှာ ဘီပိုး၊ စီပိုး လည်း မရှိဘူး၊ အသည်းနဲ့ပတ်သက်လို့ အနီးစပ်ဆုံး အဆက်အစပ်ရှိတာကို ပြောရမယ်ဆိုရင် တခါတလေကြိုရင် အရက်နည်းနည်း သောက်တတ်တယ် ဆိုတာပဲရှိတယ် လို့ ပြောပါတယ်။

အဲတော့ ကျွန်တော့်အတွက် စဉ်းစားစရာ ဖြစ်လာပြီပေါ့။ သူဖြစ်နေတာဟာ အသည်းကင်ဆာမှ ဟုတ်ရဲ့လား၊ အသည်းထဲမှာ ပြည်တည်နေတာများ ဖြစ်နေမလား ဆိုတဲ့အတွေးတွေ ဝင်လာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့ အသည်းထဲကအလုံးကို တီဗီဓါတ်မှန်ရော၊ စီတီဓါတ်မှန်အဖြေတွေက အသည်းကင်ဆာလို့ သေချာပေါက် ပြောထားပြီးတော့ ရင်ဘတ်ဓါတ်မှန်ထဲမှာ တွေ့တဲ့အလုံးကြီးပုံစံကလည်း တကယ့်ကင်ဆာအလုံးကြီးလို့ သေချာလွန်းသလိုပဲ။ ပြီးတော့ အဲဒီ ရင်ဘတ်ဓါတ်မှန်ထဲက အလုံးကြီးကို စီတီစကင်လည်း ရိုက်ကြည့်ထားပြီးပြီ၊ စီတီအဖြေက ကင်ဆာလို့ပဲ ပြောထားတာ။ အသည်းထဲကအလုံးနဲ့ အဆုတ်ထဲကအလုံးကြီးတွေရဲ့ ဓါတ်မှန်တွေ၊ တီဗီဓါတ်မှန်နဲ့ စီတီပုံတွေကိုလည်း အကြိမ်ကြိမ်ကြည့်ပြီး ဆွေးနွေးပြီးမှ အသည်းကင်ဆာ အဆုတ်ကိုယုံ့တာ သေချာတယ်လို့ ပြောထားတာ။ သူဖြစ်နေတာ အသည်းကင်ဆာ သေချာမှာပါလေလို့လည်း တွေးမိပြန်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တီဗီဓါတ်မှန်ပုံနဲ့ စိတိ ပုံတွေကို သေချာကြည့်ရင်း ကြည့်ရင်းနဲ့ ဒီပုံတွေဟာ အသည်းကင်ဆာပုံတွေနဲ့ မတူဘူးလို့ ကျွန်တော်ထင်လာပါတယ်။ ကင်ဆာမဟုတ်ပဲနဲ့ လူနာကို အသည်းကင်ဆာ ဆိုပြီး လွဲမှားကုလိုက်ရင် မဖြစ်သင့်တာတွေ ဖြစ်ကန်ပြီး အသက်ဆုံးတဲ့အထိ ဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။ အဲတော့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ အသည်းထဲကအလုံးဟာ အသည်းကင်ဆာမှ ဟုတ်ရဲ့လားဆိုတာ ကျွန်တော် သေသေချာချာကို စဉ်းစားရပြီပေါ့။

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ အသည်းထဲကအလုံးနဲ့ အဆုတ်ထဲကအလုံးကို အားလုံးက ကင်ဆာလို့ ဆုံးဖြတ်ထားတာကို ဆန့်ကျင်ပြီး ကျွန်တော်တစ်ယောက်ထဲက ဒီအလုံးတွေဟာ ကင်ဆာမဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရမယ် ဆိုတာဟာ တော်တော်လေးကို မလွယ်တဲ့အလုပ်ပါ။

ကျွန်တော်ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်သာ လွဲမှားသွားမယ် ဆိုရင် ကျွန်တော့်ရဲ့ ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဂုဏ်သိက္ခာ တွေဟာ ရေစုန်မျောသွားပြီး ဆေးလောက အသိုင်းအဝိုင်းမှာ လုံးဝကို နာမည်ပျက်သွားတော့မှာပါ။ အင်္ဂလိပ်လို ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ My reputation will go down the drain ပေါ့။ အဲဒီအချိန်တုန်းက ကျွန်တော့်အတွက် တကယ့်ကို ဆုံးဖြတ်ရ ခက်တဲ့ ဒိုင်လင်းမာ (dilemma) တစ်ခု ဖြစ်နေပါတော့တယ်။

ရေမန်းရဲ့ အာနိသင်

ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်း ကျိုက်ထီးဆောင်းဆံတော်ရှင် စေတီတော်ကြီးရဲ့ ဦးစီးပေါ်န ဆရာတော်ကြီး ဆက ပြန်ရောက်တဲ့နေ့နဲ့ ကျွန်တော့်ကို အလုပ်ပြန်ဝင်ခွင့်ပေးတဲ့နေ့ တိုက်ဆိုင်နေတာဟာ ရိုးရိုးဟုတ်မယ် မထင်ပါဘူး။ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ထူးဆန်းအံ့ဖွယ်ရာ စွမ်းအားတွေကြောင့် မြင်နိုင်စွမ်းမရှိတဲ့ တန်ခိုးရှင် အထက် ပုဂ္ဂိုလ်တွေကနေ ကျွန်တော့်ကို အလုပ်ပြန်ဝင်ခွင့်ပြီး ဒီလူနာကိုကုဖို့ တာဝန်ပေး စေလွှတ်လိုက်တယ်လို့ပဲ ထင်လာမပါတယ်။

ဒါကြောင့် လူနာဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းဟာ အသည်းကင်ဆာလမ်းဆုံးရောက်နေပြီ ဆိုပေမယ့် သူဟာ ဆရာတော်ကြီးကို သွားဖူးထားပြီး ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရေမန်းကို သောက်ထားတယ်ဆိုတော့ ထူးဆန်း အံ့ဖွယ်ရာ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတန်ခိုးတော်ကြောင့် သူ့ရောဂါဟာ ကင်ဆာမဟုတ်ပဲ ပျောက်သွားနိုင် တယ်ဆိုတာကို စဉ်းစားမိပါတယ်။

လောကကြီးမှာ သာမန် သဘာဝဖြစ်စဉ်တွေထက် ကျော်လွန်ပြီးဖြစ်တတ်တဲ့ သဘောတရားတွေ ဖြစ်ရပ်တွေရှိတာကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် အကြိမ်ကြိမ်ကိုယ်တွေ့ တွေ့ခဲ့ဖူးတယ်ဆိုတော့ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရေမန်းတန်ခိုးကြောင့် လူနာ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ လမ်းဆုံးရောက် အသည်းကင်ဆာ ဆိုတာဟာလည်း ကင်ဆာမဟုတ်တော့ပဲ ပျောက်သွားမှာပါလေလို့ တွေးလိုက်မိပါတယ်။

ကင်ဆာမှတုတ်ရဲ့လား

လူနာဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ ရောဂါဖြစ်စဉ်တွေကို သေချာမေးကြည့်ပါတယ်။ အဲဒီတော့မှ သူ့ရဲ့ ရောဂါ လက္ခဏာတွေကို သိလာရတဲ့အပြင် သူဟာ ဆရာတော်ကြီးကို ဖူးပြီး ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရေမန်းလည်း သောက်လာခဲ့တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သိလာရတော့ အသည်းကင်ဆာလို့ အမည်တပ်ထားတဲ့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ရောဂါဟာ ရေမန်းတန်ခိုးကြောင့် တစ်မျိုးတမည် ဖြစ်သွားနိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော် ထင်သည်ထက် ထင်လာမိပါတယ်။

အဲလို ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရေမန်းတန်ခိုးကို ယုံကြည်သက်ဝင်တဲ့ အတွေးရှိထားတဲ့ ကျွန်တော်ဟာ အားလုံးက အသည်းကင်ဆာလို့ သေချာပေါက် ပြောထားတဲ့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ CT စကင်၊ တီဗွီဓါတ်မှန်၊ ရင်ဘတ်ဓါတ်မှန် ပုံတွေကို ကြည့်ရင်းကြည့်ရင်းနဲ့ ဒီအလုံးတွေဟာ ကင်ဆာနဲ့မတူဘူးလို့ မြင်လာပါတယ်။ CT ဓါတ်မှန်ထဲက အလုံးကြီးကို ကျွန်တော် ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ ကင်ဆာလို့ မမြင်ပဲ အသည်း ပြည်တည်တဲ့ အလုံးကြီးလို့ မြင်လာပါတယ်။ ဒါဟာလည်း ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရေမန်းတန်ခိုးရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေလို့ ထင်မိပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အတွေးတွေ အမြင်တွေဟာ အများနဲ့ မတူတော့ပဲ လူနာ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ ဓါတ်မှန်တွေ အားလုံးထဲက အလုံးတွေဟာ ကင်ဆာနဲ့ လုံးဝမတူဘူးလို့ မြင်လာပါတယ်။ တကယ့်ကို ထူးဆန်းအံ့ဖွယ် ရေမန်းရဲ့ တန်ခိုးတော်တွေကြောင့်ပါ။

ဒါနဲ့ တဆက်တည်း အသည်းကင်ဆာကနေ အဆုတ်ထဲကို ပျံ့တဲ့ အလုံးကြီးလို့ ပြောထားတဲ့ ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းရဲ့ ရင်ဘတ်ဓါတ်မှန် (Chest X-ray) ထဲက အလုံးကြီးကို ကြည့်ရင်းနဲ့ ဒါကြီးလည်း ကင်ဆာဟုတ်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ တွေးမိပြီး ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းကို “ခင်ဗျား အရင်တုန်းက ရင်ဘတ်ဓါတ်မှန် ရိုက်တဲ့အခါ ဓါတ်မှန်အဖြေထဲမှာ အလုံးရှိတယ်လို့များ ပြောဘူးလား” လို့ အဲဒီအလုံးအကြောင်း မေးကြည့်လိုက်မိပါတယ်။ အဲတော့ ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းက “လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၀)နှစ်လောက်က ဂျပန်ကို ပညာတော်သင်သွားဖို့ ဆေးစစ်ကတည်းက ကျွန်တော့် Chest X-ray အဖြေမှာ အလုံး ရှိတယ်လို့ ပြောခဲ့ဘူး ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မင်္ဂလာဒုံစစ်ဆေးရုံကြီးက နှလုံးပါရဂူ ဗိုလ်မှူးကြီး အောင်ကျော်ဇောကို ပြတော့ လိုအပ်တာတွေ အကုန်လုံးစစ်ဆေးပြီး ဒါ pulmonary artery aneurysm အဆုတ်သွေးလွှတ်ကြောမကြီး ကျယ်နေတာ ဘာမှ လုပ်စရာမလိုဘူးလို့ ပြောပါတယ်” လို့ ဖြေပါတယ်။ အဲဒါနဲ့ လူနာကို ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီး နှလုံးခွဲစိတ်ဌာနက နှလုံးခွဲစိတ် ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ ခင်မောင်အေးဆီကို လွှတ်လိုက်ပါတယ်။ ဆရာခင်မောင်အေးက လူနာကို စမ်း၊ ဓါတ်မှန်ကို ကြည့်ပြီး “Chest X-ray မှာတွေ့တဲ့ အဆုတ်ထဲက အလုံးကြီးဟာ အသည်းကင်ဆာ ကနေ အဆုတ်ထဲပျံ့လာတဲ့ အလုံး မဟုတ်ဘူး၊ ဗိုလ်မှူးကြီး အောင်ကျော်ဇော ပြောသလို အဆုတ်သွေးလွှတ်ကြောမကြီးက ဖောင်းနေတဲ့ အလုံးကြီးပဲ၊ ဘာမှ လုပ်စရာမလိုဘူး”လို့ ပြောပါတယ်။

အားလုံး ခြုံပြီး စဉ်းစားလိုက်တော့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းရဲ့ အသည်းထဲက အလုံးကြီးဟာ ကင်ဆာအလုံး မဟုတ်ဘူး၊ အသည်းပြည်တယ်တာပဲ ဖြစ်မယ်၊ အသည်းကင်ဆာ အဆုတ်ကို ပျံ့နေတယ် ဆိုတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အဆုတ်ထဲကအလုံးက အသည်းထဲက အလုံးနဲ့ ဘာမှ အဆက်အစပ်မရှိဘူး၊ နဂိုကတည်းက နှစ်ပေါင်း များစွာ သူ့ဘာသာသူ ရှိနေတဲ့ အဆုတ်သွေးလွှတ်ကြောမကြီး ဖောင်းနေတာ၊ အဲတော့ အသည်းကင်ဆာလို ကုနေတာကနေ အသည်းပြည်တည်တာအတွက် ဆိုပြီး ကုသမှုတွေ ပြောင်းရတော့မယ် လို့ တွေးလိုက်မိပါတယ်။

အသည်းပြည်တည်တာကို ကုပြီ

ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ရေမန်းအားကိုးနဲ့ အများရဲ့ ယူဆချက်ကို ကျွန်တော်ဆန့်ကျင်ပြီး ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းရဲ့ ရောဂါဟာ အသည်းကင်ဆာမဟုတ်ဘူး၊ အသည်းပြည်တည်တာလို့ ကြွေးကြော်အော်ဟစ်ပြီး ချက်ချင်းပဲ ကင်ဆာအတွက် ပေးထားတဲ့ တင်မောက်စီဖင် (Tamoxifen) ဆေးကို ဖြုတ်၊ အသည်းထဲကို ကင်ဆာဆေးဖြန်းမယ့် TAE အစီအစဉ်ကို ရပ်ပြီး အသည်းပြည်တည်တာကို ကုတဲ့ မက်ထရိုနီဒါဇော Metronidazole အကြောဆေးရည် ကို (၈)နာရီခြားထိုး၊ အဆင့်မြင့် ပိုးသတ်ဆေးတွေကို ပေးပါတော့တယ်။

အားလုံးကလည်း ဝိုင်းပြီး စောင့်ကြည့်နေကြတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော်ကတော့ “ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ထူးဆန်းအံ့ဖွယ် တန်းခိုးတော်တွေကို ယုံကြည်ပြီး ဒီလူနာကို ငါကြည့်ခွင့်ရ၊ ကုခွင့်ရတာဟာ အထက်အမိန့်ရဲ့ စေလွှတ်ချက်ပဲ၊ ဒါကြောင့်အသည်းပြည်တည်တာလို့ ငါ့ရဲ့ ယူဆချက်နဲ့ ပြောင်းပြီး ကုတာဟာ မှန်ရမှာပေါ့။ ရေမန်းတန်ခိုးနဲ့ ဒီလူနာ သေချာပေါက် ပျောက်ကို ပျောက်ရမယ်” လို့ လုံးဝညံ့ယုံကြည်ပြီး ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းကို အသည်းပြည်တည်တာအနေနဲ့ပဲ ဆက်ကပါတော့တယ်။

Happy Ending

ဝတ္ထုရှုပ်ရှင် ဇာတ်လမ်းတွေမှာ နောက်ဆုံး ပျော်စရာလေးနဲ့ ပြီးသွားရင် အင်္ဂလိပ်လို ဟက်ပီအင်ဒင်း Happy ending လို့ ပြောလေ့ ရှိပါတယ်။ အခု ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းဟာလည်း လမ်းဆုံးရောက် အသည်းကင်ဆာလို့ အမည်တပ်ခံထားရတာကနေ ကျွန်တော်က အသည်းပြည်တည်တာလို့ ရောဂါအမည်ကို ပြောင်းတပ်လိုက်ပြီး ကုပစ်လိုက်တော့ ကျွန်တော့်ယူဆချက် မှန်သွားပြီး ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်းဟာ တစ်ရက်ထက် တစ်ရက် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာပါတယ်။

ကင်ဆာလို့ ယူဆခဲ့ကြတဲ့ အသည်းထဲက အလုံးဟာလည်း သေးသည်ထက် သေးလာပြီး (၂)ပတ်လောက်ကြာတော့ ရောဂါ လုံးဝ ပျောက်ကင်းသွားပါတယ်။ အဲတော့ ဒေါက်တာ ခင်မောင်ဝင်း ဇာတ်လမ်းဟာ ဟက်ပီအင်ဒင်း ဆေးရုံဆင်းတဲ့ အဖြစ်နဲ့ ဇာတ်လမ်းပြီးဆုံးသွားပါတော့တယ်။ လမ်းဆုံးရောက်

အသည်းကင်ဆာ ဖြစ်နေပြီး (၆)လ လောက်ပဲ နေရတော့မယ်လို့ ပြောထားတဲ့ ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းဟာ ဆရာတော်ကြီး ရေမန်းတန်ခိုးကြောင့် ဒီနေ့ထက်တင် မသေပဲ ကျန်းမာရွှင်လန်းလျှက်ပါ။

ဒါကြောင့် ဒီလောကကြီးမှာ ကျွန်တော်တို့ မမြင်နိုင်၊ နားမလည်နိုင်တဲ့ ထူးဆန်းအံ့ဖွယ်ရာ တန်ခိုးရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ရှိပါတယ် ဆိုတာကို ပြောရင်းနဲ့ နိဂုံးချုပ်လိုက်ပါရစေ။

မှန်းဆရာခက်တဲ့လူ့ရဲ့ကံကြမ္မာ

လူ့ရဲ့ ကံဟာ အထူးဆန်းကြယ်တယ်ဆိုတာ ပြောပါရစေ။ လောကကြီးမှာ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် အံ့ဩဖွယ်ရာ ထူးဆန်းတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ အသက်လေးရလာလေ အဲလိုအတွေ့အကြုံတွေ အများကြီးရှိတယ်ဆိုတာကို ပိုပြီးသိလာလေ ပိုပြီးနားလည်လာလေပါပဲ။

အဲလိုဖြစ်ရပ်တွေကြောင့် သေချာပေါက်သေမယ်လို့ပြောပြီး မသေတဲ့လူတွေကို အများကြီး တွေ့ခဲ့ရဖူးပါတယ်။ အဲလိုမသေတဲ့ လူတွေထဲက တစ်ယောက်ကို ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ တောင်ဒဂုံမှာနေတဲ့ ဦးချိုလေးအကြောင်းဟာ မပါမဖြစ်ပါ။

အသက်ငင်နေတဲ့ ဦးချိုလေး

ဦးချိုလေးဟာ အသက်(၆၁)နှစ်ရှိပါပြီ။ အရင်တုန်းက အဖျော်ယမကာလေး သုံးစွဲတာ နည်းနည်း များသွားတော့ အသည်းကိုထိခိုက်ပြီး အသည်းခြောက်သွားတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ ခြေထောက်လေးယောင်၊ ဗိုက်လေးဖောင်း၊ စိတ်တွေကရောက်ကယက်ဖြစ်နဲ့ နီးရာဆေးခန်းလေးမှာ ဟိုကုဒီကုနဲ့ ဦးချိုလေးရဲ့ အခြေအနေ ဟာ တော်တော်ကို ဆိုးလာပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ၂၀၀၉ ခုနှစ် ဇွန်လလောက်အတွင်းမှာ ဦးချိုလေးဟာ သတိလစ်ပြီး တက်ပါတော့တယ်။ အသက်ရှူသံတွေလည်း မမှန်၊ အကြောတွေဆွဲ၊ သတိကို လုံးလုံးမရှိတော့ပဲ မိနစ်ပိုင်း နာရီပိုင်းအတွင်းမှာ သေတော့မယ့်အခြေအနေမျိုးပါ။ ဆရာဝန်အိမ်ကိုပင့်ပြီး ပြတော့လည်း ခေါင်းခါပြီးပြန်သွားပါတယ်။ သူ့ဆွေမျိုးတွေ၊ မိတ်ဆွေတွေ၊ ရပ်ကွက်ထဲကလူတွေ ဦးချိုလေးအိမ်မှာ စုကြရုန်းကြ အုန်းအုန်းကြွက်ကြွက်နဲ့ပါ။ တစ်ယောက်တစ်ပေါက် ဟိုပြောဒီပြောနဲ့ မိသားစုကလည်း ဘာလုပ်ရမှန်းမသိ၊ ခြေမကိုင်မိ လက်မကိုင်မိပါ။ အားလုံးကတော့ ဦးချိုလေးကို လက်လျှော့စိတ်လျှော့ထားကြပါပြီ။ ရတော့မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒို့ လုပ်စရာရှိတာတွေ စလုပ်ထားကြရအောင်၊ ကနဖင်းထိုးဖို့၊ ထိုင်ခုံရှာဖို့ဆိုတဲ့ အသုဘကိစ္စတွေကို စပြီး ပြောကုန်ကြပါပြီ။

အဲဒီအချိန်မှာ စိတ်လုံ့မလျှော့တာကတော့ ဦးချိုလေးရဲ့ ဇနီးပါ။ သူကတော့ သူ့ယောက်ျားကို ရရ မရရ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် နောက်ဆုံးအဆင့်မှာ ဆေးခန်းတော့ပို့ပြီး ကုလိုက်ချင်ပါသေးတယ်လို့ပြောပါတယ်။ အဲဒီမှာတင် ရပ်ကွက်ထဲကလူတွေကရော ဆွေမျိုးတွေကပါ “ဘာလို့ ဆေးခန်းပို့မှာလဲ၊ ထူးမှထူးတော့တဲ့ဟာကို၊

အလကားနေရင်း ငွေကုန်မယ်၊ အလုပ်ရှုပ်မယ်၊ ဆေးခန်းပို့လည်း အလကားပဲ၊ ပြန်ကောင်းလာမှာမှ မဟုတ်တာ၊ အခုချက်ချင်း အသက်ထွက်တော့မှာပဲ ဘယ်မှမသွားပါနဲ့၊ အိမ်မှာပဲ အေးအေးဆေးဆေး အသက်ထွက်ပါစေ” ဆိုပြီး ဦးချိုလေးဇနီးကိုဝိုင်းပြီး တရားချကြပါတယ်။

ဘယ်သူတွေ ဘယ်လိုပြောပြော ဦးချိုလေးဇနီးကတော့ ဇွတ်မှဇွတ်ပဲ။ နှစ်ပေါင်းများစွာ သူပေါင်းသင်းလာတဲ့ ဘဝခရီးဖော်တစ်ယောက်ကို လွယ်လွယ်လေးနဲ့ လက်လွှတ်လိုက်ပြီးလက်တွဲ မဖြုတ် လိုက်ချင်ဘူးပေါ့။ လင်နဲ့မယား ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ လူငယ်ဇော အချစ်စိတ်တွေနဲ့ ပေါင်းသင်း အိမ်ထောင်ပြုခဲ့ကြပြီး နှစ်တွေကြာလာတော့ အဲလိုရင်ခုန်အချစ်တွေထက် ပိုပြီးခိုင်မြဲတဲ့ သံယောဇဉ်အချစ်၊ ဘဝအဖော် တစ်ယောက်အနေနဲ့ သံယောဇဉ်ဆိုတဲ့ သိပ်ကိုခိုင်မြဲတဲ့ သံယောဇဉ် တွယ်တာမှုတွေနဲ့ ပေါင်းတဲ့ အဆင့်ကို ရောက်လာကြပါတယ်။ လူတွေဟာ သေခြင်းတရားဆိုတာကို မလွန်ဆန်နိုင်ဘူးဆိုတာကို သဘောပေါက်ကြပါတယ်။ အဲတော့ ဒို့ တစ်နေ့မှာ လမ်းခွဲရမယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်ထားကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် အသက် ရလာလေ ငါတို့ခွဲရမယ့်အချိန်ဟာ နီးလာပြီဆိုတဲ့အချက်ဟာ မသိစိတ်ထဲမှာ ဝင်ရောက် ခိုအောင်းလာပါတယ်။ အဲဒီမှာတင် သံယောဇဉ်အမျှင်တန်းမှုတွေဟာ ပိုပြီး တင်းကြပ်ချည်နှောင်သလို ဖြစ်လာပြီး တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ခိုင်သည်ထက်ခိုင်တဲ့ သံယောဇဉ်အချစ်တွေနဲ့ လုံးဝမခွဲချင်ပဲ တွယ်တာစိတ်တွေ များလာကြ ပါတယ်။

ဒီလိုချစ်ခင်တွယ်တာမှုအဆင့်ကို ရောက်နေပြီဖြစ်တဲ့ ဦးချိုလေးဇနီးဟာလည်း ဦးချိုလေးကို မခွဲချင်ဘူး ပေါ့။ ရနိုင်သရွေ့ ဦးချိုလေးအသက်ကို ဆွဲဆန့်ချင်သေးတယ်။ သူ့ဘဝထဲက ဦးချိုလေးကို လုံးဝ ထွက်မသွား စေချင်ဘူး။ ဘယ်သူတွေ ဘယ်လိုပြောပြော သူချစ်တဲ့ဦးချိုလေးကို နောက်ဆုံးအဆင့်အထိ လက်မလျှော့ပဲ မီးကုန်ယမ်းကုန် ကုချင်တဲ့ ဆန္ဒတွေရှိနေပါတယ်။ အဲတော့ စိတ်လျှော့လိုက်ပါလို့ ပြောထားတဲ့ အားလုံးနဲ့ ဦးချိုလေးကို ဆေးကုပေးချင်တဲ့သူ တစ်ယောက်တည်း တောင့်ခံပြီး “ကျုပ်ယောက်ျားကို ဆေးခန်းပဲပေးကြပါ” ဆိုပြီး ဇွတ်ပြောပါတော့တယ်။

အဲတော့လည်း ကာယကံရှင် ဦးချိုလေးရဲ့ဇနီး တောင်းဆိုချက်ကို ဦးချိုလေးရဲ့သားသမီး ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေတွေ မငြင်းနိုင်ကြတော့ပဲ ဦးချိုလေးကို ကားနဲ့တင်ပြီး ပုဂ္ဂလိကဆေးခန်းတစ်ခုကို ပို့ရတော့တာပေါ့။ လမ်းမှာလည်း ဦးချိုလေးတစ်ယောက် တစ်လမ်းလုံး အကြောတွေဆွဲ ခြေတွေလက်တွေ ဆန့်ငင်ဆန့်ငင်နဲ့ တက်တော့တာပါပဲ။ လိုက်ပို့တဲ့သူအားလုံးကတော့ ဦးချိုလေးဟာ ကားပေါ်မှာပဲ အသက်ထွက်မယ်လို့ ထင်ကြပါတယ်။

နောက်ဆုံးတော့ ဆေးခန်းကိုရောက်သွားပြီး ဦးချိုလေးကို ထမ်းစင်ကြီးနဲ့မပြီးချ ဆရာဝန်တွေရှေ့ကို ပို့ကြပါတယ်။ ဆရာဝန်တွေက ဦးချိုလေးကို သွေးပေါင်ချိန်တိုင်း၊ စမ်းသပ်စစ်ဆေးပြီး “မရတော့ဘူး၊ ရှင်တို့လူနာ အသက်ငင်နေပြီ၊ ပြန်ခေါ်သွားတော့” လို့ပြောပါတယ်။ “ဆေးခန်း တင်မနေပါနဲ့တော့၊ အလကား ပိုက်ဆံကုန်မယ်၊ လူနာကအခုပဲ ဆုံးတော့မှာ၊ ရှင်တို့ ဒုက္ခရောက်မှာစိုးလို့ပြောတာ၊ သူ့ကို မြန်မြန်

ပြန်ခေါ်သွားတော့” လို့ပြောပါတယ်။ ဦးချိုလေးရဲ့ဇနီးကလည်း မလျှော့ရေးချမလျှော့ပဲ။ “ဆရာမရယ် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျုပ်ယောက်ျားကို ဆေးခန်းမှာတင်ပေးပါ” လို့ တောင်းတောင်းပန်ပန် ဇွတ်အတင်းပြောတော့ “ကဲ ရှင်တို့သဘောပဲ၊ ရှင်တို့တက်ချင်ရင်လည်း ကျွန်မတင်ပေးလိုက်မယ်” လို့ပြောပြီး ဦးချိုလေးကို ဆေးခန်းမှာ တင်ပေးလိုက်ပါတော့တယ်။

အသက်ငင်နေတဲ့ ဦးချိုလေး (အဆက်)

ဦးချိုလေးရဲ့ ဇနီးက မရမက ပြောဆိုတောင်းဆိုလို့ အသက်ငင်နေတဲ့ ဦးချိုလေးကို ဆေးခန်းမှာ တင်ပေးလိုက်ရပြီးတဲ့နောက် ဦးချိုလေးရဲ့ အခြေအနေဟာ ဆိုးသထက် ဆိုးလာပါတယ်။ ဘယ်လို ဆိုးလာလဲဆိုတော့ ဦးချိုလေးဟာ အဆက်မပြတ် တက်တော့တာပါပဲ။ တက်တယ်ဆိုတာက အက်ပီလက်(ပ)စီ (epilepsy) လို့ ခေါ်တဲ့ အတက်မျိုးတွေ တက်တာပါ။ အရပ်အခေါ် ဝက်ရူးပြန်တယ် ဆိုတာမျိုးပေါ့။ မျက်စေ့တွေပါ အတင်းတက် တက်ပြီး ဆန့်ငင်ဆန့်ငင်နဲ့ ခြေတွေလက်တွေက တအားကွေးလာလိုက် ဆန့်သွားလိုက်ပေါ့။ ဆေးပညာအခေါ်အဝေါ်နဲ့ကတော့ တုန်းနစ် (tonic)၊ ကလုံးနစ် (clonic) ဆိုတဲ့ ခြေလက် လှုပ်ရှားပြီး တက်တာမျိုးတွေဖြစ်တာပါ။

ဦးချိုလေး အဲလိုတွေ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် အတက်တွေ တက်နေတော့ အိမ်သားအားလုံးလည်း စိတ်ဆင်းရဲကြတာပေါ့။ ဒါနဲ့ပဲ စိတ်ပျက်လက်ပျက်ဖြစ်နေတ မိသားစုတေက ဦးချိုလေးကို အိမ်ပြန်ခေါ်ဖို့ ပြောကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဦးချိုလေး ဇနီးကတော့ “ ဆရာတို့ ဆရာမတို့ရယ်၊ ကျွန်မ ယောက်ျားအတွက်

ကုန်ချင်သလောက် ကုန်ပါစေ၊ လုပ်သင့်တာတွေ လုပ်၊ အကောင်းဆုံးဆေးတွေ သုံးပြီး ကုပေးပါ” လို့ ပြောရှာပါတယ်။

ဦးချိုလေးကို သွေးတေလည်း မျိုးစုံစစ်တယ်၊ ဓါတ်မှန်တွေရိုက်၊ တီဗီဓါတ်မှန် အာ(လ်)ထရာဆောင်းတွေလည်း ရိုက်တယ်။ ဦးချိုလေးတစ်ယောက် မရပ်မနား တက်နေတာဟာ ခေါင်းထမှာ ဦးနှောက်ရောဂါ တစ်စုံတစ်ခုများဖြစ်နေလို့လား ဆိုပြီး ခေါင်းကို ကွန်ပျူတာ ဓါတ်မှန် (Computerized Tomography) CT scan ရိုက်တယ်။ ပြောရမယ်ဆိုရင် ဦးချိုလေးကို စစ်ဆေးစရာရှိတာတွေ၊ လုပ်စရာရှိတာတွေ ဘာဆိုဘာမှ မကျန်အောင် အကုန်လုံး စစ်ဆေးတာပါ။ ပြီးတော့ ဦးချိုလေးကို အကောင်းဆုံးဆေးတွေပေး၊ အတက်ပျောက်ဆေးတွေလည်း ပေးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဦးချိုလေးရဲ့ အခြေအနေက ထူးခြားမလာပါဘူး ပိုဆိုးလာတယ်လို့တောင် ပြောရမလို ဖြစ်နေပါတယ်။

အဲလို မီးကုန်ယမ်းကုန် အထူးကြီးကြပ်ပြီး ကုပေးမယ့်လည်း ဦးချိုလေးရဲ့ အခြေအနေဟာ လုံးဝ တိုးတက်မှုမရှိ၊ ထူးမလာဘူးဆိုတော့ သူ့ကို ကုတဲ့ဆရာဝန်တွေ စိတ်ဓါတ်ကျစ ပြုလာကြပါပြီ။

ဒီနေရာမှာ ကြိုတုန်း ကျွန်တော်မှတ်သားခဲ့ဖူးတဲ့ ဆရာဝန်တစ်ယောက် လုပ်ရမယ့် အလုပ်တာဝန်တွေ အကြောင်း ရေးထားတဲ့ စာစုလေးကို ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။ ဘာလို့လည်းဆိုတော့ အဲဒီစာစုလေးဟာ ဦးချိုလေးကို ကုနေတဲ့ ဆရာဝန်တွေနဲ့ ပတ်သက်နေလို့ပါ။ အဲဒါကို အင်္ဂလိပ်လို ပထမ ရေးပြပါမယ်။

Duties of a doctor:

- To cure,
- If not, to alleviate,
- If not, to console.

[cure ကူးဝါး = ပျောက်ကင်းအောင်ကုသည်။

alleviate အလီဗီရိတ် = သက်သာအောင် လုပ်ပေးသည်။

console ကွန်ဆိုးလ် = နှစ်သိမ့်ပေးသည်။

consolation prize = နှစ်သိမ့်ဆု]

အင်္ဂလိပ် စာစုလေးကို ဆီလျော်အောင် မြန်မာလို ပြန်ရမယ်ဆိုရင်တော့-

ဆရာဝန်တစ်ယောက်ရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေ

- လူနာတစ်ယောက်ကို ရောဂါ လုံးဝပျောက်ကင်းအောင် ကုပေးရမယ်။
 - ပျောက်အောင် ကုမပေးနိုင်ရင် သက်သာအောင် လုပ်ပေးရမယ်။
 - သက်သာအောင် လုပ်မပေးနိုင်ရင်တောင် လူနာကို နှစ်သိမ့်အားပေးစကားပြောပေးရမယ်။
- တိုတိုရှင်းရှင်းလေးနဲ့ တကယ့်ကို အနှစ်သာရပါတဲ့ စကားစုလေးပါ။

ဒီစာစုလေးနဲ့ ဦးချိုလေးအကြောင်း ဘယ်လိုဆက်စပ်တယ်ဆိုတာ ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ဦးချိုလေးကို ကုတဲ့ သူတွေဟာ ဦးချိုလေးရဲ့ ရောဂါကို ပျောက်အောင် ကုမပေးနိုင်ဆိုတော့ တူကူးဝါး (to cure) ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးပေါ့။

ပြီးတော့ ဘယ်လို ကုကု ဦးချိုလေးဟာ သက်သာမလာဘူးဆိုတော့ တူ အလီဗီရိတ် (to alleviate) သက်သာအောင်လုပ်ပေးရမယ် ဆိုတာလည်း လုပ်မပေးနိုင်ပြန်ပါဘူး။

နောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်တဲ့ နှစ်သိမ့်စကား ပြောပေးဖို့၊ တူ ကွန်ဆိုးလ် (to console) ဆိုတာကိုလည်း မလုပ်နိုင်ပဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဘာလို့လည်းဆိုတော့ ကုလေ ဆိုးလေ ဦးချိုလေးကို ဆက်မကုချင်ကြတဲ့ အခြေအနေ ဖြစ်နေတာကိုး။ အဲလိုဆိုတော့ ဆရာဝန်တွေက သူ့မိသားစုကိုနှစ်သိမ့်စကားတေလည်း မပြောနိုင်တော့ပဲ “ဆက်ကုမနေပါတော့နဲ့၊ မရတော့ပါဘူး။ ဦးချိုလေးကို အိမ်သာပြန်ခေါ်သွားပါတော့” လို့ အကြိမ်ကြိမ် ပြောကြပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် ဆေးခန်းမှာ (၃)ရက် တက်ပြီးတဲ့နောက် ဘယ်လိုမှ သက်သာမလာပဲ ဆေးခန်းရောက်ခါစကထက် အခြေအနေတွေ သိပ်ဆိုးလာတာဆိုတော့ ဦးချိုလေးဇနီးလည်း အားမတန် မာန်လျှော့၊ လက်မှိုင်ချ အားလုံးကို အရှုံးပေးပြီး သူသိပ်ချစ်တဲ့ ဦးချိုလေးကို ပွေ့ဖက်ပြီး မျက်ရည်စက်လက်နဲ့ တောင်ဒဂုံဆိမ့်ကမ်းက အိမ်ကို ပြန်ခေါ်ခဲ့ရပါတော့တယ်။

ဦးချိုလေး ရဲ့ကံကြမ္မာ

ဦးချိုလေး တစ်ယောက်အိမ်ပြန်ရောက်ပြီး သတိလုံးဝမရ အသက်ရှူတယ်ဆိုရုံ ရှူနေပြီး မြောနေပါတယ်။ သူဇနီးကတော့ ဦးချိုလေးနားက လုံးဝမခွာပဲ ဆေးခန်းကထည့်ပေးလိုက်တ နှာခေါင်းပိုက်ထဲကနေ ဆန်ပြုတ်

လေးထည့်လိုက်၊ ဟောလစ်လေးဖျော်ထည့်လိုက်နဲ့ ပြုစုကျွေးမွေးနေပါတယ်။ ဦးချိုလေးကို ဆီးပိုက်ထည့်ပေးထားတော့ ဆီးလေးတွေထွက်နေတာ မြင်ရတော့ ဥးချိုလေးအမျိုးသမီးက နည်းနည်းတော့ စိတ်ချမ်းသာနေပါသေးတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ မြန်မာအယူက ဆီးချုပ်ရင် မရတော့ဘူးဆိုတော့ အခုဦးချိုလေး ဆီးသွားနေသေးတယ်ဆိုတာဟာ မျှော်လင့်ချက်ရှိသေးတယ်လို့ သူ့ဇနီးက ယူဆတာပေါ့။ ဦးချိုလေးဇနီးဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ပေါင်းလာခဲ့တဲ့ ဦးချိုလေးတစ်ယောက် သူ့အနားက ပျောက်သွားမှာကို လုံးဝ တွေးလို့မရ၊ လက်မခံနိုင်၊ အားလုံးက တရားချ နားချလုပ်လည်း ဘာဆိုဘာမှနားမဝင်၊ သူသိပ်ချစ်တဲ့ ဦးချိုလေးကိုပဲ တစ်မိမိမိကြည့်နေပြီး ဦးချိုလေး ဘေးနားမှာပဲ နေနေပါတော့တယ်။

ဒါပေမယ့် အမျိုးတွေအားလုံးကတော့ ဆေးခန်းကလည်း လုံးဝမရတော့ဘူး သေတော့မှာလို့ ပြောလိုက်တယ်။ အိမ်ရောက်တော့လည်း လုံးဝသတိမရ၊ ဘာကိုမှ အားရစရာမရှိတဲ့ ဦးချိုလေးကိုကြည့်ပြီး ဘယ်နေ့ ဘယ်အချိန်မှာ ဦးချိုလေးဆုံးမလဲဆိုတာကို စောင့်နေတဲ့သဘောရှိပါတယ်။ ဦးချိုလေးအိမ်မှာ လူတွေစုရုံး စုရုံးနဲ့ ရေခွေးကြမ်းဝိုင်းလေး ထောင်၊ မီးလင်း မိုးချုပ်နေကြ၊ စကားတွေပြော၊ စားစရာတွေစားကြနဲ့ ကနဖျင်းမထိုးရုံပဲ ရှိတော့တဲ့ တကယ့်အသုဘလို ပုံစံမျိုးဖြစ်နေပါတယ်။ ရပ်ကွက်ထုံးစံအတိုင်း လာကြတဲ့ ဧည့်သည်တွေကို ကျွေးရမွေးရတာကလည်း တကယ့်ကို စိတ်မောစရာကြီးပါ။

ဦးချိုလေးဇနီးကတော့ ဆေးခန်းက ပြန်လွှတ်လို့သာ ဦးချိုလေးကို ပြန်ခေါ်လာခဲ့ရတယ်။ သူကတော့ သူ့ယောက်ျား ပြန်ကောင်းလာမှာပဲဆိုတဲ့ မျှော်လင့်ချက်အပြည့်ပါ။ ဒါကြောင့် သူဟာ သတိလစ်နေတဲ့ ဦးချိုလေးဘေးက လုံးဝမခွာပဲ ခုနကပြောသလို အစာလေးထည့်လိုက်၊ ရေလေးထည့်လိုက်၊ ဆီးအိတ်ဖြုတ် ဆီးလေးသွန်၊ ဂွမ်းလေးရေဆွတ်ပြီး သူ့ယောက်ျား မျက်နှာလေး သုတ်ပေးလိုက်၊ ဆံပင်လေးသပ်ပေးလိုက်နဲ့ တကယ့်ကို စိတ်သောကဗျာပါဒမီးတွေ ဝိုင်းပြီး အရူးတစ်ယောက်လို သနားစရာ ဖြစ်နေရှာပါတယ်။

ဒီလို ဦးချိုလေးအသည်းအသန် ဖြစ်နေတဲ့အချိန်မှာ ကျွန်တော်ဟာ ဥရောပအသည်းရောဂါ အစည်းဝေးတက်ဖို့ ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ ကိုပင်ဟေဂင်မြို့မှာရောက်နေပါတယ်။ အဲဒီတုန်းကကျွန်တော်ရဲ့ ခရီးစဉ်ဟာ ရှုပ်ထွေးလှပြီး နောဝေး၊ ဆွီဒင်၊ ဩစတေးလျနိုင်ငံ မဲလ်ဘုန်းမြို့နဲ့ ဆစ်ဒနီမြို့တွေကိုသွားပြီး အပြန်မှာ ဖိလိပိုင်နိုင်ငံ မနီလာမြို့ကိုဝင်တယ်ဆိုတော့ မြန်မာပြည်ပြင်ပမှာ နှစ်ပတ်လောက် ကြာသွားပါတယ်။

ဒါနဲ့ ကျွန်တော်လည်း ရန်ကုန်ပြန်ရောက်ပြီး ဆေးခန်းလည်း ပြန်ထိုင်ရော ဦးချိုလေး တက်သွားတဲ့ ဆေးခန်းက သူနာပြုဆရာမလေး တစ်ယောက်က ဦးချိုလေးအိမ်ကို ဖုန်းဆက်ပါတော့တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ‘ဆရာကြီးဦးခင်မောင်ဝင်း နှင်ငံခြားကပြန်ရောက်ပြီး ဆေးခန်းပြန်ထိုင်နေပြီ၊ ရှင်တို့လူနာ ဦးချိုလေးကို သွားပြကြည့်ပါလား’ လို့ပြောပါတယ်။ အဲဒီဆရာမလေးဟာ ဆေးခန်းမှာ ဦးချိုလေးတက်တုန်းက ဦးချိုလေး ဇနီးနဲ့ ရင်းနှီးခဲ့ပါတယ်။ လုံးဝမရတော့ဘူးလို့ အားလုံးက ပြောထားတဲ့ လူနာဦးချိုလေးကို သိပ်အသက်ရှင်စေချင်တဲ့ သိပ်ချစ်တဲ့ သူ့ရဲ့ဇနီးကို မြင်ရပြီး တော်တော်လေး စိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရသူ တစ်ယောက်ပါ။ အဲဒါကြောင့် ဦးချိုလေးဟာ အခြေအနေဆိုးနေပြီး ကုမရတော့ဘူးဆိုပြီး ဆေးခန်းက ပြန်လွှတ်လိုက်ပေမယ့်လည်း ဆရာမလေး

က ဦးချိုလေးဇနီးရဲ့ ဆန္ဒကို ပြည့်စေချင်ပြီး ဦးချိုလေးတစ်ယောက်ကို သိပ်ကောင်းစေချင်တဲ့ သူဆိုတော့ နောက်ဆုံးအနေနဲ့ ဦးချိုလေးကို ကျွန်တော်နဲ့ပြကြည့်စေချင်တာပါ။ ဒါကြောင့်သူက ဦးချိုလေးအိမ်ကို ကျွန်တော်ဆေးခန်း ပြန်ထိုင်နေပြီဆိုတာ ဖုန်းဆက်ရတာပါ။

အဲဒီလို သူနာပြုဆရာမလေးဆီက ဖုန်းလာတော့ ဦးလေးကိုဆေးခန်းက ပြန်ခေါ်လာတာ သုံးရက်မြောက်ဖြစ်နေပါပြီ။ ဆရာမလေးဆီက ဦးခင်မောင်ဝင်းနဲ့ ပြကြည့်ပါလား ဆိုတဲ့ ဖုန်းလည်းလာရော ဦးချိုလေးအိမ်မှာ ရတ်ရုတ်သဲသဲ ဖြစ်ကုန်တော့တာပေါ့။ တစ်မျိုးလုံးက ဦးချိုလေး သေတော့မယ်လို့ မျှော်လင့်ထားပြီး ဦးချိုလေးရဲ့ နောက်ဆုံးအခမးအနားပြင်ဆင်ဖို့ စိုင်းပြင်းနေတုန်းမှာ အားလုံး ဇဝေဇဝါတွေ ဖြစ်ကုန်ကြတာပေါ့။ ဒါပေမယ့်လည်း အများစုကတော့ ဦးချိုလေးသေတော့မှာပဲ၊ ဘာမှထူးတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘယ်ခေါ်သွားသွား ဘယ်သူနဲ့ပြပြ၊ မထူးရေးချမထူး ဇာတ်လမ်းပဲ၊ ဦးချိုလေးကို ဆကကုဖို့ မစဉ်းစားကြပါတော့နဲ့လို့ အားလုံးကပြောကြပါတယ်။

ဖိုးသက်ပြင်းဦးချိုလေးတစ်ယောက်ကတော့ သူ့ဇနီး နှာခေါင်းပိုက်ထဲက ထည့်ပေးတဲ့ အစာရေစာနဲ့ အိမ်မှာ အသကဆက်ရှင်နေပါတယ်။ အဲလို သတိလစ်နေတဲ့ ဦးချိုလေးရဲ့ စိတ်အာရုံ ဝိညာဉ်ဟာ ဘယ်တွေလျှောက်သွား ဘာတွေလုပ်နေလည်းဆိုတာ သိပ်သိချင်ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ရပ်ရှင်ကား Ghost ထဲကလိုများ မင်းသားရဲ့ဝိညာဉ်ဟာ သူ့ဇနီးကို အစကြီးစွဲပြီး ဇနီးအနားကမခွာနိုင်တာပဲ ဝိညာဉ်အနေနဲ့ မြင်နေသလား။ ဦးချိုလေးရဲ့ ဝိညာဉ်ဟာလည်း သူ့ရဲ့ခန္ဓာကိုယ်က မထွက်နိုင် မခွာနိုင်ပဲ သူ့ကို စွဲစွဲလန်းလန်းနဲ့ ပြုစုနေတဲ့ သူ့ဇနီးကို မြင်နေပြီး သူ့ကိုယ်ကနေ မထွက်နိုင်ပဲများ ဖြစ်နေလား မသိပါ။

အဲလိုဆရာမလေးက ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းနဲ့ ပြကြည့်ပါလား ဆိုတဲ့အခါ အမျိုးတွေ သားသမီးတေ မိတ်ဆက် စိတ်လျှော့ထားပြီးသား ဖြစ်နေတော့ ဘယ်မှ သွားပြမနေပါတော့နဲ့လို့ ဝိုင်းပြောကြပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း လုံးဝ လက်မလျှော့တဲ့သူကတော့ ဦးချိုလေးဇနီးပါ။ သူကတော့ ဦးချိုလေးအတွက် ဆိုရင် ဘယ်တော့မှ စိတ်လျှော့မယ်သူ မဟုတ်ပါဘူး။

အဲတော့ ကျွန်တော် နိုင်ငံခြားက ပြန်ရောက်လာပြဆိုတ သတင်းလည်းကြားရော ဦးချိုလေး ဇနီးက သူ့ယောက်ျားကို ကျွန်တော်နဲ့ ပြချင်သေးတယ်လို့ ပြောပြီး စိတ်တေလှုပ်ရှား ရောက်ရက်ခတ်တော့တာပါပဲ။ ‘ပြမယ် ပြမယ် ငါယောက်ျားကို ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းနဲ့ သွားပြချင်သေးတယ်’ ဆိုပြီး တတွတ်တွတ် ပြောတော့ တာပဲ။ သူ့အဆိုအတိုင်းပြောရမယ် ဆိုရင် ‘ဆရာရယ် အဲဒီတုန်းက ကျွန်မယောက်ျားက ကြည့်လိုက်တော့ တစ်ခါတစ်ခါ မျက်လုံးလေးတွေက ဖွင့်ကြည့်တာ တွေ့နေရလို့ ကျွန်မလည်း လက်မလျှော့ချင်ဘူးပေါ့။ သူ့အတွက် အစွမ်းကုန် ကုပေးချင်သေးတာပေါ့။ သူ့ကို အသက်ရှင်နေစေချင် သေးတာ။ အထူးသဖြင့် ပြောရမယ်ဆိုရင်တော့ ဆရာကြီး နိုင်ငံခြားက ပြန်ရောက်လာတာဟာ ဦးချိုလေးအတွက် ဘုရားမတာပဲလို့ တွေးလိုက်ပြီး ကျွန်မယောက်ျားကို ဆရာကြီးနဲ့ ပြချင်စိတ်တွေ တဖွားဖွား ပေါ်လာတော့တာပေါ့။

‘အဲဒီတော့ဘာရမလဲ ကျွန်မလည်းအားလုံး ဝိုင်းတားကြတာတွေကို အတိုက်အခံလုပ်ရပြီး ဦးချိုလေးကို ကုလို့ရမယ်ဆိုရင် ကုချင်သေးတယ်။ ကျွန်မယောက်ျားကို ဆရာကြီးဆီပို့ပေးပါဆိုပြီး ငိုယိုပြောတော့တာပေါ့။’

အားလုံးကို အတိုက်အခံလုပ်ပြီး ဦးချိုလေးကိုဆေးခန်းပို့ပေးဖို့ သူ့ဇနီးက မရပ်မနား တကျီကျီနားပူပြီး ပြောနေတော့ နောက်ဆုံးမှာ သားသမီးတွေက အမေစိတ်ချမ်းသာအောင်လို့ဆိုပြီး ဦးချိုလေးကို ကျွန်တော့် ဆေးခန်းကို ခေါ်လာခဲ့ပါတော့တယ်။

ထူးဆန်းအံ့ဖွယ်ရာ ဦးချိုလေး

ဦးချိုလေးကို ကျွန်တော့်ရဲ့စမ်းသပ်ခန်းထဲ ခေါ်လာတော့ ထရော်လီတွန်းလှည်းကြီးပေါ်မှာ ပက်လက်ကြီး ပါ။ ဦးချိုလေးဟာ လုံးဝ သတိလစ်နေပြီး နှာခေါင်းပိုက်၊ ဆီးပိုက်တွေနဲ့ သူ့ကြည့်ရတာ အမြင်မှာ တော်တော်ကို ဆေးပါတယ်။ မျက်လုံးတွေက ဝါထိန်နေပြီး ဗိုက်ကြီးကလည်း ရေဖျဉ်းစွဲလို့ တအားကိုဖောင်းနေပါတယ်။ ခြေထောက်တွေ၊ လက်တွေကလည်း ဖောယောင်ကိုင်းလို့ပါ။

ဦးချိုလေးကတော့ ထရော်လီပေါ်မှာ ပက်လက်ကြီး၊ အသက်ရှူတယ်ဆိုရုံ ရှူနေပြီး ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ကြီး နဲ့ မသေနိုင်ပဲ ကျွန်တော် နိုင်ငံခြားက ပြန်အလာကို အားကိုးတကြီး စောင့်နေတဲ့ပုံစံပါ။ ဦးချိုလေးရဲ့ ဇနီးက လူနာ တွန်းလှည်းဘေးမှာ ငိုတိုင်တိုင်နဲ့ရပ်ပြီးနေပါတယ်။ ရပ်ကွက်တွေရဲ့ ဓလေ့ထုံးစံအတိုင်း ဦးချိုလေးကို လိုက်ပို့ကြတဲ့သူတွေကတော့ တစ်လှေကြီး၊ ကျွန်တော့် လူနာစမ်းသပ်ခန်းနဲ့ အပြည့်အလျှံပါပဲ။ တိုးတိုး တိုးတိုးနဲ့ ဘာတွေပြောကြသလဲ မသိဘူး၊ ပြောတော့နေကြတာပဲ။

ဦးချိုလေးရဲ့ဇနီးက ပထမဆုံး စပြီး ဦးချိုလေးရဲ့ဖြစ်စဉ်ကို အစအဆုံး အပြည့်အစုံပြောပြပါတယ်။ သူပြောနေတဲ့ ကာလတစ်လျှောက်လုံးမှာလည်း မငိုရုံတမယ် မျက်နှာပေးနဲ့ သူ့ယောက်ျားကို သိပ်ပြီး အသက်ရှင် စေချင်တဲ့အကြောင်း ထပ်ခါတလဲလဲ ပြောရှာပါတယ်။ အားလုံးက လက်လျှော့ပေမယ့် သူကတော့ မလျှော့ရေးချ မလျှော့၊ တစ်စက်မှကိုမလျှော့တဲ့အကြောင်း ထည့်ပြောပါတယ်။ အမျိုးတွေကလည်း ဝင်ပြီးတော့ တစ်ခွန်းပြော နှစ်ခွန်းပြောနဲ့ ဦးချိုလေးရဲ့ မထူးတော့တဲ့အခြေအနေဟာ မရနိုင်တော့ဘူးလို့ ထင်တဲ့အကြောင်း၊ ဖြစ်နိုင်ရင် မကုချင်တော့တဲ့အကြောင်းကို မသိမသာ ထည့်ပြောကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဦးချိုလေးရဲ့ဇနီး ပြောတာ လည်း နားထောင်၊ သူ့အမျိုးတွေပြောတာလည်း နားထောင်၊ ပြီးတော့ “ငါ ဦးချိုလေးကို ကယ်နိုင်တော့မှာ မဟုတ်တော့ဘူး” ဆိုတဲ့ အတွေးတွေက စိမ့်ဝင်လာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် စိတ်အားတင်းပြီး၊ “ငါ သူ့ကို အသက်ဆက်အောင် လုပ်ပေးရမှာပေါ့၊ ငါနဲ့သူနဲ့ ကံစပ်ရင် သူပြန်ကောင်းမှာပေါ့” လို့ တွေးမိပြန် ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ကြုံတုန်း ကံစပ်တယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆကို ပြောပြချင်ပါသေးတယ်။ ရုံချင်ရုံ၊ မရုံချင်နေ၊ ဆေးကုတဲ့နေရာမှာ လူနာတစ်ယောက် ရောဂါပျောက်ဖို့ဆိုတာ လူနာနဲ့ ကိုယ်နဲ့ ကံစပ်ဖို့ အထူးလိုပါတယ်။ နိုင်ငံခြားက ဘွဲ့မျိုးစုံရပြီး နာမည်နောက်မှာ အမြီးအရှည်ကြီးရှိပေမယ့်လည်း လူနာတွေနဲ့ ကံစပ်ရင် မအောင်မြင်ဘူး၊ မပေါက်မြောက်ဘူးဆိုတဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေကို အများကြီးတွေ့ဘူးပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း ဆရာဝန်နဲ့လူနာ ကံစပ်ပြီး တိုက်ခံနံပါတ်ရာကျော်နေတဲ့ ဆရာဝန်တွေကလည်း အပြည့်ပါ။ ဆက်ဆံရေးလေး ကောင်းရုံ အပြောလေးချို့ရုံနဲ့တော့ လူနာတွေက လာမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာဝန်တစ်ယောက်မှာ လူနာတေ ပြုံနေတယ်ဆိုရင် အဲဒီဆရာဝန်မှာ ကောင်းတဲ့အချက်၊ လူနာတွေနဲ့ အပ်စပ်တာတွေရှိပြီး လူနာတွေ ရောဂါ ပျောက်လို့ လူနာတွေ လာနေတာဖြစ်မှာပေါ့။ တစ်နည်းပြောရရင် လူနာတွေနဲ့ ဆရာဝန်နဲ့ ကံစပ်လို့ပေါ့။

အဲလို လူနာတွေအများကြီးနဲ့ ဆရာဝန်နဲ့ ကံစပ်တာရှိသလို လူနာတစ်ဦးချင်းနဲ့ ကိုယ်နဲ့ ကံစပ်တာ လည်း ရှိပါသေးတယ်။ လူနာနဲ့ဆရာဝန်တွေလိုက်ကတည်းက မမြင်နိုင်တဲ့စွမ်းအားမြင့် အထက်ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ စောင့်ရှောက်ဆက်သွယ်မှုလမ်းကြောင်းတွေနဲ့ ဆက်သွယ်ပြီး လမ်းကြောင်းညှိပေးတဲ့ သဘောဆိုတာမျိုး ရှိပါတယ်။ အဲဒီမှာတင် ကိုယ်ကုရင်ပျောက်မယ့်လူနာနဲ့ ဘယ်လိုကုကု မထူးတော့ဘူးဆိုတဲ့ အဆင့်တွေ ကွဲပြား သွားပြီး ကံစပ်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်လာတာပေါ့။

အဲလိုဖြစ်ရပ်မျိုးတစ်ခုကို ပြောပြရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်း ဆရာဝန်လင်မယား ကလေးရလို့ မီးယပ်ပါမောက္ခကြီးကိုယ်တိုင် မွေးပေးတယ်။ အဲဒီပါမောက္ခကြီးဟာ ကလေးပေါင်း ထောင်နဲ့ချီပြီး မွေးပေးလာ ခဲ့တဲ့ နာမည်ကြီးဆရာဝန်ကြီးတစ်ယောက်ပါ။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်သူငယ်ချင်းရဲ့ ကလေးကို မွေးတဲ့အခါမှာ တော့ အခကအခဲတွေမျိုးစုံတွေ့ပြီး ညှပ်ဆွဲပြီးမွေးရပါတယ်။ ကီးလင်းလို့ခေါ်တဲ့ ညှပ်နဲ့ ဆွဲမွေးလိုက်တော့ ကလေးရဲ့ပါးမှာ ရာသက်ပန် အနာရွတ်ထင်သွားပါတယ်။ ကံမစပ်ရင် ဒီလိုပဲဖြစ်တတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သတိလစ်နေတဲ့ ဦးချိုလေးကိုကြည့်ရင်း ငါနဲ့ကပ်စပ်ကောင်းပါရဲ့လို့ တွေးမိပြီး “ကဲ ဦးချိုလေးကို ဆေးခန်းမှာတင်လိုက်တော့၊ ကျွန်တော် အစွမ်းကုန်ကြိုးစားပြီး ကုပေးမယ်” လို့ ပြောလိုက်မိ ပါတော့တယ်။

သေတော့မယ့် ဦးချိုလေး

ကျွန်တော်က ဦးချိုလေးကို ဆေးရုံသာ တင်လိုက်ရတယ် သူ့ပုံကို ကြည့်ရတာ လုံးဝ အားရစရာ မရှိပါဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဦးချိုလေးပုံစံက နာရီပိုင်းအတွင်းမှာ သေတော့မလို့ ဖြစ်နေတာကိုး။

သူ့ရဲ့ ရောဂါဖြစ်စဉ်ကို သေချာမေးပြီး အရင်တစ်ခေါက် ဆေးခန်းတက်တုန်းက သွေးအဖြေတွေ ဓါတ်မှန်တွေကို တစ်ရွက်ချင်း အကုန်လေ့လာပြီး လူနာကိုလည်း သေချာ စမ်းသပ်စစ်ဆေးလိုက်တော့ အရက်ကြောင့် အသည်းခြောက်သွားပြီး အသည်းအလုပ်မလုပ်တော့လို့ သတိလစ်နေတာလို့ သိရပါတယ်။

ဦးချိုလေးမှာ ဘီပိုး၊ စီပိုး အသည်းရောင် ဗိုင်းရပ်စ်ပိုးတွေ မရှိပါဘူး။ အငယ်တုန်းက အရက်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ သောက်ခဲ့တာကနေ ဒီရောဂါ မဖြစ်ခင် လေးငါးနှစ်လောက်မှာတော့ မနက် မိုးလင်းကနေ အရက်စသောက်တဲ့ အဆင့်အထိ ရောက်သွားတာပါ။ အရက်တွေကပေါ့၊ ဈေးကချို့ ဝယ်ရတာလည်း လွယ်ဆိုတော့ ဦးချိုလေးအတွက် အရက်သောက်ရတာ အဆင်ကို ပြေလို့ပေါ့။ ပိုဆိုးတာက ဦးချိုလေးက အရက်လည်း ကိုယ်တိုင်ချက်ပြီး ရောင်းပါသေးတယ်။ ခပ်ပျော်ပျော်နေတတ်တဲ့ ဦးချိုလေး အဲလို အရက်တွေ သောက်ပေမယ့် အိမ်သူ အိမ်သား ဇနီးမယားနဲ့ သားသမီးတွေကိုတော့ ဒုက္ခမပေးတတ်တော့ တစ်အိမ်လုံးက သူ့ကို ချစ်ကြတာ ပေါ့။

အခုတော့ ဦးချိုလေးဟာ အရက်ကြောင့် အသည်းခြောက်သွားတာကနေ hepatic failure ခေါ်တဲ့ အသည်း အလုပ်မလုပ်တော့လို့ အခုလို သတိလစ်နေတာပေါ့။ ဦးချိုလေး အရင်တစ်ခေါက် ဆေးခန်းတက်တုန်း က သတိလစ်နေရုံတင် မကဘူး၊ ဆန့်ငင်ဆန့်ငင် ဝက်ရှူးပြန် အတက်ရောဂါဖြစ်လို့ ဦးနှောက်မှာများ ရောဂါတစ်ခုခု ရှိမလား ဆိုတာ သိရအောင် ဦးချိုလေး ခေါင်းကို CT ဓါတ်မှန်တွေ ရိုက်ထားပါသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် ဦးနှောက်ရောဂါ ဘာမှ မတွေ့ရပါဘူး။ ဦးချိုလေး ဖြစ်တာက အသည်းခြောက်ရောဂါ သက်သက်ကြောင့် သတိလစ်တာ တက်တာပါပဲ။ တခြားရောဂါတွေကြောင့် ဦးနှောက်ထိခိုက်တာ မဟုတ်ပါ။

ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီ (Hepatic Encephalopathy)

ဒီနေရာမှာ ကြုံတုန်း ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီ အကြောင်း နည်းနည်းပြောချင်ပါတယ်။ အဲလို အသည်းကြောင့် သတိလစ်တာကို ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီ (hepatic encephalopathy) လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဟက်ပတစ် (hepatic) ဆိုတာက အသည်း၊ အင်ဆက်ဖလို (encephalo) ဆိုတာက ဦးနှောက်၊ ပသီ (pathy)

ဆိုတာက ရောဂါဖြစ်တာ မကောင်းတာပေါ့။ အဲတော့ ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီ ဆိုတာက အသည်းကြောင့် ဦးနှောက်ရောဂါရတယ်လို့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။

သာမန်လူ တစ်ယောက်ဟာ ပရိုတိန်းတွေကို စားလိုက်ရင် အဲဒီ ပရိုတိန်းတွေ အူမကြီးထဲ ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ ဘက်တီးရီးယားတွေနဲ့ တွေ့ပါတယ်။ ဘက်တီးရီးယားတွေက ပရိုတိန်းတွေကို ကျေပျက်အောင် လုပ်လိုက်တဲ့အခါမှာ အမိုးနီးယား ဓါတ်တွေ ထွက်လာပါတယ်။ အဲဒီ အမိုးနီးယားတွေဟာ ပိုတယ်(လ်) သွေးပြန်ကြောမကြီး (portal vein) က တဆင့် အသည်းထဲကို ရောက်ပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ အဲလို အူမကြီးက တဆင့် ပရိုတိန်းတွေ ချေဖျက်လို့ ရောက်လာတဲ့ အမိုးနီးယား ဓါတ်တွေ အားလုံး လိုလိုက အသည်းကနေပြီးယူရီးယား အဖြစ် ပြောင်းပစ်လိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့မှ အဲဒီယူရီးယားတွေ သွေးထဲကတဆင့် ကျောက်ကပ်ကနေပြီး ဆီးထဲမှာ ထုတ်ပစ်လိုက်ပါတယ်။

အခုပြောခဲ့တာက လူကောင်းတစ်ယောက်ရဲ့ ကိုယ်ထဲမှာ ပုံမှန်ဖြစ်ဖြစ်နေတဲ့ ပရိုတိန်း၊ အမိုးနီးယားနဲ့ ယူရီးယား သံသရာလည်ပတ်ပုံပါ။

ဒါပေမယ့်လို့ အသည်းဟာ အသည်းရောင်အသားဝါ ဗိုင်းရပ်စ်ပိုး၊ ဘီပိုး၊ စီပိုးတွေကြောင့် ဒါမ မဟုတ် အရက်ကြောင့် ပျက်စီးသွားပြီး အလုပ်မလုပ်တော့ဘူးဆိုရင် အခုနက ပြောခဲ့တဲ့ အူမကြီးထဲမှာ ဘက်တီးရီးယားတွေကြောင့် ပရိုတိန်းတွေ ကျေပျက်လို့ ထွက်လာတဲ့ အမိုးနီးယားဓါတ်တွေကို အသည်းထဲကနေ ပြီး ယူရီးယားအဖြစ် မပြောင်းနိုင်တော့ဘူးပေါ့။ အဲဒီအခါမှာ အမိုးနီးယားတွေဟာ အသည်းထဲကနေ လျှံထွက် လာပြီး သွေးထဲကနေ တစ်ကိုယ်လုံးကို ပျံ့တော့တာပေါ့။ အမိုးနီးယားတွေဟာ ခန္ဓာကိုယ်အနှံ့အပြား ဆဲလ် တွေကို ထိခိုက်တော့တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အမိုးနီးယားရဲ့ ဒဏ်ခံရတဲ့ အထဲမှာ အရေးအကြီးဆုံး ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းကတော့ ဦးနှောက်ပါ။ အမိုးနီးယားဓါတ်တွေဟာ ဦးနှောက်ရဲ့ အချက်ပေး ဆက်သွယ်ရေး စနစ်တွေကို ထိခိုက်စေပါတယ်။ အဲဒီမှာ လူနာဟာ သတိတွေ မမှန်၊ ဂယောက်ဂယက်ဖြစ်၊ ဟိုပြောဒီပြော ပြောမယ်။ နောက်တော့ တဖြည်းဖြည်း ဆိုးလာပြီး မှတ်ဉာဏ်တွေ မကောင်း၊ ဟိုဟာမသိ ဒီဟာမသိကနေ နောက်ဆုံး အဆင့်ကတော့ သတိလစ်တော့တာပါပဲ။ အဲလို အသည်းမကောင်းလို့ အမိုးနီးယားတွေ ဦးနှောက်ထဲရောက်ပြီး ဦးနှောက်ကို ထိခိုက်စေတာကို ရှေ့မှာ ပြောခဲ့သလို ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီ မှာ နည်းနည်းလေး စကားမမှန်တာကနေပြီး လုံးဝသတိလစ်သွားတဲ့ အထိကို အဆင့်လေးဆင့် ဂရိတ်လေးခု ခွဲထားပါတယ်။

ကျွန်တော့်ဆေးခန်းကို တင်လိုက်တဲ့အချိန်မှာ ဦးချိုလေးဖြစ်နေတာကတော့ ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီ နောက်ဆုံး အဆင့်ဖြစ်တဲ့ အဆင့် (၄) ဂရိတ်ဖိုးပါ။ အဲလို အဆင့်လေး ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီ ဖြစ်နေရင် ပြန်ကောင်းဖို့ သိပ်မလွယ်ပါဘူး။ တော်တော်လေးကို ရောဂါလွန်နေတဲ့ အဆင့်ကို ရောက်သွားပြီပေါ့။

ကျွန်တော်လည်း ဟက်ပတစ်အင်ဆက်ဖလိုပသီ ဂရိတ်ဖိုး ဦးချိုလေးကို ကြည့်ပြီး ‘ငါတတနိုင် သရွေ့တော့ ကြိုးစားကုဦးမယ်’ ဆိုတဲ့ အတွေးတွေ ဝင်လာပါတယ်။

ဦးချိုလေးရောဂါ ဘယ်အဆင့်မှာ ဘယ်လိုပဲ ဖြစ်နေနေ ကုလို့ လုံးဝမရတော့ဘူး ပြောပေမယ့်လည်း စိတ်မလျော့ပဲ ဇွဲရှိရှိနဲ့ ဦးချိုလေးကို ဆေးကုပေးချင်တဲ့ သူ့ရဲ့ ဇနီးကို တွေ့ရတော့ သူ့ရဲ့ ဦးချိုလေးအပေါ်မှာ ချစ်တဲ့စိတ်တွေ မေတ္တာတွေကို ကျွန်တော်လည်း သိပ်ကို ခံစားနားလည်မိပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် အားလုံးက လက်လျှော့ထားပြီး မကုကြတော့ပေမယ့် ‘ဦးချိုလေးကို ငါအစွမ်းကုန် ကြိုးစားပြီး ကုကြည့်မယ်’လို့ စိတ်အား တင်းပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်မိပါတယ်။

လမ်းဆုံးရောက် ဦးချိုလေး

ဦးချိုလေးဟာ ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီ (Hepatic Encephalopathy) လို့ ခေါ်တဲ့ အသည်းပျက်လို့ သတိလစ်တဲ့ အဆင့်လေး (Grade 4) ရောက်နေပါပြီ။ ပြီးခဲ့တဲ့ အပတ်က ပြောခဲ့သလို ပရိုတိန်းတွေ အူမကြီးထဲရောက်ရင် ဘတ်တီးရီးယားတွေနဲ့ တွေ့ပြီး အမိုးနီးယားတွေ ထွက်လာတဲ့အခါ လူကောင်းတွေမှာ ဒီအမိုးနီးယားတွေကို ယူရီယားဖြစ်အောင် အသည်းက ပြောင်းပစ်ရပါမယ်။ ဒါပေမယ့် အသည်းပျက်တဲ့ လူတွေမှာ ဒီလို နေ့စဉ်ပုံမှန်ထွက်နေတဲ့ အမိုးနီးယားတွေကို ယူရီယားအဖြစ်မပြောင်းနိုင်လို့ အမိုးနီးယားတွေ သွေးထဲရောက်ပြီး ဦးနှောက်အထိပြန့်သွားတော့ ဦးနှောက်မှာ ရှိတဲ့ အာရုံကြောနာဗ်ဆဲလ် (nerve cell) တွေကို ထိခိုက်ပြီး နာဗ်ဆဲလ်တွေ တစ်ခုနဲ့ တစ်ခု ဆက်သွယ်မှုတွေ ချို့ယွင်းပြီး လူနာဟာ

သတိလစ်တော့ တာပေါ့။ အဲလို အမိုးနီးယားတွေကြောင့် လူနာ သတိလစ်တာကို Hepatic Encephalopathy လို့ ခေါ်တာပါ။

ဦးချိုလေးရဲ့ အသည်းဟာလည်း အသည်းခြောက်ရောဂါကြောင့် ပျက်သွားပြီး အူမကြီးထဲက ထွက်လာတဲ့ အမိုးနီးယားတွေကို မချေဖျက်နိုင်တော့ပဲ ဦးချိုလေးတစ်ယောက် သတိလစ်ပြီး ဆန့်ငင် ဆန့်ငင်တက်နေတာပါ။

ဦးချိုလေး အကြောင်း ဆက်မပြောခင် အသည်းပျက်လို့ သတိလစ်တဲ့ ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီ ဘာကြောင့် ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတာ နည်းနည်းလေး ပြောပြချင်ပါတယ်။

ဟက်ပတစ် အင်ဆက်ဖလိုပသီ ဖြစ်နိုင်စေတဲ့ အကြောင်းတွေ

၁. ပရိုတိန်းတွေ စားတာများလို့.
၂. အစာအိမ်ထဲမှာ သွေးကြောတွေ စိမ့်ပြီး သွေးထွက်တဲ့အခါ ပရိုတိန်းဓါတ်ဖြစ်တဲ့ သွေးတွေ အူမကြီးထဲရောက်သွားလို့.
၃. ဆီးဆေးတွေ ပေးထားတာ တအားများလို့.
၄. ပိုတက်စီယမ်ဓါတ် သိပ်နည်းသွားလို့.
၅. သတိလစ်စေ၊ မှိန်းစေတဲ့ ဆေးတွေ ပေးထားလို့.
ဥပမာ-ဒိုင်ရာဇီပင်
၆. အဆိပ်အတောက်တွေ ပြန့်နှံ့နေလို့.
၇. ပိုးမွှားတွေ တစ်နေရာမှာ ဝင်နေလို့.

ဦးချိုလေးကို ဘယ်လို ကုမလဲ

ဦးချိုလေးရဲ့ အခြေအနေကို ကြည့်လိုက်တော့ တော်တော်ကို အားမရစရာပါ။ သတိလည်း လစ်နေ၊ မျက်လုံးတွေအသားတွေက ဝါထိန်နေပြီး ဗိုက်ကြီးက ဖောင်းတင်းနေ၊ လက်တွေက အရိုးစုလို ပိန်ကပ်နေ၊ တစ်ချက်တစ်ချက် အသက်က ငင်နေသေးတယ်။

သူ့အခြေအနေက အားလုံးလက်လျှော့ပြီးသား၊ ရတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ငါဘာလို့များ သူ့ကို ကုချင်ပါလိမ့်၊ မရတော့ဘူး ပြောပြီး ပြန်လွှတ်လိုက်ရင် ကောင်းမလား မသိဘူးလို့ တွေးမိပါတယ်။ ငါတော့ ဦးချိုလေးကို ကုရင် နာမည်ပျက်တော့မှာပဲလို့လည်း စဉ်းစားမိပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ကုတော့ ကုရမှာပဲ။ ကိုယ့်ဆမှာ အားကိုးတကြီးနဲ့ လာကုတာဆိုတော့ ကိုယ့်မှာ ကုပေးဖို့ တာဝန်ရှိတယ်လေ။ ဒီလောက်တောင် ယောက်ျားပေါ်မှာ စွဲစွဲလန်းလန်းနဲ့ ဘယ်လို အခြေအနေရောက်ရောက် ဘယ်တော့မှ စိတ်မလျှော့ လက်မလျှော့ပဲ ကုပေးချင်တဲ့ ဦးချိုလေးရဲ့ ဇနီးကို တွေ့လိုက် မြင်လိုကမိတော့လည်း ဘယ်နည်းနဲ့ဖြစ်ဖြစ် ဦးချိုလေး အသက်ရှင်အောင် ကုပေးရမယ်လို့ တွေးလိုက်မိပါတယ်။

‘လူနာနဲ့ ငါနဲ့ ကံစပ်ရင် ငါကုတာ အောင်မြင်မှာပဲ၊ ဦးချိုလေး အသက်ရှင်မှာပဲ၊ ငါ့ကိုလည်း အထက်က မမြင်နိုင်တဲ့ တန်ခိုးရှင် စွမ်းအားရှင်တွေ ကူညီစောင့်မ စောင့်ရှောက်ပြီး ငါ့ရဲ့ ကုသမှုတွေကို လမ်းညွှန်ပေးပါစေ’ လို့ စိတ်ထဲမှာ ကျိတ်ဆုတောင်းပြီး ဦးချိုလေးကို ကုတဲ ဇာတ်လမ်း စ ပါတော့တယ်။

အထက်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိနိုင်တယ်ဆိုတာကို ဘယ်တော့မှ မမေ့ပါနဲ့။ ဒီလို စွမ်းအားရှင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ တန်ခိုးတော်တွေဆိုတာ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့လို ဆေးကုနေတဲ့ဆရာဝန်တွေအတွက် သိပ်ကို အရေးကြီး ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကုလို့ လူနာတစ်ယောက်ရဲ့ ရောဂါပျောက်တယ် မပျောက်တယ် ဆိုတာတွေဟာ ဆေးပညာတစ်ခုတည်းမဟုတ်ပဲ ဒီလို မြင်နိုင်စွမ်း မရှိတဲ့ တန်ခိုးတော်တွေရဲ့ သက်ရောက်မှုတွေပေါ်မှာ သိပ်ကို မှီခိုပါတယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တတွေ ဒီလိုထူးဆန်းအံ့ဘွယ်စွမ်းအား ဖြစ်ရပ်တွေကို မယုံလို့ မရပါဘူး။

ဘယ်သူတွေက ကုမရတော့ဘူးပဲ ပြောပြော၊ ဦးချိုလေးရဲ့ အခြေအနေဘယ်လောက်ပဲ ဆိုးဆိုး သူနဲ့ ကျွန်တော် ကံစပ်တယ်ဆိုရင် ဦးချိုလေး အသက်ရှင်မှာပဲ။ အထက်ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ ကျွန်တောအပေါ် ကူညီ စောင့်မဖို့ ဆုတောင်းကို အထူးစွမ်းအားတွေနဲ့ ဖြည့်ဆည်းပေးတဲ့ သဘောကြောင့် ထင်ပါရဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ကုသမှုနဲ့ ဦးချိုလေး တစ တစ သက်သာလာပါတယ်။ ကျွန်တော်က ရှေ့မှာ ပြောခဲ့တဲ့ ဟက်ပတ်စ် အင်ဆက်ပလိုပတီ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အကြောင်းအရင်းတွေကို တစ်ခုချင်း စဉ်းစားဖယ်ရှားပြီး ဦးချိုလေးကို ကုခဲ့တာပါ။ ဦးချိုလေး သောက်နေတဲ့ အတက်ပျောက်ဆေးတွေကိုရပ်၊ လိုအပ်နေတဲ့ ပိုတက်စီယမ်ဓါတ်တွေကို ဖြည့်၊ မလိုအပ်တဲ့ ဆိုဒီယမ်ဓါတ်တွေကိုလျှော့၊ အူမကြီးထဲမှာ အမိုးနီးယားဓါတ် ထုတ်ပေးတဲ့ ဘတ်တီးရီးယား တွေ သေအောင် အူမကြီးထဲကို ဆားခါး (Magnesium Sulfate) တွေနဲ့ ဝမ်းဆေး၊ ပိုးတွေသေအောင် ပိုးသတ်ဆေးတွေပေး၊ သွေးရည်ကြည်တွေသွင်း ဆိုတဲ့ ကုသမှုတွေ ပေးနဲ့ နောက်ဆုံးတော့ ဦးချိုလေး တစ်ယောက် အဝါဓါတ်လျော့၊ ဗိုက်ဖောင်းကြီးလျော့၊ ဆီးတွေ ဝမ်းတွေမှန်ပြီး၊ တဖြည်းဖြည်း သတိရလာပါတယ်။ သတိရပြီး တစ်ပတ်လောက်မှာ ထနိုင်၊ ထိုင်နိုင်၊ သွားနိုင်လာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် စကားပြောတာတွေ မမှန် လွဲနေပါသေးတယ်။ ရက်နည်းနည်းကြာလာတော့မှ လုံးဝပုံမှန်ဖြစ်ပြီး ဆေးရုံက ဆင်းပေးလိုက်ပါတော့တယ်။ အခုတော့ ဦးချိုလေးတစ်ယောက် တထောင်ထောင်နဲ့ တရွာလုံးကို လျှောက်လည်နေတဲ့အဆင့် ဖြစ်သွားပါပြီ။ ရွာထဲက လူတွေကလည်း မယုံနိုင်တဲ့ မျက်လုံးတွေနဲ့ကြည့်၊ ဦးချိုလေး ဖုတ်ဝင်တာများလားလို့ ပြောတဲ့သူကပြော၊ တကယ့်ကို အံ့ဖွယ်ရာ ဦးချိုလေးပါ။

ဦးချိုလေးရဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို စမးစစ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် မသေချင်လို့ကို မသေတဲ့ ဖိုးသက်ပြင်း ဦးချိုလေး ပါလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ဦးချိုလေးသေမယ်ဆိုရင် သေဖို့ရာ အခွင့်အလမ်းတွေ အများကြီးပါ။ ပထမဆုံး ပြောရမယ် ဆိုရင် ဦးချိုလေးကို ဆေးခန်းက ပြန်ခေါ်သွားလို့ ပြောတဲ့အတိုင်း အိမ်ပြန်ခေါ်သွားမယ်ဆိုရင် တစ်ခါတည်း သေပြီပေါ့။ အဲဒီနောက် ဦးချိုလေးရဲ့ဇနီးက မရမကတောင်းဆိုလို့ ဆေးရုံတင်လိုက်ရတဲ့နောက် မရတော့ဘူး ဆိုလို့ အိမ်ပြန်ခေါ်သွားပြီး စိတ်ကို ဒုံးဒုံးချ ဒီတိုင်းထားလိုက်ရင်လည်း အဲဒီကတည်းက သေသွားမှာပါ။

ဒါပေမယ့် စောင့်ရှောက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကနေပြီး ‘ဒေါက်တာခင်မောင်ဝင်းဆီ ခေါ်သွားလိုက်’လို့ ပြောလိုက် သလိုပဲ သူ့ဇနီးက မရမက အားလုံးကို အတိုက်အခံပြောပြီး ကျွန်တော့်ဆီကို ခေါ်လာတယ်။ ဦးချိုလေးကို မသေစေချင်တဲ့ ဆောင်မတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကျွန်တော့်ရဲ့ ကုသမှုတွေကိုလည်း လမ်းညွှန်ပေးတယ်။ အဲဒီလို အကျိုးအကြောင်းတွေ ရှေးက အခုက ကံတွေ ဆက်စပ်ပေါင်းစပ် တိုက်ဆိုင်ပြီး သူ့ဇနီးရဲ့ တစိုက်မတ်မတ် ကုသပေးချင်တဲ့ စိတ်ဓါတ်နဲ့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ကုသမှုတွေကြောင့် ဦးချိုလေးတစ်ယောက် အသက်ရှင်သားရတာပါလို့ ကောက်ချက်ချလိုက်ရပါတယ်။

ကျွန်တော့်ထက် အဆင့်မြင့် ဝါရငသဘာရှိ ဆရာကြီးများ ကုသပေးပေးမယ့်လည်း ကုမရတော့ဘူးလို့ သတ်မှတ်ခံခဲ့ရတဲ့ ဦးချိုလေးဟာ ကျွန်တော်နဲ့ ကံစပ်ပြီး ကျွန်တော့်ကို ညွှန်ကြားပေးတဲ့ ထူးဆန်းအံ့ဖွယ်ရာ မမြင်နိုင်တဲ့စွမ်းအားသတ္တိတွေကြောင့် လုံးဝကောင်းသွားပြီး အခုအခါမှာတော့ တောင်ဒဂုံဆိပ်ကမ်း မြို့နယ်ထဲမှာ ဟိုသွား ဒီသွား ရပ်ကွက်ထဲမှာ လျှောက်လည်နေပါတယ် ဆိုတာကို ပြောလိုက်ရပါတယ်။

ဒီကမ္ဘာလောကကြီးမှာ ထူးဆန်းအံ့ဖွယ် ယုံကြည်စရာ မရှိလောက်အောင်ကို ဖြစ်တဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေ ရှိနေပါသေးတယ် ဆိုတာ ပြောလိုက်ပါရစေ။

